

سېلۇق

ھۇمار
48
نیانا ٢٠١٠

کوچارەکا ھېقانە يا (ووشنبىرى گشتى يە ل ئامىدىن دەردىكە قىت

پىكىرىا
زىنلى ياب
سەنگە د
دەسەلاقى
دا

خودانى ئىمتىيازى
مەممەد مەسىن

سەرنىشىكار
خالد دېرەشى
xaliddereshi@yahoo.com

تىپا ھونەرى ياب
دېرەلۈك
خوب خەمخورا
ھونەرى دەشقەرا
خو دەدەتە
زانىن

دەستە كا شىكاران
عەبدوللا مشەختى
د. ئاشتى عەبدولجەكىم
مەممەد عەبدوللا ئامىدى
يۈسف مەممەد سەعيد

دەرەپىانا ھونەرى
مەممەد مەلا حەمدى
mehemed_sersink@yahoo.com

مروف و گۇھورىنا سەقاىى زەمینى

لەيلا
فەرىقى دى
سەترانەكى
بۇ حەلمەبچە
بىزىت

فوتو: دەنۋەن عەتمەم
تىپلىيدان: كوما كارى
چاپخانى خانى - دەھۆك

نەدرىس :
ئامىدىنى - كانىا مالا
موبایلا سەرنىشىكارى:
Mobile: 4642107

E-mail:
guvara_sulav@yahoo.com
guvara_sulav@hotmail.com
Tel: 0627633369

سېلەف ل سەرتۇرا ئىنتەرنېتى:

www.amedye.com

- ھەر بابەتى دەگەھىتە سېلەف، بەھىتە بەلاڭىرن، يان نە، بۇ خودانى ناھىتە زەفراندىن.
- ژىلى ئەم گوتارىت ناڭىز سېلەف ل سەرتۇرا ئىنتەرنېت دەھىت دەھىنە بەلاڭىرن.

رولی سهروک بارزانی د ئیراق و کوردستانیدا ناهیته ۋەشارتن

نەجمەددىن نېزومىي

پاشتى رۇوخانا رىزىما بەعس ل سالا ۲۰۰۳-ئى كىم كەسايەتى هەبۈون كۆ ئىكسەر بىنە جەى مەمانا خەلکى و حەتا جىهانى ژى و ل دەسىپىكا وي دەمىدا ژى كىم كەس هەبۈن بۇ خۇ ئیراق كرىيە خەم و ئەگەر بىزىن ھەر ب شىان و ماندووبۇونا وانلى ئىراق شىا حکومەتەكە فىدرال پىك بىنیت و تا نەا بەردەوامىي پى بىدەت و بىتە خودانى چەندىن ئەزمۇنин ھەلبىزارتان.

ئەگەر ل رولى سهروک بارزانى بىزىن د ۋى سەرەمەيدا كۆ ئىك ژ كەسىن سەرەكى بۇو د رېقەبرىن و خۇ جەى كرنا ئىراقەكە فىدرال و داناندا دەستورەكى بەھىز د بەرژەوەندى گشت خەلکى ئىراقى و ب تايىت مللەتى كورد و كىم نەتەوەيان و جىهان ھەمى شاھدە دىكەلەك تەنگاۋىاندا كۆ ھاتىنە پىش كەسىن دى ل ئىراقى، ئەقجا چ ئەمنى، يان سىپاسى و ئەو نەشىابىنە خول وان تەنگاۋىا ب دەرئىخن و ھاتىنە ب رىكاك سەروک بارزانى چارە كرىيە و گەلەك جار مە ھەموويان ب چاۋىن خۇ دىيت دەما ھەر گرفتارىيەكە ما زىن سەروک بارزانى بەرەف بەغدا چووپە و د كورتىرىن دەمدا چارە كرىيە.

تشتەكى ئاشكارىيە و ناهىته ۋەشارتن كۆ بى هەبۈونا سەروک بارزانى د كاروبارىن عېراقىدا كار ب دروستى و رېك و پىكى ناهىته ب رېقە چوون ئەقجا چ وەكۆ كەسايەتى، يان وەكۆ سەروکى ھەريمى بىت، ئەقەزى نە بەس سەروک بارزانى د ئىراقىدا رولەكى گرنگ ھەيە بەلکو وەكۆ كەسايەتىيەكى روزەلەلاتا ناقەراست دەھىتە نىاسىن و ب تايىت ژى بۇ گشت كوردان نەا بۇوپە مەرجەعەكى سەرەكى و گەھاشتىيە وى رادى كۆ پىريا كوردان بىبىزىن ھندى بارزانى ھەبىت ئەم ب ئۇمىدىن و خۇ ب خودانەكى دىزانىن و ئىدى چ جار مافى مە بەرزە نايىت.

بەرى نەا گەلەك لايەن و كەسان ھەول دا ب چەندىن رېكەن گەفان ل مللەتى كورد وەكۆ نەتەوە و خاكا كوردستانى بکەنلى ب هەبۈونا پەيەكە سەروک بارزانى ھەر ئىكسەر پاشقە چووپەنە و ئەگەر چ نەبىت ھەزرەك بۇ مللەتى كورد كرىيە و ھاتىنە

ھەلبىزارتىننىن ۲/۷ و راگەھاندىن ئەنجامان شىاب زمانى دانوستاندىنەمى لىستىن كوردان بگەھىنەت ئىك و ئەگەر چ نەبىت ب ئىك ھەلوىست بەرەف بەغدا بىن و چەندىن لىزنان پىك بىن بۇ بىريارىن گرنگ كۆ ب تايىت د بەرژەوەندى مللەتى كورد و كوردستانىدا بىت و ئىك ئامانج و بىريار بىن، لەپىرە ئاشكرا بۇ كۆ سەروک بارزانى بۇ وى بەرژەوەندى مللەتى كورد و هەبۈن و خوراڭىيا وان چ د حکومەتا ئىراقىدا و چ ل جىهانىدا ل پىشىيا ھەر تىشەكى دەھىت و ب راستى خۇ ب خودانى مللەتى كورد دىزانىت. تىشى بۇوپە جەى دلخوشىي كۆ نەك بەس كوردىن ل ئىراقى دىزىن شانازىيى ب سەروكەك وەها دېن، بەلكو ھەر كوردىنلى ل ھەر كونجەكە جىهانى دىزىت شانازىيى دېت كۆ كورد خودانى سەروكەك وەها بىن و دەما گوھ ل دەنگى وى دېت يان حەتا بىتى وينى وىزىلى ل تەلەقزىونان دېتىن ھېقى و ئۇمىدىن وان پى گەش دېن.

سەلماندىن كۆ ب زمانى گەفي كورد ب خودانى كەسەك وەكۆ بارزانى بىن ناهىته ترساندىن و پاشقە ناچن. ئەقە و چەندىن كار و كريارىن دەقان سالاندا ھاتىنە پىش دېنە دىدەقان بۇ رولى سەروک بارزانى كۆ مەرۆف نەشىت ب خامەيى بىقىسىت ل دەرەق دەركەقىت و ب ھەر چ رەنگى بىت تا گەھاشتىي ئىراقى دەست پى كردىن و كورد ب چەند لىستەكان پېشكەدارى ھەلبىزارتان بۇون و لەپىرە گەلەك كەسان وەها ھەزىر كۆ كۆ ئىدى كورد تەواو بۇون و بۇون دۇرەمنى ئىك و چ جارىتىن دى ل سەر ئىك سەرە نا روپىتە خار و نە دوپىرە دىسان دەست ب شەرى برا كۆزىي بکەنەقە و ئەقە سەنگا وان بەرى نوكە ل بەغدا ھەي ئىدى نەما و كەس ب كەسى نىنە، لى وان نەزانى ئەقە دى بۇ وان بىتە خەون و چ جار ناهىته دى ھندى كورد خودانى سەروكەكى وەكى بارزانى بىن. بارزانى پاشتى ب داوى ھاتىنە

حکومهتا نوول ئیراقى و کاریگەریا وی ل سەر ھەشەنگیین سیاسى ل رۆژھەلاتا نافین

ھۆشەنگ تاجز

ئەگەری هندى کو چەندىن کورسیيەن کوردان ل ھەريمىن ئارىشەدار ژ دەست چوون.

گەلی کوردل ھەريمىما کوردىستانى نوکە ۋى يەكى چاۋەرئى دەكت کو ھيزىن سیاسى خەلەتىن بەريا نە دووبارە نەكەن و د ناڭا خۇ دا يەكىرىتەكى دروست بکەن داكو ھەم سەنگا کوردان ل بەغدا دا بەھىز بىت و ھەم ژى ئارىشەيىن کو دنابىھەرا ھەولىر و بەغدايى دامائىنە چارە بىن، ئەف يەك تىن ب يەكىرىتەكى سیاسى يېن کوردى دى پراكىتكى بىت و گەلی کورد ژى بۇ ۋى يەكى دەنگى خۇ دا. بەرۋەقاڙى ۋى يەكى دى گەلەك دەستكەفت ژ دەست بچن و لايەنن شوفىنى ل عيراقى دى ھەول بەدن دا کو جارەكادى عيراقى بەر ب دەولەتەك مەركەزى بېن کو رەنگى کوردان تىدا نەبىت.

گەلەك زەھمەت دا بۇ مە کوردان شانسەك مەزىن، سەرۋوك بارزانى ب سیاسەتىن خۇ يېن حەكيمانە وەسا کەریه کو ھيزىن ئیراقى، دىسان بۇ دروست كرنا حکومەتى بەرى خۇ بەدەن کوردىستانى و ھەول بەدەن داكو ب پشتەقانىا کوردان حکومەتى پىك بەھىن، ژ بەر کو نەا کورد بۇونە كليلا حکومەتا نوول ئیراقى دا و ئەوهەق ژى بىگومان ھەموو ژ بەر وان سیاسەتىن حەكيمانە يېن سەرۋوك بارزانى نە كو دىزانىت ل گور دەمىن سیاسەتكە رىاليستى و د چە دا بۇ بەرۋەھەندىيەن کوردان پەيرەو بکەت. گەلەك باش دەيتە بىرا مە کو بەريا دەستپىكىنەل بەلۈزۈرتەن سەرۋوك بارزانى ب جاران داخوازى لايەنن سیاسى يېن کوردى كر كو ب يەك لىست پشكداريا بەلۈزۈرتەن بکەن و ئەقىرۇكە ژى باش دىيار بو کو چەند لىستى يَا کوردان بۇ

پشتى راگەھاندىن ئەنجامىن بەلۈزۈرتەن پەرلەمانى عيراقى و کار بۇ پىك ئىنانا ھەۋپەيمانىان ل عيراقى بۇ ئاقاکىنە حکومەتەك نوو، وەلاتىن جىرانىن ئیراقى ژى ب رەنگەكى ھەستىيار تەماشەى قۇناغا نازك و ھەستىيار دەن. تۈركىيا چاۋەرەپى ۋى يەكى یە كو حکومەتا نوو يَا ئیراقى پىتەنلىكى وان سیاسەتەن بىت کو تۈركىيا ب سالانە دخوازىت ل ئیراقى دا پەيرەو بکەت، ئىران كو ب وەلاتەك شىعە و سیاسەتىن كول سەر وى بەنەمايى برىيە دېبەت، دەيتە نىاسىن ژى دخوازىت کو دىسان لايەنن شىعە گرانيا خۇ ل ئیراقى دا دروست بکەن دا کو ئىران بشىت ب رىيا وان گرفتان بۇ سیاسەتىن ئەمرىكا و وەلاتىن دن يېن ئەورقىپى ل رۆژھەلاتا نافين دا دروست بکەت.

د دەما پەسەندىكىنە ياسا يەلۈزۈرتەن و ھەر وەسا د ھەوا بەلۈزۈرتەن دا ژى مaitىكىنەن وان وەلاتان د سیاسەتىن ئیراقى دا گەلەك ئاشكەرا بۇون، ھوشىار زىبارى وەزىرى دەرۋەقى يى ئیراقى د داخوازىيەكە خۇ دا دىيار كربۇو كو بەلۈزۈرتەن ھەرىمى نە، ژ بەر کو كارىگەریا ئیراقى ل سەر سیاسەتىن كو دى ل رۆژھەلاتا نافين دا ھەنە پراكىزەكىن ب رەنگەكى بەرچاپ دىارن، ژ بەر ھندى ژى نەا دروست بۇونا حکومەتەك نوو وەسا ب ساناهى نابىت.

د ناڭا وان ئالۋىزىيەن سیاسى دا گەلو دى کورد چ سیاسەتكىن پەيرەو كەن و دى پاشەرۋە ئارىشەدار چەنگەكى ل ئیراقى بەر ب كىچە بچىت؟ بىگومان ھەبۇونا سەرۋوكەك وەك سەرۋوك بارزانى د وان رەوشىن

بارستا کوردى قەبارى خو ھەمە دەرازيا سیاسیدا

عبدوللا ھشەختى

لى ج پىچە نەھات، لەوا ھەمى لايەن گەھشتىنە وى راستىنى كۆ كورد پىكھاتەكا گرنگە دكارىت تەرازيا سیاسى ئالى سەنگ بىكتەن لەوا دېبىنەن كۆ پىشىتى ھەلبىزارتىنەن جقاتا ئيراقى ل ٧ ئادارا چۈرى پىتىرا بىزاف و دان و ستاندىن سیاسى كەتنە كوردىستانى ژ لايى ھەمى ئالىين سیاسى يىن ھەقىرك و ھەۋ دىرى ئىك، ژبو كىشانا كوردا بو ئالىي خو ژبو ب دەست ۋە ئىنانا دەستەلەتى گەھشتىنە وى راستىنى كۆ نكارن كوردا ژ پروسىسا

فەكريتىر پەيدابۇويە پىشىتى پارتى دادو گەشەكرنى ب سەرەوكاتىا رە جەب تەيپ ئەردۇغان دەست ھەلات وەرگرتى، لى تانوكە ژى ئەو سیاسەت بىرەنگەك روون و ئاشكەرا نە ھاتىيە گورەپانى، ھەر چەندە داكوكىيەن بەردەوام ژ لايى روژئاھايى ۋە تىنە كىن لسەر دەولەتا تۈركى ل ئيرانى ژبەر ھەبۇونا دەستەلەتا ئۇولى دان نەكىن ب ديموکراسىيەتى و ئازادىا مروۋان و ھزرا وان يَا كۆ دىار چ مافىن نەتەوا نىن و ھەمى مللەتى ئيرانى نە و بوسولمانى، پىدەقىيە ھەمى ملکەچىن دەستەلەتىن، و بەرددەاميا دەستەلەتى بىسىدارەدانى گەنجىن كورد ئەوین بەرەقانىي ژمافىن گەلە خو دەكەن كاودان ئالۇز كرينى.

د وەلاتى ئيراقى دا كورد ب ھندهك مافىن خو گەھشتىنە ئەو ژى پىشىتى جوکىن خۇونا ب سەدان ھزار لاو و گەنچ و ژن و زاروکىن كوردىشتى و گىانى سەدان ھزاران بۇويىنە قوربانى و كوردىستانا ئيراقى وىرلان بۇوي و پىشىتى ٢٠ سالان خەباتى كاودان و دەرفەت بۇ ھەلکەفتەن كۆ بىگەھنە روژەك وەك ئەقىرو ب ماف و ئازادىا خو شاد بن پىشىتى ئەف مللەتە ب ھندهك ژمافىن خو گەھشتى و بۇويە واقيعەك ل سەر ئەردى كۆ چ رىك نەمان قى سەربۇورى ژناف بىبەن، كۆ ھەرددەم ھەولدىن نەحەزا دېرددەمان ھەيا ئىرو ژى

كورد وەك پىكھاتەكا مەزن ل سەر ئاستى روهەلاتا نافىن دا سەنگ و قەبارەكى باش ھەمە د پىكھاتا ۋى دەقەرى دا، و دىسان سەرە كىشە و گرفتىن دەقەرى يە ژبەر سیاسەتىن نەرەوا ئەوین دەھىنە پەيرەو كىن ل سەر واندا ل ھەر چاروھلاتىن كورد تىدا دېزىن، ھەرودسا پۇوتە پىنەكىنە وەلاتىن دى بۇ گرفتا وان بۇويە گرىيەك مەزن و كاودانىن دەقەرى ئالۇز دەكتەن، ژبەر نەبۇونا سیاسەتەكەقەكى و ھەقدوستاتىنى ژلایى دەستەلەتىن ۋان وەلاتانقە بۇ كوردان. ھەلبەت ھەكە پىكھاتەك مەزن ھاتە ژبىر كىن و پىشت گوھ ئىخستن و سیاسەتىن سەپاندىن و دان بىنەكىن ب ماف و ۋەيانا وان ھاتە بكارئىنان دى بىتە ئەگەرا نەرازىبۇونى و ھەكە لايەنى دى توندو دژوارى بەرامبەر بكارئىنا، ئەو ژى دى ئازرن و بەرامبەر وى سیاسەتىدا دى ھەلوىستىن دژوار ھەبن. ودى دەستەلات دەنە نىاسىن ب تىرورىستا و دوژمنىن وەلاتى و ژرى دەركەفتى، ژبەر وان شىانىن مادى ولهشكەرى و ئابوورى و راگەهاندىن دەستدانە.

كورد د وەلاتى سورىي دا ھەتا نوکە ب وەلاتى ناهىنە ھەزىمارتن و ھەمى مافىن وان يىن نەتەوى و سیاسى و وەلاتىنى دىزەبت كرينى. دناف دەولەتا تۈركى دا ھەتا نەھو سەر وى چەندى كۆ سیاسەتەك

هیزین سیاسی گەھشتىنە وى چەندى كۆ نابىت پىكھاتا كورد بەھىتە دوور كرن يان لاواز كرن د هەر حکومەتە كا يەھىتە پىكئىنان، لەوا هەمى هىز بازدەن كوردىستانى داكو لايەنى كوردى بکىشە ب لاي خوقە. سەركەدا يەتىا كورد پىدقىھە وەك هەمى جاران ب رووهن و ئاشكەرا داخازىن مللەتى مە بېخىتە دەزرا وان هىزىن سیاسى دا و داكوکىي ل سەر وى چەندى بکەتن كۆ هەر رىكەفتەك يان هەۋپەيمانىيەك دگەل هەر لايەنەكى بەھىتە دروست كرن ب رىكەفتەك نەقىسى بىتن داكو چ پاشقۇون ژ وان لايەنا نەھىتە كرن دەمى كاودان بەرفەھە دىن و گرىدانا وان بەمېت وەك پەيمانەك ب وان داخازا و مافان ۋە. هەكە نە مللەتى مە گەلەك پەيمانىن وان هىزا دېتىنە و ژبىر كرىنە و دەرەنگا خودا رەشكرينى. سپاس ژ بو خوداي كۆ مللەتى مە ئەقرو رىزەك مەزن دماف و كىشا خوييا سیاسى گەھشتىنە وئىدى بزەحەمەتە فيل لى بەھىتە كرن وەك سەرددەمەن چۈويى. و يەك رىزىيا مللەتى مە هاتە دانان كۆ ئەقە گرنگىتىن پىنگاۋە ب هىزرا من بو دابىن كرن و ب هىز كرنا هەبۇونا كوردا دەستەلاتا ئيراقى دا، كۆ گەلەكا حساباتىن خو بخەلەتى دانابۇون و ل سەر وى چەندى بخو ئاڭاكربۇون كۆ كورد بۇونە چەند گروپەك و لىستەك وبخو ب دەرفەت زانىن كۆ مللەتى مە ژىك ۋەكەن و جودا جودا كەن و تايىت پارتىن سەرەكى يىن كوردىستانى روولى وان لاواز بکەن وەك بخو خەون ددىت.

گەلەك ئەگەرا ب وانقە گرىدىينە. براستى ئالىيەن سیاسىيەن كورد ھەلوىستەك پر شانازى و سەر بلندى ئىنا گورەپانى دەمى رىكەفتىن كۆ يەك ھەلوىست و يەك رىزبىن دجقاتا ئيراقا فيدرالداوب ھە لوىستەك قەكىرى و باش كەتىنەدان و ستاباندا دگەل ئالىيەن سیاسىيەن ئيراقى دا سەركەدا يەتىا كورد بۇچۇون و هىزرو داخازو پىدقىن مللەتى كورد كرىنە پەرك كۆ هەر ئالىيەكى ئيراقى پىگىرىي ب وان ماف داخازا بکەتن مللەتى كورد ئامادەيە هەۋپەيمانىا بکەتن ئە و لايەنى نىزىكى ماف و داخازىن مللەتى مە.

ئەقرو د ئيراقا فيدرال دا هەمى سیاسيا ئیراقى لادەن، يان روولى وان لاواز بکەن. هەتا كۆ وەلاتىن ئەرەبىن دەرەبەر ژى گەھشتىنە وى باودرىي كۆ كوردا گىنگىا خو ياتايىت ھەيە دېپىشەت و پىكھاتا ئيراقى دا، ئەو داخازيا وەلاتى سەعديي بو سەرۆكى ئيراقى مام جەلال و سەرۆكى هەريمە كوردىستانى بەرىز مەسعود بارزانى هەر بو وى چەندى بۇو كۆ كورد شىانىن خو دارىزىنە جويا ھەولدانىن پىكئىنانا حکومەتا ئيراقى پشتى كەتىيە دەيرانە كا سیاسيا مەزن دا هەر چەندە بەلكو سعديي مەرەم و بۇچۇونىن خو يىن تايىتە هەبن د حکومەتا ئيراقى يا نۇودا كۆ دەقىت مالكى دووربىتىخىت ژ دەستەلاتى ژبەر

کورد و ئىسلام بۇون

خەلەکا سىيى و دويماهىي

- ٢- کورد هاتنه چەوساندن و تەپەسەكىن - چەكى كىميابى دىزى كوردان هاتە بكارئىنان
- ٣- گوند تالانكرن و خرابىرن - ٤٥٠٠ گوند هاتنه تى ئىين تى كىن كچ و ژىنن كوردان كرنه جارىيە و سرىيە - كچ و ژىنن كوردان گرتىن و زىندانكرن
- ٤- ل بازارىت عەكاش و - ل بازارىن مسىرى و سعودى و يەمەنى كويتى هاتنه فروتن
- ٥- بن ئاخ كرنا كچى ب ساخى - هزارەها كچ و ژن ولا و پىر يېن كوردان بن ئاخ كرنا ل بىبابانى
- ٦- هەمى پەرتوك و دەست نقىس سوتىن - هەمى دەست نقىس و راھەكىن و هەتاکو قورئان ژى سوتىن د مزگەفتاندا
- ٧- ستاندىنا باج و خويك و خەراجى - دانانا دورپىچا ئابورى وسياسى لسەر كوردىستانى وزىرە سەرئ و كوشتنا وەلاتيان ل دەۋەرەن ئازادكىرى ژبۇ بەھىزكىن ئى بابەتى مفا ژ ۋان ژىدەرا هاتىيە وەرگرتىن
- ٨- جەمال نەبەز / كوردانى سەرگەردا و برا موسىمانەكانيان / چاپخانەي وەزارەتى رەوشنبىرى ٢٠٠٥ هولىز
- ٩- بروسك نورى شاويس / كورد و ئىسلام / لە بەلاوکراوەكانى (م.ر.پ.م) ٢٠٠٤
- ١٠- كەيوان ئازاد ئەنودر (كورد و كومەلى مەدەنى / دەزگاي پەخشى سەردەم ٤ ٢٠٠٤

- ٣- شەرەپكوشتن وتالان دنافەرا هوزاندا - ئارامى و تەناھى دناف هوزاندا
- ٤- دەست بسەر داگرتىا مال و ملکى ئىك و دوو - بەرەۋانى كرنس ژ مال و سامانى ھەقدو.
- ٥- كوشتنا ژن و زاروکا وپىرا- رىزگرتىن و پاراستنا ژن و زاروکا وپىرا
- ٦- بىرنا ژن و كچا وەك جارىيە و سبىيە - بەرەۋانىكىن ژنامىسا ھەقدوو
- ٧- گرتىا لاو و گەنجى وەك كويلە - ئازاد كرنا لاوين بى چەك
- ٨- رەفتار و كريارىن نەباش دىزى ھەقدو-ھەف سوز و ھەقىير دىگەل ئىك و دوو
- ٩- چىكىن و ۋەخوارنا مەمى دناف مالاندا-حەرامكىن و نەبۇنا مەمى دناف مالاندا
- ١٠- پشت گوھ ئىخستتا رىكىن زىيانى - پىش ئىخستتا رىكىن زىيانى ژيانى و كاركىن
- ١١- نە يەكسانى دنافەرا كور و كچاندا-يەكسانى و وەكەقى دنافەرا كور و كچاندا
- ١٢- هوۋاھىتى و درندايەتىا جەڭاكى - دلوقانى و دلسوزى و پىكەھە ژيانا جەڭاكى

ھەقبەركىن دووی
لەشكەرى عەربىي ئىسلامى
لەشكەرى صەدام حسینى

- ١- بناقى ئەنفالى وبەلافكىن ئايىنى ئىسلامى - بناقى ئەنفالا و نەھىلانا نەتەوا كورد
- ٢- بن ئاخ كرنا كچى ب ساخى - پەرەۋەتكەرنا كچى و

مۆستەفا عەبدولەھمان ئەرمەنلى

ئەڤروكە پىدەفيە چاھەكى مە ل ئازادىيە و سەربخويى بىت و چاھەكى دى ل ئىسلاما توند رەو بىت، لەوما هيقى خوازىن ئىدى سەرەكىدە و سىاسەتمەدارىن مە نەھىنە خاپاندىن ل ژىر ناقى ئىسلامى و دخوش باوھر نەبن، دىسان ل سەر گەنجى كورده كو پىداچونەكى د دىرەوكا نەتەوا خۇدا بکەت و نەھىتە خاپاندىن، چونكە ئەڤروكە هەر گوندەكى دوو مال بن يَا سى مزگەفتە و بلا نەبىنە ئامىرى دەستىن نەيارو بىيانىا و بلا ئەم بىانىن مە ج باج دايە و مە ج خەلات وەرگرتىيە.

ل دوماهىيە مە دوو ھەقبەر كردىن كىرىنە ئىك دنافەرا نەتەوا كورد و عەرەب دا پېشى پەيدا بونا ئايىنى ئىسلامى.

يَا دووی ھەقبەر كردىن كە د نافەرالەشكەرى عەرەبىي ئىسلامى دەمى كوردىستان داگىر كرى ل سالا ١٨٨١ ك، و دنافەرا لەشكەرى صەدام حسینى و حکومەتا بەعس ل سالىن ١٩٦٨ - ١٩٨٨ ز. وەك دېيىن دىرەوك خۇدوبارە دەكتە قە ل ژىر سورەتا (ئەنفال)

دوو جار ئەنفال دىگەل نەتەوا كوردىتىيەكىن

نەتەوا عەرەب نەتەوا كورد

- ١- پت پەريس بون باوھرى ب تاك خودا نەبۇو - پەرسندا خودى و ئايىنى زەرادەشتى
- ٢- بن ئاخ كرنا كچى ب ساخى - پەرەۋەتكەرنا كچى و

ئەز ئەرەبم و داخازا دەولەتكا كوردى دكەم

و سیلا夫

مللەتى كورد مللەتكى ب ئىمانە و حەز مەدكەت گەلەك و برانە و دوستن بو ما.

سوند ب خوداي ئەز هەستى ب ئىمناھىن دكەم ل كوردىستانى پتر ژ لىبانى و سومالى و توركيا.. وەمى پارچىن ئەردى، وەك برا وبرەحم ب دلىن وان يىن ليبورىنى من دېقىت ئەز برايىن خو يىن كورد ئاگەداركەم ئەفرو بىزىم :جيھان هەمى بەرى وان ل كوردىستانى يە، لەوا ئەز وە ئاگادار دكەم نە تەحسن و زەلقن وەك تەحسينا بەرى وە دناف دەستەھەلاتا فەلەستىنىن و لوپنانى، وەك خو شەريف بن و هەروهك مە هوون دىتىن ونیاسىن.. ديموکراسى خاز بن.. قەكرى بن.. دەولەتكا نمونه يى دروست كەن، يا ئازاد ژېھر چاڭ ل خەونە.. وەحەز پېرن.. و توخىم پەرسىت پېرن، دەولەتكا شارستانى يا داد پەروھرى دان بۇ هەمى مللەتى .. بېت نمونه بۇ خەاکى دەفەرى .. ھشىيار بن و ل سەرخو بىن هيىدى هيىدى دى رىزگرتى بۇ چارەنقيسى خۇ سەپىتن ل سەر ھەميا بەلكو دى وە گوھ لى بىت وەك مە پتر و پتر.

نايىت ئىلا ھەقى وەقىي چ دسەر را بلند تر نايىت و بۇ ترسىنوك و بى ھەلوىستىن كورى مللەتى خو دېيىزم.. خوداي ئەم نەداينە داكو خەلکەكى بىن دەست بکەين كو ژ دايىك بۇيىن ئازاد.. و مىزۇويا كوردا سەلماندە و بى شك كو ئەو برانە پشتەقانن بومە و بۇ كىشىن مە، وجەھەكى ئەمین بومە وباشترين ھەفسوو نىزىكىن بومە.. بلا كورد مافى خو وەرگرن.. و بخودى ئەو نەيى مەيە .. و بلا ھەفسووين مەبن و باشترين جىران بن.

ومىزۇویەك ھەۋېشىك ھەيە.. و بلا ھەۋېشىك بىت دكەل ھەفسووين خو چ كىماسى تىدا نىنە كو مىزۇو شاهدىي بۇ دەدت.. ۋى مللەتى ئاخەك مىزۇویي ھەيە شارستانىتەوان ل سەر رابوویە و پېشىنەن وان ل سەر ئاڭا بۇوینە، ئەف مللەتى مەردو چەلەنگ ئۆين بۇ برايىن خول دەفەرى ھەمى كارىن گران و ب بها داين، نەك بەس ئەو بەلكو رابەريە كا وان مللەتان كرييە دەھەمى شەرىن واندا ژ بۇ سەربەخويى و بەرەقانى ژى كرييە، يَا ژبۇ ئازادكىندا پېروزىيەن وانا... ئەف مللەتىن ھەنى قەردارىن مللەتى كوردن ھەتا ھەفكى ژ بەر كىشىن وان.. ژ ئىيراهىم هنانو... یوسف ئەلەزەمە.. سولەيمان حەلەبى... سەلاحەدین و لەشكەرى وي. ئەقە بەس ئەقىن ئەز دزانم وەك سورىيەك، و ئەز پشت راست كەلەك چىروكىن دى ھەنە وەك و ۋەن ۋەن ئىرمان و توركيا و ئىراقى... ئەف مللەتە سەخىيە و مەرددە.. و بىن فەھە.. بەلكو خودان رەحم و ليبورىنە...

ھەكە ئەز كورد بامە و رىزگار بىامە ژ جەلادىن (ئىراقى بۇ نمونة) دا ھزر كەم كو ب كىماسى تولا بىنگۈنەھىن ھەلەبچە قەكەم..لى ل من ببورە خودا، كورىن سەلاحەدېنى مەزىتنىن و ب رەحمىتنىن ژ جەلادىن خو.. ئەقە دەمەزىن د ليبورىندا خودا، و مىھەرەبان ترن دەلۋاقانيا خودا... د عەگىدىن بۇ ۋەكىندا دەفەرىن خو بۇ ھەميا....

پشتەقانى كرنا پەروزى دەولەتكا كوردى ديموکراسى ئەركى سەرملى ھەر ئەرەبەكى ئازادو ديموکراسىخازو ب ئەسلە... ئەوا ئەم بخو گازى و داخاز دكەين ئەو مافىن برايىن مە بىن كورددە ژى.

چ جوداھى نىنە دنافەرا ئەرەب و ئەجەمادا ژېلى ئىمانى و خودى دزانىت

ئەشرەف ئەلمىقداد

من دېقىت ئەزى راست بىم دەھەستىن خودا ... سوند ب خوداي ئەگەر ئەز كورد بام دا دەولەتا كوردى و يَا سەربخو و ئازاد و سەرېبلەنە راگەھىنە ل سەر ئاخا باب و باپېرىن خو ... ل سەر ئاخا كوردىستانى ل. ھەمى پارچىن وى چ ل ئەوا دېيىنى ئىراق ب سەتم و دوژمناتى يان توركيا .. يان ئىران .. وەتە سۈرىيى ژى.

سووند ب خوداي ۋى خاکى خو نەدىتىھە دناف ۋان توخييا دا ژېلى بريارا ئىمپېرالىيەمى و نە ب بريارا كورىن ۋى دەفەرى.. نە ئىراقا مىزۇویي خاکى وى دكەھىتى و نە ئىران و تورك و سۈرىيى.

ل وەلاتى مە يى ئەرەبى ھندەك دەولەت ھەنە چ بەمايىن دەولەت بۇونى ھەر نىن... دسەر وى چەندى ئەقە دەولەتىن سەربخونە وجەن خو دېيىن و دروونن دەنیف نەتەوين ئىكەنلىكى دا ب سەتم و دوژمنكارى. لوبنان نموا ئىكى ... چ ستونىن ھەۋېشىك دنافەرا لىبانىيان دا نىن ژېلى پەيقتەن ب ئەرەبەكى (مېھرەتەم)... لوبنان دروست كرى بۇ بەرژەوەندا تايىھە دەست نىشان كرى، دەھىكا كوردىستانى بەمايىن دەولەت بۇونا سەردەمى و سەربەخويى نىن.

ئىسراييل بۇ نموا دوىي. ئىسراييل كومكەرا ھەر كەسەكى ژ دايەكە جوهى بۇوي تەنى، ژ كېۋان وەلاتى وزمانى و رەگەزى بىت، دەولەتكا سەربەخويە و جىھان بەرەقانى ژى دكەت، وەمى پىدىقىيەن وى بىن گران و بەا د دەتى داكو بىمېنىت دەولەتكە ھەتا ئەگەر بى رەو شەنگىستە ژى بىت..

كوردىستانى شەنگىستىن دەولەتكا نەتەوى و شارستانى ھەنە مللەتى وى يى ئەسل گونجايە وزمانەك

چاوا کاره‌ساتین خو بکه‌ینه دخزمه‌تا دوزا نه‌ته‌وى دا

رژگارکیسته‌ى

ژبو دوزا مه نائينيت.
ئەفرۇكە پېشى ئەم بوجوينه
خودان دەولەت و دەزگاو
پەيوەندىيەن ناڭ نەتەوهىي پېدفيي
ئەم قۇناغا لاقە لاقى بەھيلىن و
دەست ب قۇناغا كارى بکەين ل
سەر ئەنفال و قرکرنىن خۆ.

بەرى هەر تىشىنى كەسىن
نەشىيانە بىرۇستى ۋان قرکرنا
ب گەلى كوردىستانى بخۇ بىدەينه
ناسىن و ھەزمارەكە ما زن ژ
كوردا بخۇ هەر چەندە گەلەك
جاران ناڭى ئەنفالان بەيىتىي
لى ھەتا نوکە بىرۇستى راستىا
ئەنفالا و وان ھەموو چامىن
رەشىن داگىركەرا بسەرمە ئىنائىن
نه نىاسىنە.

ژبەر ھندى پېدفيي ئەم نوکە ب
نېسىنە پەرتۇوکا و چىكىنە فلم
و دوكومەتتىرا لسەر ئەنفالان و
ھەرودسا كەسىن ئەنفال بچافىن
خو دىتىن و ژمنى رزگار بوجوين
ل قوتابخانە، زانکو و جەھىن
دى ۋىنى چامى ب خەلکى بىدەينه
نىاسىن و ل گەل وى ژى ھەول
بەيىتە دان ھەموو ئەنفالچى ج
كورد چ عەربە بەيىنە دادگا كىن
و ناڭ و دروشم و رېكخىستن و
ھەر تىشى پەيوەندى ب سىستەما
بەعسى و بەعىزىمى ۋە ھەبىت
بەيىتە قەدەغەكىن ل ھەموو
جىهانى.

ول سەر ئاستى جىهانى ژى
كار بۇ ۋىنى چەندى بەيىتە كىن داكو
چ دەسەلاتىن دى ھەتل پارچىن
دى ژى يىن كوردىستانى نەويىن
جارەكادى ۋان قرکرنا ب سەرى
كوردان بىبىن.

قى قرکرنى ژ دەفى وان كەسىن
كۈر ژ مرنى رزگار بوجوين تا رۇزا
ئەفرۇ ژى ل قوتابخانە، زانکو،
پەرتۇوکخانە و ناڭ خەلکى
دا بەھىنە پېشكىشىكىن و ئەف
سياستە ژى شىا مەزنترىن
پېشىۋانىنى ل سەرانسەرى
جىهانى بۇ گەلى ئىسرائىلى پەيدا
بکەت و هەر تىشىنى پەيوەندى
ب نازىزىمى و ئەلمانىا ھىتلەرى ۋە
ھەبىت ژ پەرتۇوک، رېكخىستن،
دروشم، ئاخفتىن و ھەتا سلاقا
ھىتلەرى بەيىتە قەدەغەكىن و ل
ھەر جەھەكى جىهانى بىت كەسىن
ۋان چالاکىا ئەنجام دەن بەيىتە
دادگا كىن. ھەلبەت ئەف كار و
خەباتىن گەلى ئىسرائىلى كۈل
سەر ھولوکوست و قرکرنا وان
ھاتىنە كىن بوجونە مەزنترىن
گارانتى ژ بۇ پاراستنا وان و
دووبارە نەبوجونا قرکرنەكى دى
ل دىرى وان. ھۆسا ژى مروف
بۇ كارەكى ھۆسا حەيران دېت.
ھەلبەت ئەف چەند رېزىن من ل
سەر ھولوکوستا جوھيان نېسىن
مەرەما من نەپەسنى و پىگۇتنا
گەلى ئىسرائىلى يە، بەلكو پىتەن
قىيا دياركەم كانى گەلەكى وەكى مە
تۇوشى قرکرنى بوجوى چەواشىيە
ۋىنى چامى بکەتە خالەكا بىنگەھىن و
ل سەر وى خالا ھەبوجونا خۆ يَا
نەتەوهىي ئاڭا بکەت و بپارىزىت
و كارەكى وەسا ژى بکەت كۈر
جارەكە دى ئەف چامە دووبارە
نەبىتەقە.

قۇناغا گازنە و لاقە لاقى دەرباز
نەبوجوينە كۈر ئەف ژى چ بەرەمى

تىشى كۈر ئەلەنە كورد
ھاتىيە باودر ناكەم بسەرى چ گەلىن
سەر ئەردى ھاتىيەت دەپەرەووكا
ھەقچەرخا جىهانى دا، ژ بلى كۈر
لەدەمەكى بسەرى جوھيان ژى
ھاتىيە لى نەوهەك كوردا دەدەمەكى
ھنەدە درېزدا كۈر سەدان سالە
ئەف قرکرن و زۇردارى ل
سەر گەلى كورد يَا بەرەۋامە.
ديارتىن و نېزىكتىرين نموونە ژى
بۇ ۋىنى قرکرنا گەلى كورد ئەنفال
و ھەلەبچەنە كۈر تاكو ئەفرۇ ژى
بەرەۋام پاشمايى و ھەستىكىن
شەھىدىن مە ژ ژىرى و ناڭەرەستا
ئيراقى تىنە دەرىخىستن و كاروان
كاروان بەرەف كوردىستانى ۋە
تىن و بىرىننەن مە يىن ھىشتا ساخ
نە بوجوين ديسان تىنە ئازاراندن.
مە ل پېشەكىي لەوما ناڭى
جوھيان ئىنا ژ بەر كۈر ئېكەمین
گەلە ل ھەرىمما مە ھەف
شىوهىي مە د قر كەنى دا. لى
گەلى ئىسرائىل شىا ۋىنى نەحەقىيا
دەپەرەكىي كەن دەپەرەنە
ب شىوهىيەكى گەلەكى پىپۇرانە
و سياسى بكار بىبىت و بکەتە
بنگەھەكى موکوم بۇ ئاڭاڭرنا
دەولەتا خۆ يَا نەتەوهىي و ديسان
ۋىنى دوكۇمەنتى بکەتە مەتالەكى
قايىم بۇ پاراستنا ۋىنى دەولەتى و
سەرەتە خۆ يَا نەتەوهىي ئە و
شىان تىشىنى وەسا بکەن كۈر تا
نوها ژى ل ھەموو ئەورۇپا و
ئەمرىكا و سەرانسەرى جىهانى
ب ھەزاران پەرتۇوک و فلم و
دوكۇمەنتىرل سەر (ھولوکوستى)
و قرکرنا جوھيان بىنە چىكىن و
ب ھەزاران سەمينار و چىرۇكىن

پلان ژبو بازیرکه کی گهشت و گوزار

قهربالغه کا ئىكجار زور ب تاييەت ل جههکى وەك سيلافي ئەگەر ترومبيلين هاتن و چوونا گشتى ھەبن زور باشترە بو ئەمانهتى و كىمكىنا رويدانىن هاتن و چوونى.

و چوونا گشتى يا ھەي (public transportation) كۆئىچە زور يا گرنگە مەل كوردىستانى ژى ھەبىت. بو نموونە ل شويينا ئىك ب ترومبيللا خو يا كەسايەتى بچىت بو جههکى گهشت و گوزارى كۆ دېيىتە ئەگەر ا

نەيەن جمال

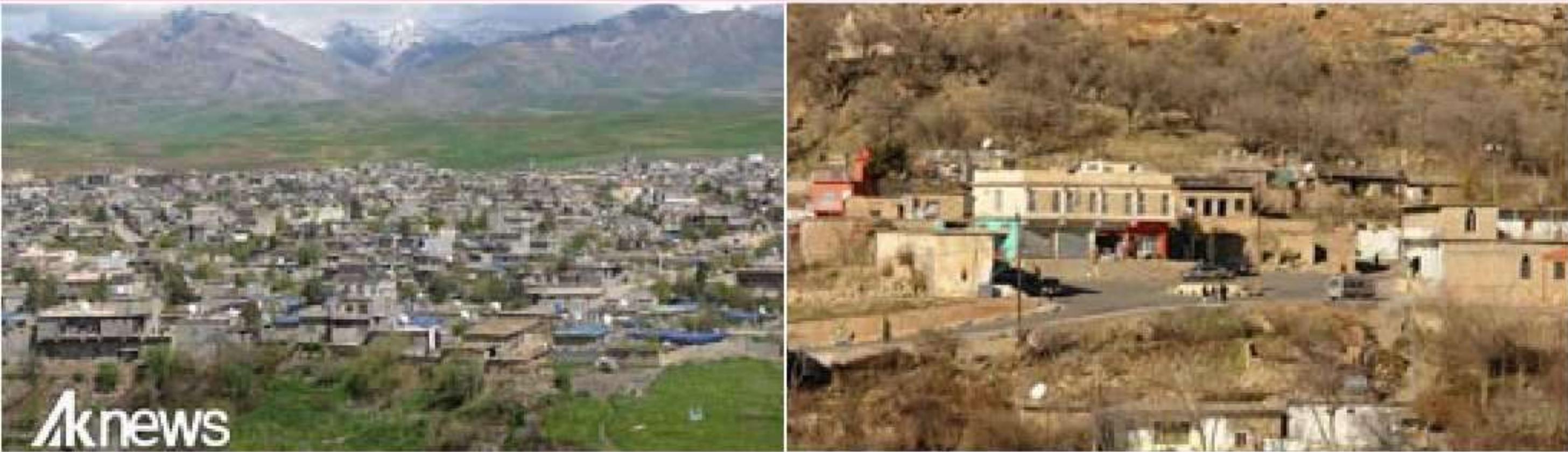
بو دانانا ھەر پلانەكى بو ھەر شولەكى ھەبىت، چ دانا ھندەك برياران بىت يان چىكىندا ئاقاھىكى بىت يان ھەر شولەكى دى تر، بەرى ھەر كارەكى دېيت گروپەكى تاييەت رابىت ب قەكۈلىنىن خو يىن تاييەت دبوارى پلان دانانى دا. بو نموونە ئەگەر ھندەك كەس ھەبن دەزى پلانى رابىن دېيت پلانەر ھەبن يىن كۆ دبوارى كومەلايەتى دا شول بکەن كە رابىن ۋان كەسان رازى ب كەن ب شىوه يەكى وەسا كۆ زيان ب ھەردۇو لايىن نەكەقىت، ھەر دبوارى ئابورى و سياسەتى دا ژى د شارەزا بن ژبو دانانا پلانا د بەرژەوەندىا خەلكى ھەميى دابىن، ھەر دبۇرى ئەتكەن دانان ژبەركو ئەگەر جىڭر دېيت بىنهن دانان ژبەركو ئەگەر پلانەك نەھاتە جىبەجىكىن ئىكا دى ھەبىت يا جىڭر ژبو جىبەجىكىندا ھەر پروژەكى ھەبىت.

ئەگەر ئەم بەھىن بەرى خو بەھىن مللەتان كا چاوان ھەول دەدەن پلانا دانن ژبو گوھرينا بازىرەن خو بو بازىرەن گهشت و گوزار ژبەر كۆ فى گوھرينى گەلەك مفایىن خو يىن ئابورى ھەنە. بو نموونە يازىرەك ل سعودىي، بازىرى رىياج كە پلانەر رابۇون ب كرنا مەسحەكى بو دىياركىندا وى چەندى كا چەند ژىدەر ل ۋى بازىرى ھەنە و نە ھاتىنە ب كارئىنان بو گەشت گوزارى بو سەرنج راكىشاندا خەلكى، ھەر دبوارەك پلانەر رابۇون ب دانا بريارەك ھەر گەنگ ئەو ژى ب ساناهى كرنا گەهاندا گەشتا بو ۋى بازىرى. ھەزىيە بىزىن ئىك ژ گرنگىتىن رىك بو پىشكەفتىا ھەر مللەتەكى گەياندەنە (المواصلات والنقل) ژبەر ئەون ھەول دەدەن ب ئەنجامداانا ھەر كارەكى ب كىم ترىن دەم و زىدەتى بەرھەم. زووربەيا وەلاتىن جىهانى هاتن

٤/ ٤ روزه کا هه چېش دنافېه را بامه رنى و قه لادزى دا (ته خته سه ر ته خته يه ده يكا حهلى!!)

شهزاده نحسان بامه رنى

AKnews

يه) (ته خته سه ر ته خته يه ده يكا حهلى قه جبهه يه) (بژي کورد بژي کوردستان بژي مه سعود بارزانی) (برنو رو قه م هه ڦده يه نيشانا پيشمه رگه يه)، و هوسا قوتاپيئن چاف نه ترس به رهف گهلى و بازارى و قوتاپخانا ئه حمهدى نالبهند ل شيقا هرچا ڦه چوون و وينين دكتاتوري ل ويئري هاته دراندن. ل دور ئاخفتنين (ئه حمهد عه بوللا بامه رنى) کو ئه و به رهف خانيئن زهر و شيقا هرچا ڦه چوون و هر ماله کا ئه م ب ره خرا ڏچووين چوکليت ب سهري مه و هر دكرن و دهست بو مه دقوتان و ددانين وانا ڦه کني دياردكرن، ول فيئري ئه مين بچويك ل ريزين ئيکي بووين و مه دكوت (ته خته ل سه ر ته خته يه) و يين مه زن ل مه ڦه دكيرما و دكوت (ده يكا حهلى قه جبهه يه)، ڦه نيشكه کي ڦه مه ديت تومبيله کا سيخورا يا ل دويف مه دهيت و يا چاڻديريا مه دکهت ڦه لايکي ديهه رهبيا سهري چيادي رکي هيمايکي سور بلند کر وان ل به راهي نه دزانى کو ئه م بيت دژي وان رابووين و ده مى زانى جهی سه رسورمان و منه ده هوشبي بوو و وان چ جار هوسا خو نه ديت

بو رهنگه چالاكيه کل بامه رنى بهيته کرن. دوو که سين سيخور هاته دناف قوتاپخانا دواناو هندیا بامه رنى دا و داخاز ڦه ريفه بهر و ماموستا و قوتاپيا کر کوم ببن، لى قوتاپيا ئه ڦه ڦنه رهت کر و گوت: دى وانين مه چن ب تاييهت پولا شهشى و سين. سيخورا خو نه رازيکر و يى ڦوان نه رازيتر قوتاپي بوون و هوسا شه ره ده ف دروست بوو و گهف ل قوتاپيا هاته کرن، لى چ بس هر ڦه چوو شهر دروست بوو و سيخوره کي برا ف کر ده بانجا خو بىنيته ده ر قوتاپيا خو ليدا و هاته ڦه ڦه ک کرن!! ئه ڦه ڦه گيمايي و پاشقه برنه.

بوو ههوار و گازى قوتاپي (کور و ڪچ) کوم بوون و ويني دكتاتوري هاته شکاندن و ڦه پولا هاته ڦه کرن و ب تى وينين وى تو ز و بهر پي ددیتن و فهوزيا خويشکا شه هيد خسروي کره ههوار و گوت ئه ڦه رکه روزا شه هيد دناف ڦه لادزى يه!! قوتاپي کوم بوون ل بهر ده رگه هى قوتاپخانى و دهست هاقيته دروشما و کومه کا دروشما دهاته گوتن (پيشره وي کور دياره پارتى يه سه روکمان بارزانى چوو

ياخيبيون و دژ راوستان ل سه ر دهستهه لاتين دكتاتور و ره گه ز په رست يا بى پشك نه بورو ڦ ده ڦه را مه، ڦه بر ڦي چهندى ئه م دى بزا في کهين راستي هه کا ڦي که توارى بو خويinde ڦانين به ريز ديار بکهين... شه ڦه ٢٣ ١٩٨٣/٤/٢٤، جه

بامه رنى يه، و رويدان هاته پيشمه رگه يه بو ناڻ گوندي، ته خمين سا خكرنا بيره و هريا توب بار انكرنا ڦه لادزا شه هيده ل ١٩٧٤/٤/٢٤ و هوسا خه لک هاته کومکرن ل (مزگه فتا مومنا) ل قه شيلو و دروشم هاته خواندن ئه و گهنجين رين خستي دناف پارتيدا هاته ديتن ڦلابي پيشمه رگه (جه مال ڦه دشى) ڦه ل دور ئاخفتنين وه لاتي (فه رهاد یوسف بامه رنى) کو ٻئيک ڦه پشكدارين خو پيشاندانى يه، پيشمه رگه يه گوت خو دروست بکه ن بو ڦي چالاكى و ئه م دى دهور و بهرين گوندي گرين و دى پاراستنا هه وه کهين ئه گه زورى ل هه وه هاته کرن.

روز ١٩٨٣/٤/٢٤ ده ڦمیر ١٠، ١١٥ زنجيرين ترسى هاته شکاندن. دياره سيخورى بو حکومتى چوو

ل سه‌ر ئاستى هەرييمى و جىهانى
ھەبوو و ئىزگى لەندەن سالوخەتىن
ئەقى خۇنىشاندانى بەلاف كرن.
دیارە بامەرنى مەلبەندى چالاکىيەن
كورد پەروھرىي بول دەقەرى و ب
تنى ل بامەرنى چالاکىيەن نەوروزى
دھاتنە ساخكىن و خەلکى ژ ھەمى
دەقەرى قەست دىرى، لى پشتى ۋى
خۇنىشاندانى بامەرنى ھاتە ژ پشت
گوھقە ھافىيتىن و بىيار ژى ئە و بۇو
قوتابخانىن وانا بېھىنە دائىخىستن
و ھىدى ھىدى چالاکى ھاتنە
قەدەغەكىن تا ۱۹۸۷/۴/۲۰ ھىرشن
ھاتە سه‌ر بامەرنى و پىشىمەرگىيەن
قەھرەمان بەرسىنگى لەشكەرى
عىراقى گرت تا ۱۹۸۷/۴/۲۷ دوم
كر و بامەرنى پشتى ۋى دەمى ھاتە
كاڭلۇكىن و چولكىن.

ڦڻڻڻ

*نیزیکی ۳۰ قوتاییا هاتبوونه
گرتن ژبلی ههردوو کچا یین مه
ناقین وان ئیناى مەرهما مه ب تى
ۋەگوھاستنا راستىيەكى يە نەك
دیاركىدا ناقايىه و يَا ئەم دزانىن كو
گەلەك قوتاییا ژ دەقەرى دهاتن ول
بامەرنى د خاند.

*کچا (سہ عدی هروری) بو کو
وی وہختی ل بامہ رنی دڑپا.

۱_مستهفا نوری بامه‌رنی: ئەقەيە
بامه‌رنی، چابخانا زانا، دھوک، ۴۰۰، ل.
۱۹۹

۲- روزنامه خهبات ژماره ۹۹۸
۲۰۰۰/۱/۲۰،

۳_چهند دیداره کین جودا دگه

هه رئیک ڙ (فهرهاد یوسف بامه رنی ڙیئی وی ٤٥ سالن ول بامه رنی دژیت) و (ههنا عهلى بامه رنی ڙیئی وی ٤٢ سالن ول دھوکی دژیت) و (حزیفی سه عید ئه رهدنی ڙیئی وی ٤٣ سالن ول ها فینگه ها سه لاح دین دژیت) و (ئه حمہد عہ بدوللا عہ بدولکه ریم بامه رنی ڙیئی وی ٤٠ سالن ول بامه رنی دژیت) و (لقمان مسته فا رہشید ڙیئی وی ٤١ سالن ول سه رسنکی دژیت) و (سہ لیم نیرا هیم محہ مہد ڙیئی وی ٤٢ سالن ول سه رسنکی دژیت).

و لهشکه‌ری ب سه‌ر مندا گرت و
دانان من ول ڦیئری ههڦالا من (زهرا
رهمه‌زان رهجهب) گوته کورکا ههـنه
دتانا وی، لی کـس نـهـات و زـهـرا
ب خـوـهـات ئـهـوـ ڙـیـهـاتـهـ گـرـتـنـ کـوـ
بـ تـنـ ئـهـمـ ئـهـڻـ هـهـرـدوـوـ کـچـهـ هـاـتـيـنـهـ
گـرـتـنـ وـ ئـهـمـ کـرـيـنـهـ دـپـشتـاـ زـيـلـادـاـ وـ
ئـهـمـ بـرـيـنـهـ کـانـيـاـ تـاـ کـوـ بـنـگـهـهـیـ وـانـ
لـ وـیـرـیـ بـوـوـ.ـ پـشـتـیـ لـ دـوـیـقـچـوـونـ
بـ مـهـ کـرـیـ بـیـرـاـ منـ لـ هـنـدـهـکـ
ئـاـخـفـتـنـاـ دـهـیـتـ گـوـتـهـ منـ (ـ اـنـتـمـ منـ
عـائـلـهـ المـخـرـبـ زـهـيرـ بـامـهـرـنـیـ فـلـیـجـونـ
يـدـافـعـونـ عـنـچـ،ـ دـیـرـ بـالـکـمـ عـلـیـ هـزـولـهـ
هـمـ مـتـفـقـینـ وـیـاـ المـخـرـبـیـنـ الـپـیـشـمـرـگـهـ)
رـاـمـاـناـ وـیـ (ـهـوـیـنـ ڙـ خـیـزـاـنـاـ تـیـکـدـهـرـ
زوـهـیـرـ بـامـهـرـنـیـ نـهـ پـاـ بـلاـ بـهـیـنـ هـهـوـهـ
بـ پـارـیـزـنـ،ـ هـشـیـارـبـنـ ئـهـڦـانـاـ پـهـیـوـهـنـدـیـ
یـاـ دـگـهـلـ تـیـکـدـهـرـیـنـ پـیـشـمـهـرـگـهـ هـهـیـ!!ـ)
وـ پـشـتـیـ لـ دـوـیـقـچـوـونـ بـ مـهـ کـرـیـ
گـوـتـ:ـ ئـهـڻـهـ مـهـ هـیـلاـ سـوـرـ لـ بـنـ
نـاـفـیـ تـهـ کـیـشاـ وـانـ خـهـوـنـاـ نـهـبـیـنـهـ
توـ سـبـهـهـیـ بـچـیـهـ کـوـلـیـڙـهـکـیـ یـاـنـ
پـیـمانـگـهـهـکـیـ وـ توـ چـ خـوـشـیـ بـ
خـوـ نـاـبـهـیـ!!ـ وـ لـ ڦـیـئـرـیـ کـوـمـهـکـاـ ڙـنـکـاـ
هـیـرـشـ کـرـهـ سـهـرـ ئـاـفـاهـیـ سـیـخـورـاـ
وـ ئـهـوـ کـچـ هـاـتـنـهـ ئـاـزـاـدـکـرـنـ،ـ وـ هـهـرـ
ئـیـکـ ڙـ (ـمـحـمـهـدـ عـهـبـدـولـلـاـ وـ شـیـخـ
خـالـدـیـ)ـ بـزاـفـ کـرـ ئـهـوـ گـهـنـجـیـنـ دـیـ
ئـاـزـاـدـ بـکـهـنـ وـ کـوـمـهـکـاـ گـهـنـجـاـ بـهـرـهـفـ
زـیـوـیـ ڦـهـ چـوـونـ وـ پـشـتـیـ لـیـبـوـوـرـیـنـ
دـهـرـکـهـقـتـیـ هـنـدـهـکـ زـقـرـیـنـهـ ڦـهـ،ـ دـیـسـانـ
(ـئـسـماـ خـهـلـیـلـیـ)ـ روـلـهـکـیـ باـشـ
هـهـبـوـوـ،ـ بـ تـایـبـهـتـ بوـ پـارـاسـتـنـاـ گـهـنـجـاـ
وـ بـ دـهـنـگـهـکـیـ بلـنـدـ گـوـتـهـ سـیـخـورـاـ
هـوـیـنـ شـهـرـمـ نـاـکـهـنـ بـهـلاـ خـوـ ڙـ ڦـانـ
جـیـلاـ ڦـهـکـهـنـ)ـ،ـ وـ لـ روـڙـاـ پـاشـتـرـ
هـهـلـوـیـسـتـیـ مـامـوـسـتـاـ (ـمـوـنـاـ مـحـمـهـدـ
سـالـحـ)ـ کـوـ چـ جـارـ نـاـهـیـتـهـ ڙـ بـیـرـکـرـنـ
دـ پـولـیـ دـاـ گـوـتـ (ـهـهـوـهـ روـیـیـنـ خـوـ وـ
بـابـیـ خـوـ دـسـپـیـ بـنـ وـ هـهـوـهـ یـاـ خـوـ
بـ دـلـیـ خـوـ کـرـ)،ـ دـیـسـانـ باـهـرـاـ پـتـرـ ڙـ
مـامـوـسـتـیـاـ ئـهـڻـ هـهـلـوـیـسـتـهـ بـ باـشـیـ
وـهـرـگـرـتـبـوـوـ وـ دـیـارـ بـوـوـنـ خـوـدـانـ
هـهـسـتـهـکـاـ نـهـتـهـوـهـیـ یـاـ مـهـزـنـ بـوـوـنـ.
دـیـارـهـ خـوـنـیـشـانـدـانـاـ بـامـهـرـنـیـ
هـنـگـ ڦـهـدـانـهـکـاـمـهـزـنـ هـهـبـوـوـلـ دـهـڦـهـرـیـ
وـ رـیـخـوـشـکـهـرـهـکـ بـوـوـ ڙـ بـوـ کـوـمـهـکـاـ
چـالـاـکـیـیـنـ دـیـ،ـ دـیـسـانـ دـهـنـگـهـدـانـهـکـ

بورو!! پاشی خونیشاندہر بهره‌ف
قوتابخانا گوندی و قهشیلو هاتن ول
وی قوتابخانی ژی وینین دکتاتوری
هاتنه ئیخستن و هندهک ژ گوندیا
پشکداری دخونیشاندانی دا کر تا
بوروینه پتر ژ ۲۰۰ کەسا.

حکومه‌تی بزاف کر خه‌لکی
گه‌مارو بدهت و ل قه‌شیلو کوم
بکه‌ت (دا حه‌ق و حسابین خو ژی
وه‌رگریت!!) و دیزین ته‌قه‌ک ل چیای
هاته‌کرن دا له‌شکه‌ر ب وان ټه مژوول
بیت و قوتابی بشین خو قورتال
بکه‌ن و ئه و ترومیلا چاقدیری ل
خوپیشاندھرا دکر هه‌ر به‌رده‌وام
دهات و هیزه‌کا دی (یا ئاماذه‌بوو ب
چه‌کین گران) ژ فروکه‌خانا با‌مه‌رنی
به‌رهف قه‌شیلو ټه هات و ل ویری
ته‌قه هاته کرن و فروکه هاته
سه‌رسه‌ری خونیشاندھرا (اهه‌یله ل
وی و بابی وی بو خو ب ره‌قیت و
خه‌لک ته‌را به‌را بوون!!) و بچویک
ره‌قین و هندھک که‌قتنه بن پیا و
یین مه‌زن و له‌شکه‌ری داناندھ ئیک
و دوو و هوسا گه‌له‌ک گه‌نجا خو
دشیقا قه‌شیلوی دا هاقيت و گه‌له‌ک
ژی ل مala (سه‌لمانی نه‌عمه‌تی)
هاته گه‌مارودان و ل ټیری ژی
شه‌هید (شه‌عبان عه‌بدوللا ئه‌ره‌دنی)
و چه‌ند سه‌ربازه‌کا دانا ئیک و
(زوپیر عه‌بدوللا با‌مه‌رنی) به‌رهک
ل تومیلا سیخورا دا دا شه‌عبانی
ژ دهستا بینیتھ دهه و سه‌ربازه‌کی
ته‌قه ل مala سه‌لمانی کر کو زوپیر و
کومه‌کا قوتابیا تیفه‌بوون و دئه‌نجام
دا زوپیر ب سقکی هاته بریندارکرن.
ب ٹی ره‌نگی هندھک ره‌قین و کومه‌کا
قوتابیا هاته گرتن* مه بزاف کر کو
چه‌ندھکا ژ وان بینین، لی ب دهست
مه نه که‌تن، ب تنى (ههنا عه‌لی
ره‌جہ‌ب) نه‌بیت کو ب روندکا راستیا
ٹی چیروکی بو مه ټه‌گوهاست
و گوت‌ل ده‌می ته‌قه هاتیه‌کرن ل
قه‌شیلو کچه‌کا* بچویک ل ویری بو
و دکره گری، دلی من گه‌له‌ک ما پیفه
و من کره دکوشان خو دا و دهستین
خو ئیخستن گوهین وی دا ئاگه‌ه
ژ ده‌نگی تفه‌نگا نه‌بیت و دیتنا من
دیتی که‌سه‌ک ل نیزیکی من نه‌مایه

ئەو زمانە ھندەك بى د نېپىن گەلۇ؟!!

ذہلہ کا سین

نه (Culture) ری دچیتی هاتیه شاشه.

۲۳-((گوہرین)) و ((گوہرین)) :

من ل دهستپیکا بابه‌تی خو گوتبوو
کو ئەز نه کەسەکى بىپورم ل بوارى
زمانان، لى ئەز دزانم کو هندهك ژ
كرمانجىن ژوورى دېيىن ((گەھرىن)) و
هندهكىن دى دېيىن ((گوھرىن)) کو ب
دەقۇكا كرمانجيا ژىرى دېيىتە ((گوران)).
ھەلبەت ھەردۇو شىوه ددرۇستان
بەلى يا شاش ئەوھ نېيىسەرەك بىزىت
((گوھرىن)) کو پەيچەكا فالنجى و
لەنگە و دېيت نېيىسەر نەدانن ل سەر
كاغەزى:

۲۴-((قودیک)) و ((خودیک)):
قودیک ئامانه‌که ژ کانزایه‌کی و هک
فافونی یان سفری هاتیه دروستکرن و
تىدا شته‌ک دهیته نخافتنه یان هەلگرتن
یان ۋەشارتن. ئەز نزانم بنه کوکا پەيقا
((قودیک)) ژ چ زمان هاتیه، بەلى ئەز
دزانم کو نه کوردى يە و نه عەرەبى
يە و نه ئېگلىزى يە. ب زمانى عەرەبى
دېيژنە قودیکى ((علبە یان صفيحە)) و
ب زمانى ئېگلىزى دېيژنى ((Can)).
ژ لايەکى دى ۋەپەيقا ((خودیک)) کو
ژ ناھى وى يىن ديارە رامانا وى ئە و
ئاميرى شويشە يە يىن مروڤ خو تىرا
دېيىنت کو ب زمانى عەرەبى دېيژنى
((مراھ)) و ب زمانى ئېگلىزى دېيژنى
((Mirror)) و هنده‌ک کورد دېيژنى
((نېينك)) و هنده‌کىن دى دېيژنى
((ئاوىينه)). دئەنجامدا نەدرؤسته بو
خودیک بەتە گۆتن قودیک.

۲۵- (فشار) و (تاسیون):
فشار په یقه کا فارسی یه و تاسیون
په یقه کا فرنگی یه و پاشی که تیه
دناف هندهک زمانین دی دا و هک
تورکی، رامانا وی گفاشته یان په ستانه
کو ئه ڻ هردوو په یقین دووماهیئي
کوردي نه. ئه ڻجا بوچی په یقه کا
کوردي با رسنه بهلین ڙهنگ، و

ئەز پىقەچۈم و من گوتى: ھەكەر تو
بەرسقا من بىدەي و بىزى: مانى قورئان
ئاخقتنا خودى يە و نېمىسىنин روژنامە
و كوقاران ئاخقتنا بەنىايە دى بىزىمە
تە: باشە، بەلى ديارە تو نزانى كو ئەو
چەند نايىت ژېر ئەگەرەكا بەرچاڭ،
ئەو ژى دا راماڭا وى ئايەتى نەھىتە
گەھەرلەن و رەوانبىزىيا وى نەھىتە تىكدان
و پىگىريما وى ب رىزمان و رىنۋىسان
نەھىتە پىشىلەرن.

ب راستی بیژم خه لکه کی یا خول زمانی خو کریه خودان و مه کوردان دهستین خو بین داهیلاينه خواری ههتا کو که سین و هک قی برادری خودانی نامه یی ب قی ئاوایی هزری بکهن و چان جوره مژارا نه کنه خه م و چاوا دنفیسی بنفیسە مادەم دھیتە خویندن و مروف تى دگەھیت!!! و هک مەزنان گوتى ((سەد گوتۇن گورى كريارەكى))، لەوا ژى ئەز دى به رده و اميي ب كاري خو دەم و هيقيا من ئەوه كەسین كاري نفیسینى دكەن مفایەكى ژى ببین.

هندهک ژ نقیسهه و رهوشنهنیرین دهقهه رین به هدینان و سوران و بوتان بشاشی ٿئه ڦئی په یقئی ب رامانا ((ثقافه)) ب کار دئین، ئهقهه ڙئی ل دویٺ زانینا من چونکی په یقا ((Culture)) یا ئینگلیزی دوو رامان هنه: ((ثقافه)) ئانکو رهوشنهنیری و ((حراثه)) ئانکو کیلان. شاشیبا وان نقیسهه و رهوشنهنیران یا دیاره و دکهه ته ههوار چونکی هاتینه و په یقین ((چاندن)) و ((کیلان)) ته ڦل هه ڦکرینه هه رچه نده هه رد و په یٺ ڙیک دجودانه ((وهک خویندن و نقیسین)) و ((خوارن و ڦهخوارن)) و ئیک رامان نادهن. دئهنجامدا ((کیلان)) پیا هاتیه گوتن بو رهوشنهنیری کو ب ڻئی رهندگی نه یا دروسته هه که رمه سله نه کیلانا زمانی بیت!! ب کارئینانا په یقا ((کولتور)) بو ((ثقافه)) کو ژ هه مان په یقا ئنگلیزی یا من ل سه ری گوتی

د. ناشتی عبدالحکم

ئەقە خەلەکا سىيى و دووماهىيى
يە ژ بابەتى خو ئەز بەلاف دكەم كو
هندەك شاشىيەن زمانى ئەويىن گەلەك
ژ نېسىرەين مە ل قەلەم ددهن دناف
بەرپەرەين رۇزىنامە و كوفار و پرتوك
و مالپەرەين ئىنتەرنېتى دا و گەلەك ژ
بىزەرەين مە د راديو و تەلەفزيونى دا
دېيزىن. ھىقىا من ئەوه ھەر كەسەك
پويىتەرى پىى بىدەت و ب چاۋەكى كىيم
لى نە نىرىت و پىكولى بکەت ل پەرى
بچىت دەمى قەلەمى خو ددانىتە ل
سەر كاغەزى و وەك وى رەخنەگرى
نەكەت ئەوى نامەيەكە ئەلكترونى بو
من هنارتى و تىدا گوتىيە من باشە
دكتور ما مروف بىزىت ((لەق)) يان
((لەق)), يانزى بىزىت ((ترۆمبىل)) يان
((ئۆتوموبىل)) دى چ ھىتە گوھارتىن
ژ بابەتى؟. مانە زمان ھاتىنە دانان
داكوا ئەم مروف تىك بگەھىن؟. تو يى
رەخنى ل تشتەكى دگرى مە كوردان
بەھوستەكى نە دئىنەتە پىش و نە دبەتە
پاش!!!!. من ژى بەرسقَا وى دا و گوتى:
تو گەلەك يى شاشى برادر و ھەكەر
ئەقە گوتنا تە يا راست بىت، پا بوجى
نابىت كەسەكى موسىلمان ئىك پەيقا
قورئانى ب گەھورىت يان پىش و پاش
بکەت يان رېنفييسا وى لهنگ بکەت
يان دېزمانا وى بىشىل بکەت؟. باشى

نه راز بیبوونا مروقی ل سه ر کریاره کا
که سه کی ددهت، نه خاسم هه کو مروف
ره خنه یا وی که سی دکهت و ژی توره
دبیت و پاتکا خو ددهتی، له واژی هه کو
ئیک داخازا لی بوورینی ژ که سه کی
دکهت دی بیژیتی: ل من نه گره. به لی
ریژه کا مه زن ژ خه لکی ده فهرا مه
فی په یقا لیکدایی ب کار دئین ب
رامانا ((ژی گرتن)) ئانکو هه لبزارتنا
تشته کی ژ کومه کی و ئه ڦ چه نده یا
شاش و له نگه. ده می که سه ک بو خو
تشته کی ژ ناف کومه کا تشتا دئینیتہ
ده ری دقیت بیژیت من ((ژی گرت)) و
نایت بیژیت: من ((الی گرت)). دیسان
زارا ڦی ((ژی گرتن)) رامانه کا دی ژی
ھه یه ئه و ژی فیر بیبونا تشته کی یات
کاره کی یان تیتاله کی یه ژ که سه کی
یان ژ خه لکه کی کو ب زمانی عه ره بی
دبیتھ ((اقتباس)).

٢١-((نافخو)) و ((نافخويي)):

په یقا ((ناف)) راما نا وی ب زمانی عه ره بی ((اسم))، و په یقا لینک دایی ((دناف)) راما نا وی ب زمانی عه ره بی دبیته ((داخل، فی)) و په یقا ((نافک)) راما نا وی ب زمانی عه ره بی دبیته ((مرکز، نواه، سره)). ئانکو بو په یقا عه ره بی ((داخل)) یا دروست ئه وه بیژین ((دناف، دنافدا)) و بو په یقا عه ره بی ((داخلی)) یا دروسته بیژین ((نافحویی)), نه کو بیژین ((نافحو یان نافخویی)), چونکی هندی ئەم دناف فەرھەنگىن زمانی كوردى دا ب گەرين په یقا ((ناف)) ل بەر چا قىن مە ناكە قىت، دسەر هندى را رىزە يە كا مە زن ژ نىف نقىسى ران دبىژن ((نافحو و نافخویي)) و يَا دبىت بلا بىت!!

٣٢-((بین)) و ((بیت)):

هندهک جاران من دیتیه نقیسه‌ره کی مه
تژی هندهک به رپه ران په یې ریزکرینه
و وهک هیزا جولاندکی جار یې دبیژیت
((ییت)) و جار یې دبیژیت ((یین)).
هه قالین دناف ده ټوکا به هدینانی دا
بو کومهکا مروقان یان تشتان دبیژن
((ییت)) و دناف ده ټوکا بو تانی دا
دبیژن ((یین)) و دناف ده ټوکا هه کاری
دا دبیژن ((یید)). دفیت نقیسه‌رهی مه
ل سه ر دینه کی بمینیت و هه رگافی ب
شتوه یه کم نه نقیسیت!!

بکهین یا عهرب دکهنه، بهلی دسهر
هندي را من گلهک نفیسر دیتینه
چاڻ ل عهربان کريه و ب ههمان
کار رابووينه کو یا دياره ئهگهرا وي
نهزانينه و دهق و دهق ڦڳوهاستنا
په یقني یه ڙ زمانی عهربه بي.
۲۸-((تیت)) و ((دهیت))

(تیت) و (دھیت):

زیده‌ری فی په یقی ((هاتن))ه و هه که ر
بکه ینه شیوه‌یی ئایینده‌ی دی بیژین
((دی هیت)) و داکو بکه ینه شیوه‌یی
به ردہ‌وامی پی دانا کاری گه رهک بیژین
((دھیت)) نه کو ((تیت)). پا دی و هرن
گه لو دا په یقین ((دژیت)) و ((دبیت))
بکه ینه شیوه‌یی به ردہ‌وامی پی دانا
کاری و ل قله‌م بدھین ب وی ئاوایی
شاش، ما نابنه ((تژیت)) و ((تبیت))؟!
کی دزانیت راما نا په یقا ((تژیت)) چیه؟
تژی دبیت یان دھڑیت یان دژیت؟!!

((ئىش)) و ((دەرىد)) و ((ئەلەن))

پتریا مه ڦان په یقان شیل و بیل دکه ن
و ب که یفا خول قله م ددهن. ئیش
د زمانی کوردي دا بو ((الم، وجع))
يا عره بی و ((Pain)) يا ئنگلیزی يا
درoste. په یقا ((ڙان)) ڦی بو وان
ئیشانا ب کار دهیت ئه وین دژوار و
کویر کو ب عره بی دبیژنی ((مغض))
و ب زمانی ئنگلیزی دبیژنی ((Colic)).
په یقین ((نه ساخی)) و ((نه خوشی))
کو ب زمانی عره بی ل هه مبهر
((مرج، داو، عله)) و ب زمانی ئنگلیزی
ل هه مبهر په یقا ((Disease)) دهین
بو تیکچوونا رهوشان ساخله میا مروفی
یان باری وی یئی دهروونی. په یقا
((دهرد)) ڦی بو نه ساخین دومدریز
دهیته گوتن، وه ک دهدی شه کری.
د ئه نجامدا نه درoste بو نه ساخیه کی
بهیته گوتن ((ئیش)) چونکی ئه ڦ
په یقه راما نا ئازاره کی ددهت نه کو
نه ساخیه کی و هنده ک نه ساخی هنه
دبی ئیشن وه ک بلند بیوونا کولیستروولی
دناف خوینی دا یان هه بیوونا کرما
دناف رو یقیکان دا.

-۲۰-(الى گرتن) و ((ڈی گرتن)):

دی بیژری پیتا ((ل)) و پیتا ((ژ)) که فنه
له فیندار ریه ک یا دگه لیک ههی و هه رئیک
ژ وان خو ددهته ل بهر سهه ری یا دی.
((لی گرتن)) یه یقه کا لینکدایه راما نا

توزکه‌وی بیت و پهیچه‌کا بیانی ل جهی وی ب کار بینن؟. یا دروست ئه‌وه هه‌کو دهرباره‌ی هیزا گفاشتنی د پهیقین، بو نموونه هیزا گفاشتنا خوینی ل سه‌ر رهین خوینی ((ضغط الدم)), بیژین پهستانا خوینی، نهک فشار و تانسیون.

۲۶-((پا قیزہ)) و ((پیله)) و ((پاڑو)):

ئەو پەيقىن ل سەرى ھەمى د شاشىن
بەينە دارشتن ل سەر كاغەزى. راستىا
پەيقا ((پاقىزە)) پەيقا ب ((ھاقىزە)) يە
كۆ يَا پىكھاتى يە ژ ۋىدەرى پەيقى
((ھاقىتن)) و پىتا ((ب)) ئەوا شىوهىي
فەرمانى ددەتى. هەرچەندە ئەم ھەمى
دەمى دئاخقىن دبىزىن: وى تشتى
پاقىزە، بەلى ل دەمى نېسىنى گەرەك
بىزىن: وى تشتى بھاقىزە. راستىا پەيقا
((پىلە)) ژى ((بەھىلە)) يە كۆ يَا پىكھاتى
يە ژ ۋىدەرى پەيقى ((ھىلان)) و پىتا
((ب)) ئەوا شىوهىي فەرمانى ددەتى.
راستىا پەيقا ((پاژوو)) پەيقا ((بەھاژوو))
يە كۆ يَا پىكھاتى يە ژ ۋىدەرى پەيقى
((ھاژووتن)) و پىتا ((ب)) ئەوا شىوهىي
فەرمانى ددەتى.

٢٧-((تشيلي)) و ((تشاد)) و ((تشيكيا)) و ((تشرشل)): ١٣

چونکی د زمانی عهرهبی دا پیتا ((چ)) نینه عهرهب نه چار بووینه هر په یقه کا پیتا ((چ)) تیدا هه بیت ل شوینا وی هه ردودو پیتین ((ت و ش)) پیکفه په رچویمه بکه ن و دانن ل سه رکاغه زی. دهوله تهک ل کیشوهری ئه مریکا یا باشور هه یه نافی وی ((چیلی، Chile)) یه و چونکی عهرهبان پیتا ((چ)) نینه دبیژنه وی دهوله تی ((تشیلی)). دیسان دهوله تهک ل کیشوهری ئه فریقیا هه یه نافی وی ((چاد)) و عهرهب دبیژنی ((تشاد)). هه روہسا دهوله تهک ل ئوروپا هه یه ب نافی ((چیکیا)) و عهرهب دبیژنی ((تشیکیا)). ل هه مان دهم هه ر نافه کن بیانی کو پیتا ((چ)) تیدا هه بیت عهرهب دگھورن و ب ((تش)) ل قله م ددهن، بو نموونه: ((چیرچل)) دبیته ((تشرشل)) و ((چارلس)) دبیته ((شارلس)) و ((چیرنوبل)) دبیته ((ترنوبل)) ... هتد. مه کوردان پیتا ((چ)) هه یه و ئه م دنه چار نینن وی

ریکا کانیا ملا و رویباری و شیقاکه لی و نحویت ل ئامیدی

د. مسعود کتانی

کله کان راوه ستون و دی(۲) پر ئاخ
بن و ژینواری خوشکه ن بو تو قیت
دارستانا و چهروانی لپشت راوه ستون
و شین بن و جوانیا وهلاتی ژی دی
پتر بولی و خوبایت و که سکاتی دی
زیده بیت.

(۳) دی شه زیده تر لی هیت
و ژینوار دی هیشتا خوشبیت بو
دارستان و تهرا شوکا و تهرا شان
و دارو باری کریقی شین بیت و
زیده بیت و چه روان دی خوشتر لی
هین و زاخی گانه و هرا چاقریا گاره شا
و چیل و گولا و په زی و بزنی و
کویقیا دی بی منه ت بیت و دی
زیده بن سامان و چاما لیت مله تی).
(۴) دی کانی زیده بن و زین و ئافا
عه ردی یا عمبار کری دی زیده بیت و

سهر گیریا دارستانی و ژینواری
(ژینگه هی) و سه رگیریا ناف خو و
یا گه شت و گه ریانکاری (سیاحه) و
هه می فهرمان به ریا و پیشمہ رگه بی
و پولیسا جار جارا لی هایدہین
بریکا تله فزیونی و راگه هاندنی
کو بیاره و زباره گله ک شیقان و
شیقان و دولان چیکه ن ژ سه ری
دولی تابنی بدھان هر دولی دا
ناف هیدی هیدی خو لی بگریت و
ئاخ نه هیته شویشن و راما لشتن و
لهه می وهلاتی دهست دگه ل دهستان
و هر هزاران چیکه ن و بجه بینین
چونکه (۱) دی چیتے کله کا دی و یا
دی و یادی و ئاخی ژی دگه ل قرش
و قه والان و گیا و پوش و که ژو پکیت
داران و هه زان و داران دی لپشت

دفیت دیار که م و پیش نیار که م
۱ - هه کو ئه م بھری خو بدھینه
قہزا ئامیدی ژ هه می ره خا ژه یا
پیدھیه بو هاریکاریی.. پیدھی کار خانیت
فیقی و ریچولا و شهربه تا و فیقیت
ھشکری و زدرزه و اتی قودیک کری
(کونزیرفان) و ئافکا تھماتا و هیشتا.

۲ - دولیت رهخ و ریتت ئامیدی
و بھرواریا و دوسکیا و گولی و
سن دیا و بھرواری ژیریا و مزویریا و
دهشتا زیتی و زیباری و تا پشت گاره
و نه هلی و تا پشت نیروه و ریکان و
ھه می بھ دینا: دفیت بکه ینه نه خشہ
و نیخ (خته ت) تو خیت بچویک
ببه را بو ئاشیقیت چیا و که ندا
و نهیلا صوبنے ی و هه می بھ دینا
لی جودا هی بدھان هزاران دریکا

دەنحویتا بیت ئاخى و ستويورەخا
بىعە كۆ بىنە عمبارا ئاقىت بەفرو بارانا
عمبار كەن دى ئەو رەخى ئامىدىيى
ئى ژەمى ئالياقە فەرىت و ساخ بىت
و لرەخان فەرمابىھەریا دارستانىيى و
ديسا بىزبارە و هارىكاريما لقا ھەژدە و
فەرمابىھەرېت دى بىت مە ژرىيەگوتىن
ھەميا داچىن بدارىت (كاۋا و روپىنا
و بەروپىا و تەوکا و كەزانما ژى و
ھەر چەندە دەيدىنە بو مەزنۇنى
و گوهىشقا و توخمىت تەراشوكا)
ھەمى دكتىبا من دا ھەين، دارو دارك
و تەراشوكىت كورستانى چاپخانا
سېرىز دەھوك) ئەقە چەندە پىش
گوتىن و پېشىيارن بو گنگەشا و پى
ئاخفتىن و نەخشىن پاشدهمى و پاشە
روزى دا جەن مە كورستانى ھشك
مە بەزاران عمبارىت ئاقا شرین بىت
ھەين، بەلى ئەم چوناكەين تا نەو و
دەيت رەزدو بگويچ دەست پى بکەين
و ناڭى خودى بىن و دەست پاقيزىنى
لدويف نخىچ و نەخشىن ئىك صالحى
سى صالحى پىنج صالحى و نەكۆ ھەمى
دەمى خو بئاخفتى بېھەين و نېسىينا
بىرسى و نەو خەباتا ئاقاكرنى و پارە
ژى دەشەنە و پشقا كورستانى
17 سەدى يە بلا ژەگازى ژەلى
دا ئاڭ بەس ژەردى بېرکولانى
بەھىنە دەر و دا وەلات كەسک بىت
و پرزاخ و مفا و دەرامەت و فيقى
و دارستان و گيانەوەرىت كەھى و
كويقى بىت و چەروان زنگىن بن و
گەشت و گەريانكارى پىش بکەقىت
و پاريزگەھىن خو وەرىت دارستانى
و گانەوەرا بەھىنە دامەزراندىن بەھىنە
پاراستن و وەلات ئاڭەدان بىت و
بىدرىستى ئاقابىت و پاھلىت ملەتى
تىزى خشە خش وزرەزارا پارا و زىرا
بىت و سەر و چاڭ بگەنۈن و ھەمى
بىنە خودان خانى و شول بخو
دى چىيىت و جەحىل دى بساناھى
ژنانىن خلمەتىن چورىك دى پاشدا
چىن دى خويىندىن جەن خو گەن
و ملەت ھېشتا دېيارى گەھىت و
ئاڭاھەت دەستا دستوئى ئىك گەن
و دى بېرۈن وەلاتى مە يە دوژمن بلا
لەھەقە ب وەرمىت.

روز ههلاٽي وی و روژ ئاٽايى و سه رسنگ ئه و سينگى لىكە كرنى يه وزينىي ناف بەينا صپنى بەهدينا روژا ئاٽايى و ههلاٽي وان ڙى و دوليت ناف سيقە کا لره خال بنيا بلیجانکى و ديرونىتە و ئامېدېيکا خراب هەميا پر نحويتکىت بچويك داكو بەس ئاخا بەهدينا بچيٽه دەريايى !!!

رويبارى شين (رويى شين) و و سه روی دا ڙى دهليقا نحويتە کى مەزن و بەلكو پتر و نحويتکىت بچويك ڙى هەنه کو چيکەن.

دى چينه رەخى زىيارى و بارزان و بلى و شيروان هەڙ سەفره دهليقا هەى لسەرزىي تا دچيٽه بىخمه و روکوچكى شيروانيا دئاٽيت ريزان و شيفيت چيایي شرينى و مزورى ڙوريا ڙى دول و گەلى يىت هەين و مشەنه کو نحويتا دانى و ئاٽا بکەن.

رويبارى خازرى هەر ڙبنى دەشتانى گولى دزىت و نك چەم شرتى گەلىي پرى لى (بداخشه هاته خرابكرن شوينا کو نوى ڙهن كربا) لى بەرى دەورى ٤٠٠ سالا و بەلكو هيستا بەرى هنگى ئاٽاكرى لوى گەلىي تەنگ دهليقا نحويتە کى باش لۆيرى ڙ داريڙن. ئەقه ڙى دى هيٽه خارى دېرگونديت نەھلهى (ڙولى و هيزانى و خيلانى و بىلەندى و مىژويكى لبى نەھلهى و لىن باكورمان جەن رويبارى بدرالدين ڙ بەروارى ڙيريا ڙ مەرانى و ئاقفوکى تىت و شيف و ئاف شيفچ ڙى دچنه سەرو ستويت خازرى و دېنەئىك خازر و بهزاران هيكتارا لدەشتى ئاقدەن و دهليقا دوسى نحويتا يى هەى.

و گەلىي زنتا لويقەي ئاكرى تابن دينارتە کو نحويتە کى چيمەنتوی لى دامەزرىين دا بەس ئەو دول رويت بىن و هەمى بھينه شويشتن ڙ بەر رىزىيت سالى. پاشى نحويت دانانى و ئاٽاكرن و دامەزراندنا بکەنە هەل لەر سال دارا لره خ و دورىت هەمى نحويتا بچىن دا ئاخ بەس بھيٽه شوشتن و دى بەهدينا بىته عمbara ئاٽا شرين بو كەرهكى جيهانى و داكو گازى !!!

لئامېدېي شيقا كەلى ڙ بن دەشتيلوکى) گله صورن بشەقلنى نە -

بی منه تبین بو ئاڤى هېشتا.
(٥) نحویتیت ئاخى ژى بشەفلا
بەزاران دقیت چىكەین پیدقیه ئەو ژى
تەبای قى ئارمانجى.

(٦) نحویتیت مەزن لسەر ئاڤىت
چىايىن سندىيا و ئاڤا روبي گوليا(بانك
و باندرو و شىلانى و شلونى و
كەشانى ئەو ژى دى بىتە دەباکە كا
باش بو ئاڤا شرين و بو ئاڤدانى و
دەشت گەلهكە لېر بو چاندى و
كريارى و شنىكىرنى و بىستانكارى
لئاڤىت گارھى ژى هندى گەلى ھەبن
ديسا دەليغا نحویتیت چىكىرنى يا ھەي
وەكى رويبارى بدرالدين چەمانكى و
تاڭو شەفتى و پشتا چىايى خىرى
تا دچىتە چەمى رەبەتى لەھلەي
ھەمى دەليقىت نحويتانە. و رويبارى
شىرانكى ديسا و رويبارى زىيى ل
گەلىي رەشاۋا يى تەنگ و گەلهكى
درستە بونحويتى. و ديسا رويبارى
بەرواريا (نهنهكى ديسا دەليقىت سى
چار نحويت چىكىرنى لى ھەي). و
ديسا رويبارى (كانى ماسى و كانى
شماھيلا و ھەلوھ و تروانشى) دى
پەنگاندنا دى ژى مفای دەت وەكى
نهنهكى.

رويبارى خابورى ژ بىگۇقا
تا غولدىا يارھولى و كانىا تويا ژ
بلىجانى روسيي جەن نحويتهكى
مەزن و بساناهى چونكى يى تەنگ،
گەلى بلىجانى، لىك پاصلى و بلىجانى
و كانىا توپىا و جەن نحويتهكى دەزى
ھەي پىھەل تر دى دەشتا سندىيا يالبەر
ئاڤى بىت و دى بەھدىنا بىتە دلەكى
كەسک و جان ژ كوردىستانى ديسا
لىك سراتى لナاف سندىيا رويبارى وان
دچىتە سەر ھيزلى و چوخىرا وەسا
تىدا نىنه و بو ئاڤا شرين بەھىنە ھەمى
عەردا يى كە بى ھەندي. ديسا
رويبارى گەلىي پصاغا لبازنگىرا و
كەلوكى و مارسىسى لナاف چىاپىت
سندىيا ئەۋزى گەلهكى باشە نحويتان
و ئاڤ عمباركرنى و مفایي.

رويبارى رویگەرمى لナاف
دوسکىا ل لشەھەخى و شاورىكى
دەليغا ھەي نحويتا لى چىكەن و
وارى خوشكەن بو بەرژەوەندىيا جەن
و روبي گەلناصكى ھەر وەسا.

صوپنى مە يى بەھدىنا يى

پشداریا ژنی يا ب سه‌نگه د دهسته‌لاتی دا

پتریا وان ژنین دیارکرین و هسا دیارکرن کو بهشداریا ژنی ددهسته‌لاتی دا دکاریت گوهرینین مهزن په یدا بکهت و تا بهشداری د گوهرینین دهستوری وهلاți دا بکهت. ل چیره ئه‌گهري څي چهندئ زفراونده وئی کو ئافرهت پتر ژ زهلامی یا ئاگه‌هداره ژهه رئاریشهک و نهخوشیهکا جفاک و مللته تیدا دېیت. سه‌رهه رای ل دویف وان ئامارین ژ لایی بهشی راگه‌هاندنی یعنی کارو باری ژنان ل سلیمانیی ل سه‌ر چوار پاریزگه‌ها کرین، و هسا دیارکرن کو دهسته‌لاتا بلند وهک جهین بریار دانی بهشداریا ژنی ب ریزه‌کا کیم دانا، نمونه ژی ب ئامار دانه خویاکرن.

ههیفادوسک

(لانه مه‌حه‌مد عه‌لی) به‌پرسا ئیکه‌تیا ئافرهتین کوردستانی ل سلیمانیی دیارکر بهشداریا ژنی د جهین میری دا وهک پاریزگار، وهزیر، سه‌روک وهزیر، جیگری پاریزگاری، سه‌روک په‌رله‌مان و وهزیران، تا نوکه نین، پاشی ب ئامار ب څي ره‌نگی دانه دیارکرن کو جیگری سه‌روکی هه‌ریمی (۲) نه و هه‌ردوو زه‌لامن، سه‌روک په‌رله‌مان و جیگری وي هه‌ردوو زه‌لامن، دیسان پاریزگار و جیگرین پاریزگاری (۴) چوار زه‌لامن، دیسان ل دقر دادوه‌رین ته‌میزی یین هه‌ریمی (۱۱) زه‌لامن، پاشی ژ لایه‌کی دیقه به‌حس کر کو ب تنی د په‌رله‌مانی دیارکرن (٪۲۵) ئانکو ئه‌قه نابیته ریزه کو بهشداریا ژنی ب په‌لیه‌کا باش ل قله‌م بدhet. هه‌روهسا نافبریی ئه‌و ژی گوت کو ئافرهت ل پله‌یین دی یین بچویک ل هه‌می پاریزگه‌هین کوردستانی دانا.

هه‌ر ل گوره‌یی گوتنيين لانا خاني (ئالا که‌مال) ئه‌نداما راگه‌هاندا بهشی کارو باری ژنان زیده‌باری وان ئامارین ب تایبهت بو ئه‌قرو دیارکرین دبیژیت: ب تنی ژن وهک ریقه به‌رین قوتاپخانا و پشکان زیده‌باری پاریزه‌ران کو سه‌رجه‌می گشتی یعنی پاریزه‌را دیارکر کو (۷۲۹) پاریزه‌رن و (۲۲۳) زه‌لامن و (۴۹۴) ئافرهت، پاشی د بیافی ساخله‌می دا دا

ب ڦی ریڙی رازی بیت گهلهک
دهستکهڻت ب دهستقہ ناهین.
جوله حاجی ڙی دبیڙیت
: هر بريارهکا ڙن بهشداری
تیدا بکهٽ پٽر دکاریت گوهرینی
بکهٽ، پاشی گوت: ڙبهٽ ڙن پٽر
نيزيکي جفاکي و مللهٽي يه چنکو
ئهٽ د ئاريشه و نه خوشين ههٽي
د حهٽيت و هر بريارهکا بدھت
هزري د ههٽي واران دا دکهٽ.
ڙ لايڪي ديفهٽ ديارکر کو چ
ڙن بيٽي بزاڻ ناچيٽه د جهين
نافهندین برياري دا ههٽي کار
بؤ نهٽهت و ئهٽ ڙي گوت کو
ئهٽ ریڙا ڙن بهشدار د جهين
ب جهٽيٽانی دا ههٽي زفراٽنده
وي رهنجا ڙنا گوندا بری. ديسان
ئهٽ ڙي ديارکر کو تا ڙن دگهٽه
ڦي پلي کو بهشداري د پلهٽين
بلندا بکهٽ پيدافی زهٽمهٽ و
ويٽهكىهکا باشه.

ئهٽين هروري بهپرسا
ئيڪهٽيا ئافرهٽين كوردستانى
ئيشارت دا وان ئاستهٽنگين بو
ڙنی چيڊبن کو چ زهٽمهٽ د بى
گومرك نين و هر پيشكهٽنگه کا
ڙن دچيٽه دناف دا ب تايٽه
پروسسا سياسي و جهين برياري
دا، هروري ئهٽ ڙي بهس کر کو
پينگاڻ و پيڪولين باش دکهٽن کو
ريڙا ڙنی پٽر لئي بکهٽن د نافهندین
бриاري دا ڙبهٽ ئهٽ چهنده د
باشيا جفاکي ههٽي دا يه نهٽ
هزز بکهٽن خول سهٽ سهٽ
زهٽامي زال بکهٽين وهٽ زهٽلام
بهس دکهٽن.

ديسان لانه خاني ئهٽ ڙي
گوت کو بهشداريا ڙنی د جهين
کيم دا کو بريار هر د دهستي
زهٽامي دا بن هيڙ جفاکه کي
باب سالاريه ئهٽ چهنده دهليٽه بو
ڙنی نهاته دان يا بهشدار بيت
د مهيدانا سياسي و ريقه بهريين
ميري دا زيهه باري ييٽن حزبي ڙي
ههٽه.

سهٽاتي و ناقنجي (٣٠٣١٠)
ماموستانه و (١٨٦٤) ههٽه ل
سهٽانسٽري كوردستانى. (د:
حهٽميد باشي) ل دور بهشداريا
ڙنی راگه هاند کو بلا ڙن ب وي
ريڙا کيم (٢٥٪) رازى نهٽن بهلکو
پٽر پيڪولا بکهٽن ریڙا ڙنی ل
جهين بلند ڙبهٽ کو ئهٽ گهٽر ڙن يا

خوياکرن کو (١٤٨٩) نوڙدارن
ڙ وان (٩٦٥) رهگه زى نيرن، ڙ
وان (٥٢٤) ئافرهٽن، هر ل دور
پشكداريا ڙنی د بياڻي ئهندازيارى
دا ئاشكه را کرن کو (٩٤٦٥)
ئهندازيار ههٽه و (١٥٣٦) ئافرهٽن.
سهٽهاراي بهشداريا ڙنی د واري
خواندنی دا کو ماموستاييٽن

گوندى دهيكا رۆژهەلات دانەنیاسینا جوگرافى و كورتىيەكى دېرۈكى

چوون و لىگەريان و كومقەكرن و نفيسيين و تۆماركرنا هەر لايەنەكى دېرۈكى گەلى مە، ڦ بزاف و پىنگاقيقىن گرنگ و زىرىنە، لهوما من ڦى ئەف چەندە ب پىشكەكا گرنگا نفيسيين خۇ زانى يە، كو ب ئانەھيا خودى مەزن دى بەردەوااميى ب ڤى كاروانى دەين، پشتى بنهجه كرن و پشت راستى يا پىزانىيان ل دۆيى ڙىدەرىئىن بنهجه ڦ پەرتۆك و دەستنقيس و بەلگەنامە و ديدار و وينەيان، كول ڦىرى ڦى دى پەيقىن و دانەنیاسینا مە ل سەر گوندى(دهيكا رۆژهەلات) بىتن.

- ڦلايى رۆژئاڭى ۋە: گوندى هوين(فېنىك) و تەزى يە.
- كانىا گويىزكاكەلى(قەللى): كو وەسا دەيتە زانىن كو بالندى(قەل)
- ب خارنا ڤى گويىزى رادبىتن يا كول ھندافى ڤى كانىيى، لهوما ڦى بقى ناڭى هاتىيە ناڭىرن.
- هەروەسا ڦلايى رۆژهەلاتى ۋە: شابەكەما(يە).
- شە شىقەك(نەحال)ك ھەيە كو گوندى دكەتە دوو جوين(بەرۇز و نزار).

* سرۇشتى گوندى:

هەروەكى مە ل سلال دياركى كو ڙگوندىن دەقەرا (پىكان) يىتن (ديمى) يە، لهوما ڦى دەرامەت و چاندىن و داروبارىن وى ڦى بەهرا پىر دىدىمەنە وەك(سماق، كەزان، گويىز...)، و دەرامەتىن دىتر ڦى (رەزىن دىمى) نە، لى دكەل ڤى چەندى ڦى ئەف گوندى ب مىرگا خۇ يَا بناقى (مىرگا دەيك) يَا ناڭدارە، كۆ يَا هوين و فېنىك و دلقةكەرە، كۆ ببۇو مەلبەندەكى بىنهنچەدانى بۇ خەلكى دەقەرى ڦ رېقىنگ و كاروانچىيان، نەخاسىمە بۇ گوندىن دەقەرا (پىكان) يە، بەلەكى دېم.

* كانىن گوندى:

- كانىا مزگەفتى
- كانىا گوندى (كانىا مىرگى)
- كانىا بىشى: كو بەھراپىر ڇەرامەتى ئاڭى ل بەر ڤى كانىي دەيتە كرن، كانىيەكى خوش و

نا: ھېرىش كەھال پىكانى

* جوگرافيا گوندى:

ئەف گوندى (دهيكا رۆژهەلات) ئىك ڦ گوندىن دەقەرا هوزا (پىكان) د، ڦ بەشى (ديمى)، و سەر ب قەزا دەقەرا (ئامىدىن) ۋەيە، و سنورى وى يى جوگرافى ڦى ب ڤى رەنگى ل ڙىرى يە:

- ڦلايى ژوورى(باکوورى) ۋە: گوندى (بەنسستان) د
- ڦلايى ڙىرى(باشورى) ۋە: گوندى (وەرەخەل) د
- ڦلايى رۆژهەلاتى ۋە: گوندى (رزى) يە

*** مەللىي گوندى:**
گوندى(دهيكا رۆژهەلات)
ڦ(٤)ئى بەنەمالان پىك دەيتەن و
ئەو ڦى ئەقىن ل ڙىرىنە:

- مالا تەتى (تەتەر) كو

(مالا عومەر ، و مالا خاجە) يى
بخۇقەدگىرىتن.
-

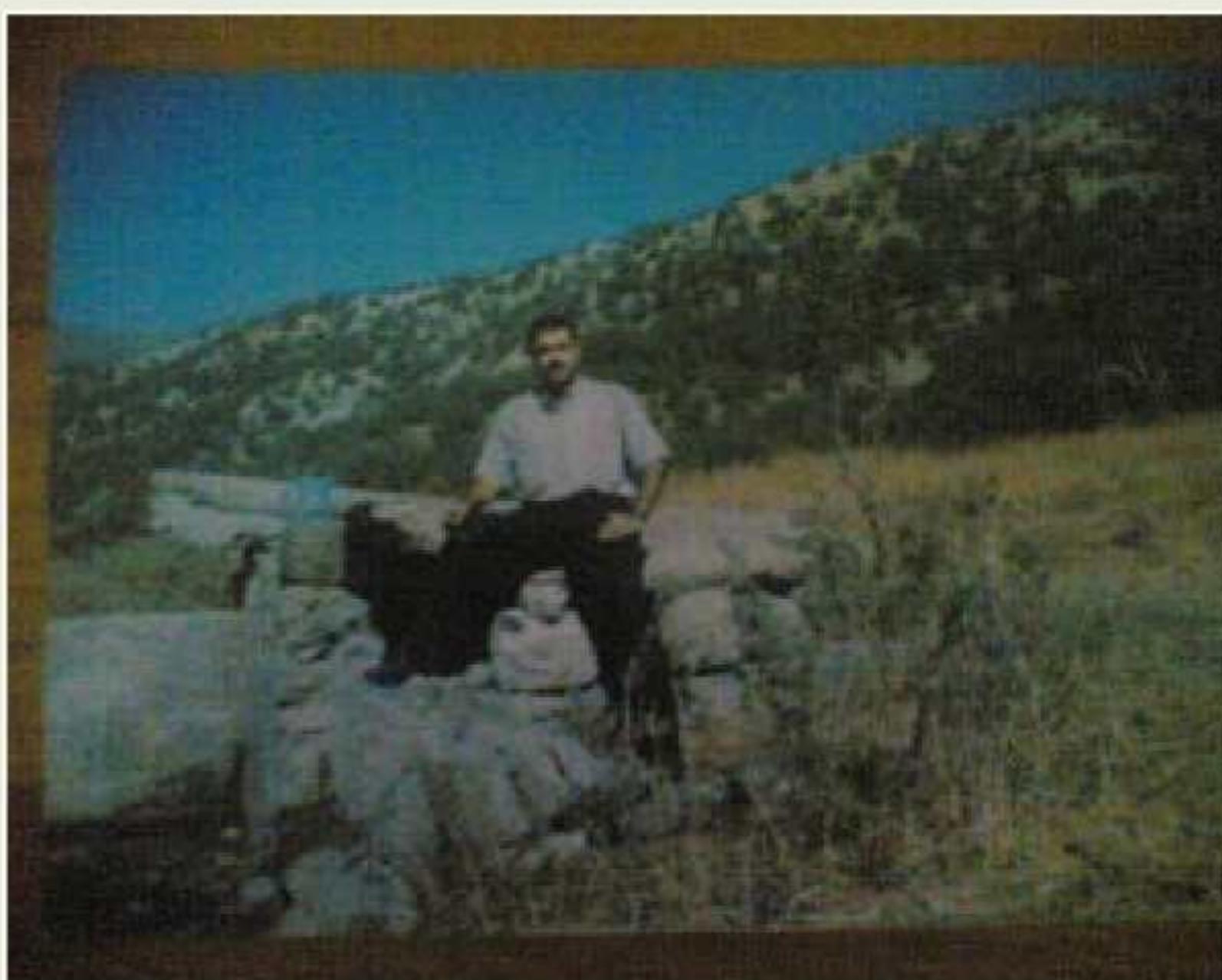
- مالا جوندوى.

- مالا بادى (كو ڦ ناڭى
بەئەددىن يى هاتىيە وەرگەتن).

- مالا مەلكى.

*** موختارى يَا گوندى:**
ھەر ڙكەقىدا موختارى يَا
گوندى مالا(تەتەر) كرى يە، و
ڦ وانا ڦى (تەتەر، عومەرتەتەر،
شىخو عومەر تەتەرل سالا
2006-يى ل شىلادىزى چووپى
بەردىقانىا خودى مەزن، و كارى
موختارىي نەو حەربى شىخو
عومەر) دكەتن.

*** مزگەفت و خواندى گوندى**
يان:

به عسا عیراقی یا رو خیایی پرانیا
گوندین دهقه را (ریکان) سووتین
و کافل و ویرانکرین ژوانا
ژی (به نستان، دیرکی، دهیکا
روژه لات، رزی، ره زگه، سنجی،
شامکی، کوکه ری، میرگافا،
هوره...) و خه لکی ژی گوندی
هاتینه کومه لگه هین نوی ئافاکری
وهک (شیلادزی و سیرین) ولی
ئاکنچی بوروینه، و هه ژی یه بیزین
کو (مالاته ته ری) هه رژ که قندان
چووبونه بازیری (دهوکی) ولی
جهوار بوروینه و هک (مala زهینه لی
برایی ته ری).

*** ژیده:**
هه قپه یقین دگه ماموستا (تیدریس مسته فا عومه ر دهیکی)
ل روز اچار شه مبی ۱۳/۱۰/۲۰۱۰ ل شیلادزی

- گنه جو بهائه ددین
عوزهیر دهیکی: نوزداره کی مللی
یی شه هر هزا و ناقداره دچیکرنا
ملحه ما برینا سووتی دا، کو مشه
که سانین تو شی سووتی بوروی
مفاژی و هرگرتی یه، ژدایک بوروی
سالا (۱۹۵۳) یی یه، و ئاکنچی
یی بازیرکی (شیلادزی) یه.

- ئیدریس مسته فا عومه ر:
سەرپەرشتی پە روھر دهیی یه ل
کەرتی پە روھردا ئامیدیی.
- رائید (کامیران ئیراهیم
فهیزی).

- زیره قان ئیراهیم فهیزی:
ماموستا
- خورشید سەعید خاجه:

- موئه یه د ئە حمەد بهائه ددین:
*** میلانا گوندی:**
ئەف گوندە ژی ئیک ژوان
گوندین ریکانیان بورویه بین کول
سالا (۱۹۷۸) یی پشتی کو رژیما

هه رل سالین چلان دا مزگەفت
ل گوندی هاتیه ئافاکرن و هندەک
زانایین ئایینی ژ گوندی (چیی)-
دو سکی ژ ووری) ژی دهاتنے
ویری (مهلا خالدی چیی) بۆ ماوی
(سی) سالان مهلا تینی یا لیکری
و (مهلا یوسف به نستانی) ژی
بۆ ماوی (دوو) سالان، و نوکه
شوینه واری مزگەفتی یی مای، و
بو خواندنی ژی خه لکی گوندی
دچوونه گوندی (ره زگه - ریکان).

* ژکه سایه تین گوندی:

دناف ژی گوندی دا دبیا شین
جو دا جودا دا که سایه تی
پەيدابو وینه، ئە و ژی بقی ته رزی
ل ژیری:

- عومه ری دهیکی (رویه سپی
وناندەر)
- عوزهیر دهیکی (رویه
سپی و ناندەر)
- جوندویی دهیکی: ل سالا
(۱۹۶۱) یی چوویه به ردلوقانیا
خودی مه زن.

- ئیراهیم فهیزی عومه ر (ئیکه م
کەس بورو ئانکو یی پیشەنگ
بورو یی کو با وەرناما ئامادەیی
و هرگرتی ل سالا ۱۹۶۷ ل
مویسل، و فەرمانبەری ل
ریقە بەری یا چاندنی ل دهوكى
کربوو، ل سالا (۱۹۹۵) یی ل
شیلادزی چوویه به ردلوقانیا
خودی مه زن.

- چە تو صالح خاجه: ل سالا
(۱۹۸۸) یی هاتیه ئەنفال کرن.
- مسته فا عەبدوللا ماسته فا (کە
سایه تیه کی ئایینی) بورو.
- عەلی بهائه ددین
- ئە حمەد بهائه ددین

کاریکاتیردان کوغان ریکانی بو سیلاف دېھیقیت

دیدار سامى ریکانى

نېسینى و شیوه کاریي و چەندىن دى. ئەف پیشانگەھىن مەۋەكىرىن ژى هەقالىن كوما مە بىرەكا پارەي ژ موجىن خو يىن فەرمابەرىيلى خەرجىدەن.

سیلاف تە چ داخوازى ژ جەھىن پەيوەندىدار ھەيە؟

داخازا من ئەوه كۆ ھەر زوى دەھوارا ۋان كومىن ھونەرى يىن دەقەرەي بەھىن و ھارىكاريا ماددى و مەعنەوى بو بىكەن چۈنكى ئەز باوەرم ئەف چەندە بو نە ھىتەكىن دى زوى ھىنە ھەلە وەشاندىن و دخازم بو ھەركەسەكى خودان شىيانىن ھونەرى ھەبن كۆ شىيانىن خو ژىدەست نەدەتن ژېھەر نەبۇونا ماددى خو لى بىكەن خودان ھونەر ژى ئىك ژ پىنگاڭىن ھەرە سەرەكىنە بو پىش خىستنا مللەتان و مللەت ب ھونەرى ژى ھاتىنە نىاسىن.

يا قوتابىيىان. دئەف سالە دا من دوو پیشانگەھىن تايىبەت ب ھارىكاريا كوما كورەزار يَا ھونەرى ل شىلادىزى ۋەكىرىنە ئىك ل شىلادىزى يَا دى ل سىرىيى.

سیلاف : پتريا کاریکاتيرىن تە چ راما نا خوددەن ؟

رامانا رەخنەي و ئاقەدانكىنى و سىاسى و جۇڭاڭى و ل سەر ژيانا گەنغانە.

سیلاف : چ رېگرى ل بەرتە ھەنە كۆ تو وەك ئەندامى كوما كورەزار بو پىشىختىدا كارى تە ؟

ب راستى رېگريا ھەرە مەزن ئەوه كۆ تا نوكە كوما مە يَا بى بەخشىنە ژېھەر ھندى ئەم نەشىيانىن ۋى ھونەرى بەرەف پىش بېبىن ل دەقەرەي كۆ گەنجىن خو ژى فيرى ۋى ھونەرى بىكەين و چەندىن كارىن دى وەكى ۋەكىندا خولىن باش

ھونەرمەند و کاریکاتيردان کوغان ریکانى ئىك ژگەنجىن خودان شىانە دبوارى ھونەرى كارىكاتير و باشىنىشىنى دا و وىننەن وى دچەندىن گۇفار و روژنامىن دەھوكى دا بەلاقبۇوينە و د چەند پىشانگەھەكا دا ژى بەشداربۇوەيە. ژېبو پتىر نىاسىنە ھونەرمەندى مە ئەف دىدارە دەگەل كرييە.

سیلاف: کوغان كى يە ؟

ناڤى من کوغان محمد على ل سالا ۱۹۸۶ ل گۈندى ھورە سەر ب ھوزا رىكان ۋە ھاتىمە دونيابىي و خاندىنا خو يَا سەرەتايى و ناقەنجى و ئامادەيى ل شىلادىزى ب دووماھى ئىنایە و دەرچۈپىن كولىغا ئادابى پشقا زمان و ئەدەبى كوردى مە. نوكە ئەندامى كوما كورەزار يَا ھونەرى ل شىلادىزى مە.

سیلاف: تە چەوا دەست ب ھونەرى كارىكاتيرى كى ؟

من ل قۇناغىن سەرەتايى و ناقەنجى دەست ب ۋى ھونەرى كرو من حەز ژى كر دەمى ئەز بەرەف كولىي چۈپىم من ۋالاتىيەك دەن ھونەرى دا دىت و جارەكا دى من ھەولدا كۆ بەرەدەوامىي ب دەمە ۋى ھونەرى و تانوكە ئەز پېقە مژوپىلم.

سیلاف: تە بەشدارى دچەند پىشانگەها دا كرييە ؟

من بەشدارى دچەندىن پىشانگەھىن قوتابخانا دا كريي و چەندىن وىنە دروژنامە و گۇفارىن دەھوكى دا كريي، مينا گۇفارا ۋەزەن

دہشتگلاتا چاری و نہمانا بھماپا وئی

سہردار ہمیتوں

ل کاری خو دگرن ئهگەر نه پتريا
روژنامەقانىن مە ل سەر جادەيان
و ژ ئەنجامى نەبوونا هىچ كارەكى
پەيدا بۇونە و بۇونە روژنامەقان
و دخازن دەستھلاتا چارى ل
كوردستانى دروست بکەن.

كەسى ل سەر جادا و ژ
ئەنجامى نەبوونا هىچ كارەكى بۇويە
روژنامەقان و روژناما كول ژىر
سيبەرا پارتەكا سياسى دەردچىت
باشە گەلو دى شىئىن ۋى دەستھلاتا
مەزن ل كوردستانى بجه بىين؟ ج
پىئەقىت دى بىزىن نە و ھندەك ژى
ھەنە ب ھند بەھانا دى بىزىن ئەرى؟
بو وان كەسىن دېبىزىن ئەرى: ئايى
تو وەك كەس تە چەند باوەرى ب
گوتىن و ئاخفتنا وان روژنامەقانان
ھەيە؟ ل گەلهك وەلاتىن ئەورۇپى
ئەو باوەريا كو دەدەن روژنامەقانى و
ناقەندا راگەھاندىنى نادەنە كەسەكى
سياسى و ناقەندىن دەستھلاتى و
ئەف كەسىن ھەنى گوھرينا رىكا و
باوەريا خو ژ ۋى كارى وەردگرن و
دشىن ب رىكا روژنامان دەستھلاتىن
دىتر بگوھرن يان ژى گوھرينى ب
سەردا بىين.

دگه ل په يدابوونا روژنامه گهريه کا
کو ئەز دشيم ب يا بازىرى بدهم
ناسكىن ناھى دەستھلاتا چارى
كەته ل سەر زارى كەسى مە يى
روژنامە قان و ئىدى هيدى هيدى
زەمینە كا باش بو بزاۋاڭا كارى
راگە هاندى و روژنامە قانىيى ل
كوردستانى پەيدا دېيت، لى ئايا ب
راستى مە ل ۋى وهلاتى دەستھلاتەك
ھەيە ب ناھى دەستھلاتا چارى؟
يان ڦى ئەف دەستھلاتە ل ڙىر
كارىگە رىا دەستھلاتىن دېتر
قەيە؟ ئايا هوين دشىن بىزىن وى
دەستھلاتا كو نەشىت مومارسا
كارى حکومەتى بکەت دەستھلاتا
چارى؟ ب راستى تا نوكە ئەم وەك
كەسىن خو ب روژنامە قان دەھىن
دياركىن گەلەك ل سەر ۋى ئەردى
لى دەھىن ب شاشىفە بەرىخودانەكى
دەھىنە كارى روژنامە قانىيى چونكى
روژناما مە بەس ب تەنى بو ناھى
يان ڦى وەك روژنامە دەردەچىت
و نەشىايە كارەكى وەسا بکەت كو
تاك بھىتە ئاراستەكىن بو بەرق
گوھرىنە كا سەرددەمانە و نەشىايە
جه و بايەخا ۋى تاكى بو ديار
بکەت و پتريا وان روژنامىن ل
كوردستانى دەردەچن ل ڙىر ناھىن
پارتىن سىاسىنە و ئەگەر روژنامەك
ڦى ھەبىت ب ناھى ئازاد و بى لايەن
ل قان دوماهيا بى لايەن و ئازاديا
وى ڦى ب راستى ديار دېيت. يان
دا گوتىنە كا دېتر بىزىن: ئايا بو ئىك
ڙەساسترىن دەستھلاتا چ جورە
كەسەك يى پىدەقىيە؟ هەر كەسەك
دشىت بېتە روژنامە قان؟ نوكە دى
ب چاقەكى رونتر بەرى خو دەھىنە
لاپەرىن روژنامىن مە دى بىنىن ل
گەلەك كىيم روژنامە و كوقاران دا
كەسىن ئەكادىمىي ھەنە كو رىزى

بابەراخى ھەمزانى

مەھمەد عەبدۇللا ناھىيىدى

ئىتاخى مير جەعفەر دور پىچ كر و سەركەفتىن ب دەست خوقە ئىنا و كەفتە ناڭ كوردا و قىركىن و چ نەما وى بخو بگەن بەلى مير جەعفەر مىز كەرە رىكاكا خو و خوشتر ۋىيا و پشتى كوشتنا ھوزانقانى شورەشگىر ل قادا شەرى بابەراخى ھەمزانى مير جەعفەرى ژيانا سەر شورىي قەبىل نەكىر و ل چىايىن داسن ژەھر ۋەخوار و خونەدا دەستىن دوڙمنىن خو، و چەند رۆزەكا پشتى بابەراخى ئەو ژى دەرىت، مىرنا وان دەھىيغا شەوالى ھەقبەرى ھەيغا تەباخى سالا(226) مىشەختى ھەقبەرى سالا(841) زايىنى، پشتى كوشتنا هەر دوو كەسانىن بناف و دەنگ و خەلكەكى مەزن ژ شورەشگىرەن كورد ئەوين ماين ئىتاخى تۈركى وەكى گورەگى ھار كەفتە ناڭ كوردى گەلەك ژى كوشتن و مالىن وان تالانكىن و ھەمى ھەزارىن كورد ب ئىخسىرى ھنارتە تکريت.

بابەراخ ب چەند رۆزەكا بەرى مير جەعفەرى ھاتە كوشتن دقادا شەرى دا درى يا پاراستنا جە و وەلاتى خو... ئەم دشىن بىزىن گوتىن و كريارىن بابەراخى وەك ئىك بۇون، ھەر وەكى بۇ ژ ۋى ھوزانا وى ديار دېيت، دەمى دېيىت:-

میرم (جەعفەر) بزانە دەمى چەند ھزانە.

ئىلى مە يى نەزانە بارى مەيىن گرانە

ئىلى مەزۇرى بۇشە يى سەر ب پۇش و گوشە وەك تەڭ ب مەي بىرۇشە

بالله) و خەلكەكى زۆر بدويف كەفت، (معتصم بالله) فەرمان دا (عەبدۇللا كورى سەيد ئەنەس ئەزدى) ۋەپەرى مىسىل و دگەل ئىكدا كەتنە شەرى، مير جەعفەرى دەمى دەلى (مانعيس) بۇو عەبدۇللا ل سەر لەشكەرى مير جەعفەرى زال بۇو و مانعيس داگىر كر.

مير جەعفەرى بەرەف چىايىن داسن چوو كەنەكى بلند و ئاسىن و گەلەكى كويىر و ئاسىن گرت و لەشكەرى خو كومكى، عەبدۇللا كەفتە دويىش، مير جەعفەرى و ھەقالىن خويىن كورد ب مىرخاس بەرسىنگى وان گرت و شانىن شەرى ھەبۇون عەبدۇللا شەكەن و گەلەك ژ لەشكەرى وى كوشتن و قىركىر و گەلەك كەس ب ئىخسىرى گرتن ئىك ژ وان (ئىسحاق كورى ئەنەسى) بۇو، كۆ مامى عەبدۇللاي بۇو خەزورى مير جەعفەرى داسنى بۇو و ھەمى كوشتن كۆ ئەڭ ئاخقىتە گەھشتە (معتصم) گەلەك دەگرى و دەھوستوردا كۆ (ئىتاخ) و ھېزەكا دى يا مەزن كومكى يەكسەر (ئىتاخ) ي سەر كەردى تۈركى يى درىنە كۆ فەرمانا وى قەبىل كر و چوو شەرى مير جەعفەرى، ئىتاخى لەشكەرەكى گران بەر ھەقىرو ژ بازىرى مىسىل برى كەفتىن سالا(225) مىشەختى ھەقبەرى سالا(840) زايىنى و بەر ب چىايىن داسن چوو و رىكاكا خو د (سوق ئەلئەحەد) راپر مير جەعفەرى بەرەف ۋىا خو دياركى بۇو بۇ خوراڭىرىن شەرو پىكادانەكا مەزن رويدا ناۋىپەرە ھەر دوو لايەنا، لەشكەرى

ھوزانقانى كوردى شورەشگىر (بابەراخى ھەمزانى) ئىكەمین كەسە ھاتى يە نىاسىن پاشى بوسسلمانەتىي، ل سەرى سەدى سى يى مشەختى كۆ سالا(224) مشەختى يە ھەقبەرى سەدى نەھى (٩) زايىنى كۆ سالا(829) زايىنى بىگۇمان دگەر مەگەرما ئول و ئايىنا دا ژىاپە و ھوزان ۋەھاندىنە، وەك دىروك نېسىنى دىار كرى بابەراخ (ھەمزانى) يە، ژ عىلا ھەمزانى يە ئەڭ عىلە ژ ئىجاخا (روادى - راوهندى) و ل ناڭ چىاپىت دەقەرا مزوپىرى يَا و داسنیا ژىاپەنە، بابەراخى ھەمزانى ھوزانىت شورەشگىرى بەركەفتى ھەنە و تىدا ئامۇرگارىا مير جەعفەرى داسنى دكەت و دېيىتى ھشىار بە ژ تەلھىت دوڙمنان، و شىاپە كارتىكىندا خو ب تۈرى شورەشگىرى بکەت لسەر مير جەعفەرى كۆ سەربەخويا وەلاتى دىاركىر، و ژيانەكا مەزن ب لەشكەرى خەلەپى عەباسى (معتصم بالله) و شەكتەنەكا مەزن لىدا ئەو ژى سالا(225) مىشەختى ھەقبەرى سالا(840) زايىنى و ب باشى ل سەر وان ب سەركەۋىت. و ھەولدا بۇ رىكاكا رزگاركىن و دامەزراندىدا ميرگەھەكا مىللى ميرگەھا ھەمزانى.

سەرەلدانى جەعفەرى كورى ميرەسەن داسنى سالا(225) مىشەختى ھەقبەرى سالا(840) زايىنى و ل دەھرۇبەرى مىسىل ئاگرى شورەشا كوردى ھەلکر، مير جەعفەرى ژ مالباتەكا كوردى يَا كەقىن و ب ناڭ و دەنگ بۇ دېرى خەلەپى عەباسى (معتصم

- توما بوا-مع الکراد
- مطبعه الجاحض-بغداد-١٩٧٥-لپەرە (١٠٥).
- عبدالرقیب یوسف -دیوانا کرمانجی سنجف ١٩٧١-لپەرە (١٢٠-١١٩).
- د.عزالدین مستەفارسول - الواقعیه فی الادب الکوردى - لپەرە (١٥٩-٧٥).
- خدری سليمان-شیخان و شیخان بەگ - بغداد-١٩٨٨ لپەرە (١٨-١٧).
- محافظه دھوک ص-٨٣-٨٤.
- انور مائى - محافظه عن الكرد فی الصين- ص (٦) .
- گوڤارا روناهى ژمارە (٢) - حافظ قازى سالا ئىكى كانيينا ئىكى ١٩٦٠-١٩٦١ ل بەغداد بەرپەرى (٥،٧،٨،٩،١٠،١١،١٢).
- گوڤارا (کورى زانىيارى كورد) بەرگى شەشم ١٩٧٨-ل بەغداد صادق بهاء الدين ئامىدى لپەريت (٢٧٧-٢٧٨).
- گوڤارا (گازى) ژمارە (٣١) تىرمە ١٩٩٧ (ى) شورەشا مير جەعفرى داسنى سعيد خودى دا مشارى - بەرپەرى (١٠).
- گوڤارا (بەيان) ژمارە (١٧٥) سالا (١٩٩٥)ى-بەغدا- لپەرە (٢٨).
- گوڤارا (تىشك) چاپخانا كوردستان ھولىر - سالا (١٩٧٠)ى بەرپەرى (٣٢-٣١).
- گوڤارا (كاروان) ژمارە (٣٢) - گولان- سالا (١٩٨٥)ى- محمد جميل روژبەيانى بەرپەرى (٢٠).
- گوڤارا (پىشىمەرگە) ژمارە (١١) ئەيلول (١٩٩٨)ى محمد عبدالله ئامىدى بەرپەرى (٣٥-٣٦).

کورىت داسن وەکى روستەم ل پەي تە ل بەزناوان زرى و كومزرينه ب رويمەت دابزىن جەعفترە هەموو دەم نەكۆ سەر شور ب دىم و دل ب خويىنە مرن شرينتە ژ بەنياتى و ديل بها مە خوشترە ژمانا زوينە كورىت داسن ب ھەۋرا وەرنە قادى كو قادا جەنگ ژ مەرا شادى و شەھينە ل پەي (جەعفترە) بهولن تەف وەكۆ شىر نەترىن ژ بۇ شيا دوژمن چوو نىنە ژ مىزقە ئەم دنالىن لەش بريندار و دوژمن ھەر ب نالىن مە كەنинە ب ھزاران كەفتە زىندان ژ داسن سەروك ورييەرتى دا گش رزىنە ژن زارو ژمە ستاندن ب زۇرى كەھشتەن خورت و لاوا سەر بريىنە ھزار وەك (بابەراخ) كەقتەن ل سەر ئاخ ژ برج و زويىيى ب شەۋرا مريينە تىشتكى ديار و ئاشكرايە كو بابەراخى ھەمزانى ئەف هوزانە دقادا شەرى دا ۋەھاندى يە. دا شەركەر شىرىت خو تىزىكت و دا كەلا فيرسىي خول دلى وان بىدەت ژىددەر :

(محمد امين زكى - خلاصە تاریخ الکورد و كوردستان من اقدم العصور التاریخيه حتى الان - مطبعه صلاح الدين - بغداد -

ئايا ھەمە نەخۆشە ؟ پى دوژمن و نەيارين لەورا مشەخت و ژارىن ؟ ب ھەۋرا وەك كورەمارىن دگەل ھەقدو دخارىن خويایە وا ديارە قى د زانىن نەيارە كو يى سەروھارە لهوتى ميناکى مارە داسن و ھەمى گوندى دگەل چەند ئىلى رواندى گەيسىن ب ناڭ و جندى يس و بناس و هندى گەرهەۋ بېين يەك كىشە چماسەرى مە دئىشە مينا مرار دكىشە نەيار ب دار دېشە كالىن وەرن ب ھەۋرا لاۋين. وەرن ب تەۋرا ب دەست خەنچەرىن سەدەفرا ب سازو مازو دەكرا ھەرن دقادى وەك شىر نەيارە بکەن ستىر گىر جەھى مە دى ببىت تىر چەشن و بھارو پايزىز پاشى دېيىيت : وەسا ديارە بابەراخى بەرى شەرى داسنیا دگەل عەباسىا ئەف هوزانە ۋەھاندى يە لەوما دېنى ھوزانى دا گازنە ژ خەلكى جەي كرييە، شىرەتال خوجەي يېت خو كرييە، كو خوئىك دل و ئىك جان بکەن. بەلنى دەمى داسنى و عەباسى ب ناڭ ئىك كەفتىن و شەر گەرم بۇوى و شارىياتى بابەراخى ئەف هوزانە پى گوتى يە : كومىدى خول مەيدانى ب بەزىنە دەبانا خو تو ژوردا دا وەشىنە ب دەنگى زنجەوى ل دوژمن بکە قىز بى پاكى خول ناڭ وان دا بەزىنە

ئازاد تریزانى:

دې فلمەکى ل سەر بارزانى نەم دروست كەم

ئازاد تریزانى ئىك ژ سینەماكارىن ناقدارىن كورده ب بەرھەمەن خو يىن سینەمايى شىايىھ جەن خو دناف جەماوەرى خو دا بىكتەت وەك (ئەكتەر - دەرھىنەر - سینارىست - بەرھەمەنەر)، ئەو ژى ب رىكىن ئەكاديمى. مە ب فەر زانى بىكەينە مىھقانى گۇفارا خو و پىتر پىزانىنىن دى ل سەر ژيانا وى يَا ھونەرى و يَا كەسايىھتى بىزانىن و بىدەينە دىياركىن بو حەزىكەرىن ئازادى ژى.

ب / پىرس ئامىدى

بنىرنە فى فلمى چونكى ھەمى ئىش و ژانىن گەلى كورد تىدا ھاتىنە دىياركىن ئەويىن ژلايى رەزىما ژناڭ چۈوبىي ۋە ھاتىنە سەرى. ئەف فلمە ل سەر كوردىستانى يە و ل سەر پىشىمەرگەينە و ل سەر مالا بارزانە و خوينا شەھيدانە كول ل ھەقليرى دەھىتە نمايشكىن و سەرۇك بارزانى ژى دى تەماشەكەت. سەبارەت جەن وينەكىنى ژى ل مەلاتىا ھاتىيە وينەكىن. ئەف فلمە ب گەلەك زمانان ھاتىيە دروست كىن ب زمانىن كوردى و توركى و فارسى و ئىنگلizى يە و ھەرتىشەكىن د تەكىلۇرۇيا نوكە يَا ھونەرى دا ھەبىت من دەپلى ل فلمى دا ب كارئىنایە، راستە من ئەف فلمە ل توركىا دروست كريي، بەلى من مورا كوردىستانى لىدaiيە و كريي دىارى بو حکومەتا ھەرىما كوردىستانى. زنجира (ئازاد "وەغەرا بى دل")

فلم دروست كريي، ديسان سى زنجىرە ژى من دروست كريي كۆ زوان ژى من كارى دەرھىنەن بى (21) فلمان كريي، و بى (22) فلمان ژى سینارىستم و ئەكتەر ژى بۇوم د (24) فلمان دا كۆ ب ئانەھىا خودى دى ل كەنالىن كوردىستانى پتريا وان ھىنە پەخش كىن. ديسان دەقەرا ئامىدىي ژى جەھەكى زور يى باشە و و ئەز ھەز دەكەم ل قىرە ژى فلمەكى دروست بىكەم.

نوكە بەرھەمەكى تە يىن سینەمايى بى دەھىتە پەخشىكەن ئەوى ب ناڭى (لەشكەرى سەددامى)، ئەف پروژە چاوا ھاتىيە دروستكەن؟

ئازاد: بەلى ئەو ژى فلمەكە ل سەر شاشىن سینەمايى دەھىتە نىشادان و دەربرىنى ژ كارەساتا ئەنفالان دەكت كونوكە ل سەرانسەرى كوردىستانى دەھىتە نمايش كىن، هېقىدارم ھەمى

ئەم ب خىرها تە دەكەين كۆ د گۇفارا مەدا بۇويە مىھقان و ئەم خو ب بەختەوەر دىيىن كۆ ئەقرو ل جقاتا تە دروينشتى بىن و ئەم قى دىدارى دەكەل تەدا ساز بىكەين؟

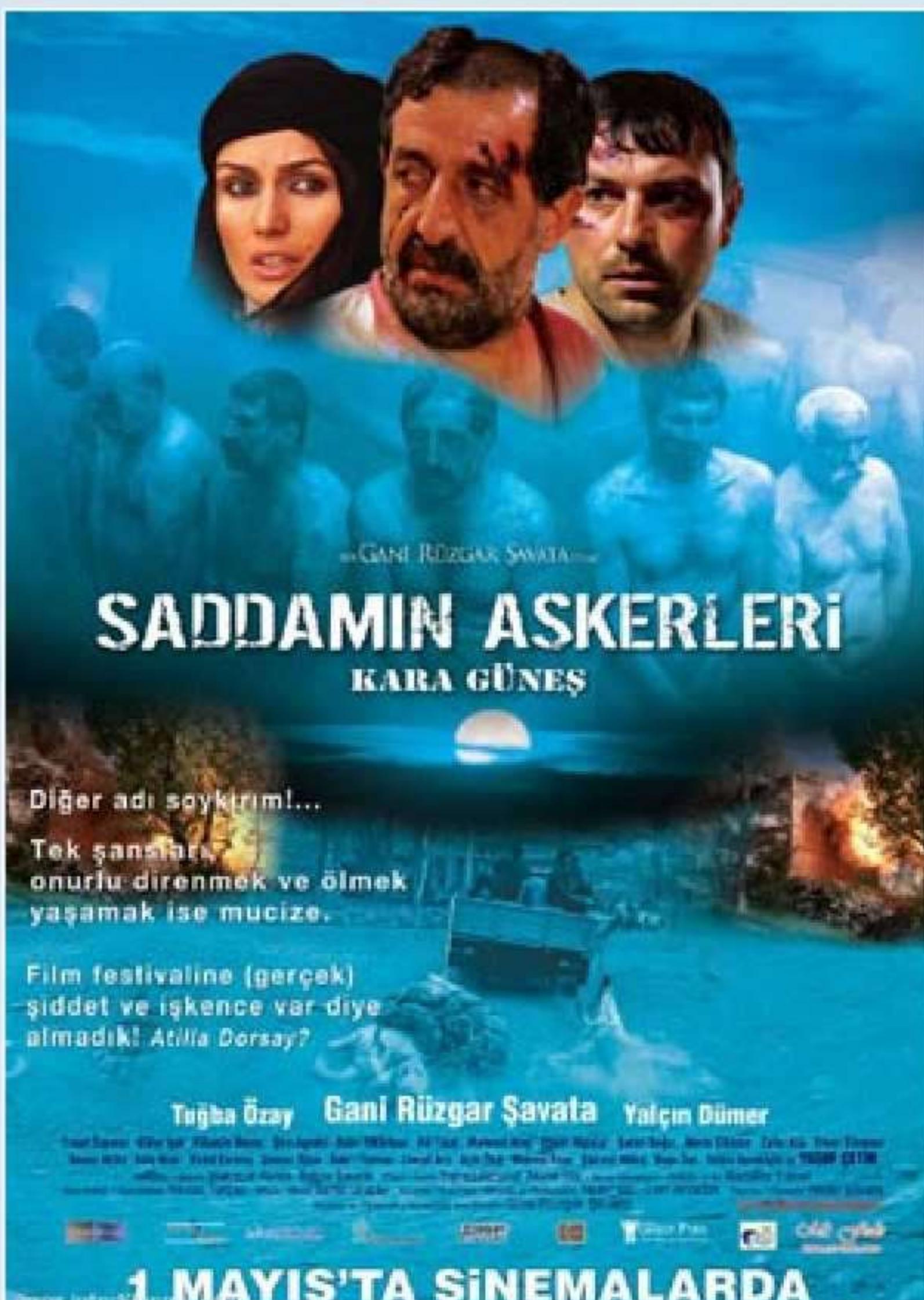
ئازاد: زور سوپاس ئەز خوشحالم ئەقروكە ل دەقەرا ئامىدىي مىھقان بىم و ھەستەكى زور يى خوش ل دەق من پەيدابۇويە كۆ ئەقروكە ئەز ل كوردىستانى مە.

ئەگەر ل دەستپىكى بىزانىن گانى ئازاد تریزانى كىيە؟

ئازاد: ناڭى من يى دروست گانى رزگار شەواتە يە كۆ راما ناڭى من ژى گانى ئانكۆ كانىك و رزگار ئانكۆ ھەوا و شەواتە دەربىرىنى ژ نەورۇزى دەكت و ناقدارم ب (ئازاد تریزانى) خەلکى باكورى كوردىستانى مە و ژ دايىكبووپىن سالا (1961) مە، نوكە ژىيى من (49) سالە و ئەز خەلکى مەلاتىا مە، ماموستا مە ھەوانەيىن سینەمايى دېيىزىم، من پتريا ژىيى خو من ب كارى ھونەرى ۋە بۇوراندىيە و خزمەتا ھونەرى كوردى كريي و بەرھەق تا مرنى خزمەتا ھونەرى خو يىن كوردى بىكەم و ژيانا ئازادى يَا پەرە ژ رويدانان، بەلى نەشىم ھەميا ل قىرە بەحس بىكەم چونكى دى دىدار زور درېيىز بىت.

دەربارەيى كارىن تە يىن ھونەرى ئەگەر تە بومە بەحس ژى كربا گانى تە چ كريي و تو نوكە يى بىچ ۋە مۇزىلى؟

ئازاد: ب راستى دەشيانا خو يَا ھونەرى دا ئەف بى دەمى (17) سالە دىيىنەمايى دا كار دەكەم. من (24)

داھاتى؟
ئازاد : من ل بەرە فلمەكى
گەلەك يىن باش دروست بکەم ل
سەر باپى روھى يىن نەتەوى كورد
(مەلا مىستەفايى بارزانى) و چەند
كارەكىن دى ل بەردەستىن منن.
**پەيغا ئازادى يا دووماهىي چىه
ب رىكا گوقارا مە بىزىت؟**
ئازاد: ھېقىدارم ھوين ھەمى
دەركەفتى بن دكارىن خو دا و
پتە ھونەر بەرەف پىشىھ بچىت
ل كوردىستانى و (ئازاد قوربانى
كوردىستانى بىت).

ئازاد خىزاندارە؟
ئازاد: بەلى ئەز خىزاندارم و من
كورەك و كچەك ھەنە، كورى من
يىن ل بوارى سىنەمايى دا دخوينىت
و ب كەنيقە گوت حەز دكەت ل
دويف رىتىا باپى خو بچىت و كچا
من ژى نۇزىدارە و زور حەز دكەت
ل كوردىستانى خزمەتى بکەت.
دبىئىن تورە ھەۋىندا وى يا
دروستە؟
ئازاد: بەلى ئەز ب شانازى ۋە
دبىئىم ھەۋىندا منه.
ج پروژە لەردەستى تەيە بو

ناڤ و دەنگىھەكى مەزن ھەبوو چاوا
ھاتە دروست كرن؟
ئازاد: ب راستى من زور زنجىر
ل توركىا دروست كرينى، بەلى
زنجىرا ئازاد ب راستى جوداھىھەكى
دى ھەبوو دگەل زنجىرىن دى ئەو
ژى زور يا بناڤ و دەنگ بۇن و زور
ئەكتەر تىدا بۇن و ئەف فلمە نە ب
ھىزا ئازادى هاتىھ چىكىن، بەلكو ب
ھىزا كوردىن باكور هاتىھ چىكىن كو
ئەوان جورئەت دا من و هزر ددانە
من و پشتەقانىا خو بو من دىار كر
و دەرئەنجامى وى ژى دەركەفت
زنجىرەكى سەركەفتى.

**ئەف زنجىرە چەند خەلەكە ل
دەف وە؟**
ئازاد: ب راستى ئازاد وەغەرا
بى دل ل لايى مە ژ (٦١) خەلەك
پىك دەيت، بەلى پشتى من دايە وان
دەستكاري تىدا ھاتەكىن و ھەمى
كورت كرن و كرينى (٧٠) خەلەك
و بى بەامبىر دايە وان و من كريي
ديارى بو كوردىستانى.
**ب تى ئازاد بو كوردان كار
دكەت؟**

ئازاد: نەخىر ! ناقى من ئازادە
و ژيانا من ژى يا ئازادە و ئەز
دەرھىنەرى توركان ژى مە و گەلەك
حەز ژ من دكەن و ئەو كارى ئەز
دكەم بۇ (٨٠,٠٠,٠٠) كەسانە كو
(٨) مiliون كوردل ۋىزە ھەنە و و
(٧٢) مiliون ژى ل توركى ھەنە واتە
(٣٠) مiliون كوردن و (٤٢) مiliون
ژى توركىن و ئەز حەز ژ ھەميان
دكەم ، ئەم چار چۈرىنە (عيراق و
سورىي و توركى و ئىران). ئىنسالا
من لېرە ئەز فلمەكى ل سەر
(چارچار) دروست بکەم.

**راستە كو زنجىرا ئازاد تە ل
سەر بودجە يا خو بەرھەم ئىنایە؟**
ئازاد: بەلى راستى بو ۋى ژى
يابەي و من ل سەر ئەركى خو
بەرھەم ئىنایە و من منه تا چ كەسان
نە راكريي و هەتكو ئەف فلمى ئەنفالا
ژى من ل سەر كىستى خو دروست
كريي و من كرە دىارى بو كوردىستانى
چونكى ئەز دەرھىنەرەكى كوردم.

تیپا هونه‌ری یا دیره‌لوك
خوب خه‌مغورا هونه‌ری ده‌فه‌را خو دده‌ته زانین

ل ڤیره دخازم بزانم کانی هه وه
چهند خو ل ڤی فلکلوری زه نگین
و دهوله مهند کریه خودان و هوین
شیاینه چ کاره کی بو بکهنه؟

سەعید فەیسەل: تا نوکە ل دویش
ئاستى وى هارىكاريا ژ لايى وزارتى
رەوشەنبىرى و لاوان ۋە ل حکومەتا
کوردستانى بو مە دھىتە خەرج كرن
تىپا دىرەلوك يا ھونەرلى خول
فلکلورى كوردى يى دەقەرا دىرەلوكى
كريه خودان بو نموونە مە سترانىن
فلکلورى بو ھەر دوو ھونەرمەندىن
دەقەرلى شەقان شىكەي و بەهزاد
نهىلى چىكىينه و ژېلى ڤى ئىكى مە
كۈچكىن فلکلورى و كوردهوارى
بو ھونەرمەندىن فلکلورىيەن دەقەرلى
قەكىينه و مل ب ملى ڤى ئىكى مە
خولىن فېرەكىدا موزىكى ژى بو
گەنجىن دەقەرلى قەكىينه داكو فېرى
موزىكى بىن و دگەل موزىكى ھەر
دەم بزاڭا مە ياشانويي پېشەنگ
بۇويه و چەندىن شانوگەرلى ژى مە
پېشەنگ دەقەرلا خو كرينه.

سیلاڻ: باشه باس ڙ بودجه کي
هاته ڪرن کو ڙ لایي حکومه تي ڦه
بو هه وه دهیته مه زاختن دی شیئين
زانیں کانی ئه و بودجه چهندہ و
چاوائی دهیته مه زاختن؟

سەعىد فەيىسىل: بەخشىنا
ھەيقانە يا تىپا مە (٧٥٠٠٠) دينارىن
عيراقىنە و گەلهكى كىمە و كىماسيا
تىپا مە ژى ئەوه كو تا نوكە مە چ
بارەگايىھەكى درست نىنە و مەھانە ئەم
(٢٥٠٠٠) هزار ديناران ددهىنە كرييما
خانى و دگەل ۋىئىكى ژى (٢٥٠٠٠)
دىتە ئەم ددهىنە ھاريڪاريا ھەۋالىن
دەستەكى كو ژ پىنج ئەندامان پىك
دەھىن و پارى مايى ژى بو ھاتن و
چونى و پىدىقىيەت تىپى و چالاكيان
دەھىنە مەزاختن كو ھەمى ھەيقان
چالاكىيەك ژ مە دەھىتە خاستن.
سيلاف: نوكە تىپا دېرەلۈكى
مژولى، چ كارەكە داڭو يىشكىشى

سیلاق: نوکه تیپا دیره لوکى
مژولى، چ كارهكە داكو يشكتىش

هونهار هه د که ڦن دا پشکه کا زندی بوو ڙ ڙیانا خه لکی ڦی و هلاتی،
لی ڙ به چهندین سهده مین دا گیر کرنی هیدی هیدی ل ده ڦه را مه هونهار
به ره ڦ لاواز بوونی چوو و خه مخورین هونهاری به ره ڦ کارین دیتر به ری
خو ڦه گیرا، لی پشتی ئازادیا و هلاتی مه جاره کا دیتر گرنگی ب ڦی
لا یه نی دهیته دان و ل سالا ۲۰۰۴ ل دیره لوکی ئیکه م تیپا هونهاری دهیته
دامه زراندن و تا نوکه چهندین هونهار مهند ل ڦی ده ڦه ری پیگه هاندینه.
کو ڦارا سیلاح ب فه دیت کو ڦی دیداری دگه ل سه عید فه یسه ل به رپرسی
تیپی ساز بکه ت و ل دهست پیکی به رپرسی تیپی هو سا به حسی دامه زراندنا
تیپا دیره لوکی دکه ت: ل سالا ۲۰۰۴ و ب دهستی هن خه مخورین هونهاری
کوردي و ده ڦه ری ل دیره لوکی تیپه کا هونهاری ب نافی تیپا دیره لوکی
دهیته دامه زراندن و تا نوکه تیپا مه شیایه دوو کونفرانسا بگیرت و تیپا
دیره لوکی یا هونهاری ڙ سی پشکان پیک دهیت کو ئه و ڙی پشکا شانویی
و موزیکی و هونهارین مللي نه.

سہردار ہیئت و تی

سیلاف: ئایا ھەوھە وەک تیپا دىرەلۈكى ئامیرىن پىدۇقى بو ھەر پشکەکى ھەنە يان ژى ب تىنى ناڭى پشكان ھەوھە ھې و رىزگرىيە؟ سەعىد فەيىسلەل: تا رادەيەكى ئامیرىن پىدۇقى بو ھەر پشکەکى مە ھەنە، لى بو ھەر سى پشكان ئامير

23/02/2007

لایه‌نین په یوه‌ندیدار دکه‌ن؟ سه‌عید: داخازی ژ یقه‌به‌ریا گشتی یا ره‌وش‌نبیری و هونه‌ری ل دهوکی دکه‌ین کو هاریکاریا تیپا مه بهیته زیده‌کرن داکو بشیین چالاکین ژ هژی پیشکش بکه‌ین و دگه‌ل ژیکی دا داخازا مه ئه‌وه بیینه خودان باره‌گایه‌کی تاییت ب تیپی ژه و دگه‌ل هاریکاری کرنا ئه‌ندامین چالاکین تیپا دیره‌لوک یا هونه‌ری کو هر ده م خودان رول و به‌رپرسیار بوون د ئاستی تیپی دا.

چه‌نده مه چه‌ندین کچین ئاست به‌رز بین هونه‌ری ل دیره‌لوکی هنه لى پشکداریا وان د تیپا مه دا نه د ئاستی پیدقی دایه به‌لکو قله‌کا لاوازه و ئه و ئه‌گه‌رین سه‌ره‌کی ژی بو هزرا عه‌شائیری ژه‌گه‌رینت و دیپیت: ئه‌گه‌رین سه‌ره‌کی بین نه‌پشکداریا کچی د تیپا مه دا بو هزرا عه‌شائیری دزفون کو گله‌ک باندورا خو هه‌یه ل سه‌ر کچا ده‌فره‌ماه.

سیلاخ: بو به‌ره‌ف پیشبرنا ئاستی هونه‌ری ل ده‌فره‌را هه‌وه هوین چ داخازیان پیشکیشی حکومه‌تی و

خه‌لکی بکه‌ت یان ژی به‌س ب ته‌نی نافه و چ دیتر نه؟ سه‌عید فهیسل: نه‌خیر ئه‌م بو هر چالاکیه‌کا ل سه‌ر ئاستی ده‌فره‌ری دهیته کرن دبه‌ره‌قین و نوکه ژی ئه و کاری ئه‌م پیقه مژویل چیکرنا کلیپه‌کی یه بو هونه‌رمه‌ند (شفان شیکه‌ی). دیسان چه‌ند چالاکیه‌کین دیتر ل سه‌ر ئاستی ده‌فره‌را مه بخو. د به‌رسقا وی پرسیاری دا کانی بوجی ل سه‌ر ئاستی ده‌فره‌ری تیپا دیره‌لوکی یا کیم نافه؟ سه‌عید دیپیت: تیپا دیره‌لوکی گله‌ک نافی خو بین هه‌ی ل ده‌فره‌ری ب گشتی به‌س یا راست نوکه نه‌بوونا نافی وی بو نه‌بوونا پیدقین سه‌ردنه‌می ژه‌دگه‌ریت، چونکی یا راست تیپا دیره‌لوک یا هونه‌ری خودان چه‌ندین ئه‌ندامین به‌رنساه و ئه‌ف ئه‌ندامین هه‌نی نوکه ودک ستیرین هونه‌رینه ل ده‌فره‌ری لی نه‌بوونا پاره‌یی پیدقی و ئامیرین پیدقی کاره‌کی ودک پیدقی لی ناهیته به‌ره‌هم.

سیلاخ: ئایا هوین شیاینه هونه‌ر و هزرا هونه‌ری ل ده‌فره‌ری به‌لاف بکه‌ن؟

سه‌عید فهیسل: نه‌شیم بیژم گله‌ک به‌س تا راده‌کی باش ئه‌مین شیاین ب ژی کاری رابین و ئاستی هونه‌ری و هزرا هونه‌ری ل ده‌فره‌ری به‌لاف بکه‌ین، بو نموونه چه‌ندین هونه‌رمه‌ند ل دیره‌لوکی په‌یدا بونه ئه و ژی پشتی ئه‌ف تیپه هاتیه دامه‌زراندن و بین شیاین ل سه‌ر ئاستی ده‌هوکی به‌رنسایا خو په‌یدا بکه‌ن کو ئه و ژی هونه‌رمه‌ندان (عه‌لی ته‌هه، شفان ناجی، حه‌بیب شینو) دگه‌ل سترانبیژین به‌رنس ودک (شفان شیکه‌ی، به‌هزاد نهیلی، جه‌مال ته‌یب، نازک نیروهی، ئه‌مان نهیلی و کاروان).

سیلاخ: باشه دا بزانین کانی پشکداریا کچی دگه‌ل هه‌وه دا د چ ئاستدایه؟ ئایا کچا هونه‌رمه‌ند هه‌یه دگه‌ل تیپا دیره‌لوکی دا چالاکین هونه‌ری ئه‌نجام بدhet؟

سه‌عید فهیسل ره‌خنی ژ ئاستی کچا ده‌فره‌ری دگریت و دیپیت: هر

Festival (Kerch) to film documentary

پارىزگارى ھەولىرى و عزەت مەلاعەلى سەروكىن فەرمانگەھا كارگىرى و خويھتى ل ئەنجومەنى وەزىران كر، كو ھەۋكار بون ژ بو پشکدارى كرنا ۋان فلمان ل فيستيقالا "كىرچ" ل ولاتى ئۆكرانيايى و ھەروەسا سوپاسيا كوردىستان تى ۋى كر كو ژ بو جىيەجى كرنا ۋى فيلمى ژ ئالىي مادىن ئەرشىفى ۋە ھارىكاربۇون .

تاوانىن كومەلکۈزى دكەت كو ل سەردەمى رېزىما بەحسا ژناقچوپىي ھاتىھ رويدان، ئەو دەمىن لاو و پېرو زاروک دهاتنە ئەنفالكىن و جىنوسايدىكىن، ئەف فيلمە شىا خەلاتى پىز لى ئىنانى ل پىشبركىتىا فيلمى يا فيستيقالى بىدەستقە بىنیت .

دەرھىنەر "سامى كاكە" ب

رىكا گۇۋارا "سېلاڭ" سوپاسيا

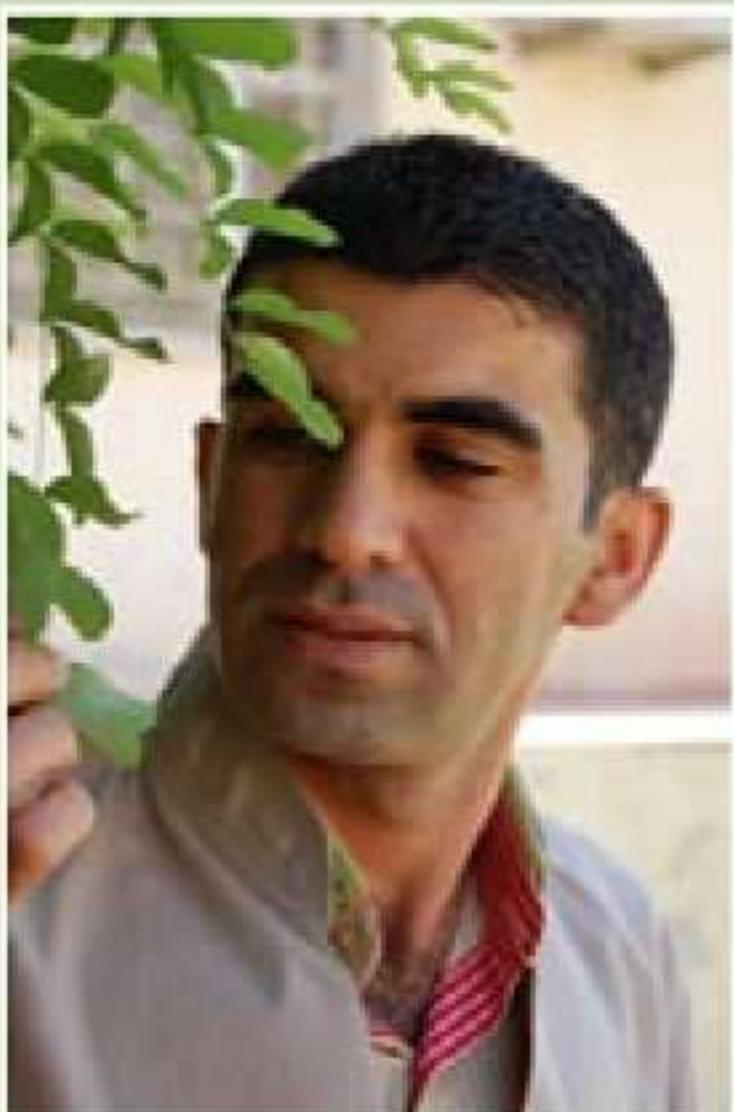
فیلمى دیکو مینتارىي "شورشك ل غەریبیا" ل وھلاتى ئۆكرانيا دەھىتە خەلاتكىن

كامى گوھەرزى

فیلمى دیکو مینتارى "شورشك ل غەریبیا" ژ دەرھىنەن و وىنەگرى و مونتازا "ھەۋال حەممەد" ئەف فيلمە بەحسى ژيانا و ئافرەتا و زاروکىن پۇسى دكەت كو ل سالا ۱۹۵۸ ل بېرەوا مىژۇوپىيا بارزانىي نەمرل ئىكەتىا سوقىھەتى هاتنە كوردىستانى و پشکەك ژوانا نەقەگەريانەف كوردىستانى و زاروکىن وان ل سوقىھەتى ژيانى بىھر دېن، فيلمى دیکو مینتارى "شورشك ل غەریبیا" ل فيستيقالا "كىرچ" دا ب زمانى پۇسى هاتە نىشاندان و شىا خەلاتى پىز لى ئىنانى ل پىشبركىتىا فيلمى يا فيستيقالى بىدەستقە بىنیت .

ھەروەسا فيلمى ديكودرامى يى "سوناتايىا سەرپەنجىن ئەلوھىريايى" ژ دەرھىنەن "سامى كاكە" بەحسى ئەو

بازارى جانا... !!

(صالح نەھر ئەرتىسى)

گەوھەر
لېھر تىروژكىن
گەش و بشەر
لۇقى بازارى
ھشك كر بون
دىيارە هندە ۋوان
ئەقىندار بون
لەورا ھەمى ۋىرا
بازرگان و حەيران بون
*** ***

(خیرالله احمد)

من دەقىيا حەز و ۋيان
دەگەل دلدارەكا
ھىزا و جوان
بىكم داستان
وەكى گەنج خەليل
بو ھەفسەدى بىمە قوربان
و داواتا من
ل مىرگىت بەھەشتى
حورى بىکەن
سەما و دىلان.

ژ بازارى متاي
حەراج بوم
*** ***

(صالح ئەرتىسى)

گوھىت من
مانە ل گازىا
ھندە يى دەھولا دقوتن
بىن بلول ئەو
يىت رەقسن
من ھزركر
گەر باوهشىن ۋى بازارى
بۇنە پارى
دى چەوا شىئىن
خو راڭرىن
گەلەك شەپرەز
ئو بىزار بۇوم
*** ***

(خیرالله احمد)

من نەدەقىيا
د بازارى جوانا دا
بازر گان بىم
ھەر دەم ژ كرىن و
فروتنا جارىا
مفا دار بىم
يان جوتىيارى
شويىن كەرى
زىوانا عەبدىينى بىم
*** ***

(صالح ئەرتىسى)

بەزىن و بالىت
شىرىن و تەر
ئە سەمەر و نازك و

(خیرالله احمد)

ھە مى بله زن
ھەر يىت بەزن
نزانم ل ئىكۈ دوو دەگەرن
يائىزى ل سەر ئىك
بگەف و گورن
يان مشەخت و
كۈچ بەر بويىنه
يائىزى دەگەل ئىك
نەحەزىن
*** ***

(خیرالله احمد)

ئەز د شەيى بازارى وان
دانە چوم
چونكە من نەدەقىيا ئاقا ۋى
بارانى ۋە خۇم
ھەر د دىوانا ھارون و
رەشيد دا
بەھلىلى دىن بوم
دەلالى ئەز دەركرم

قۇناغىن وەرارا بىزاقىن نەتەوى د ھۆزانَا كوردى دا

ئەسیرى
١٩٥٨-١٨٩٥

خەلەكى چارى

د. كاميران بهرواري

وتهى ولاتى كورده لە سەر زاونت وير ده
(ئەسیرى) ئەم حالاتە دەليلى ئىمانى تو (١) ل
ئەسیرى و كورستان
دەما ئەسیرى دگەل كورستانى دئاخفيت تو
دېيىزى ئەفە دەزگاراوى يە ئەفينەك
يەكجار مەزن دگەل ھەيە. پاشى باس ل جوانىيا
وئى يَا بى دۆماھى دكەت:-
بنىرە كورستان عەزىزم گەر تو سەيرنت
دەوى
بىتبە مە قەندىل ئەگەر تو سەيرانت دەوى
سەيرى ئە و خىلانەكە گەيشتۇنە داۋىنى چىا
با بچىن بو مالە (كوردى) گەر تو خويشانت
دەوى (٢)
ل دۆماھى يَا ھۆزانى دگەل ئەفينە مللەت
و وەلاتى خوه دېيتە گيانەكى زىندى و ئومىدا وى
ئەوه پاش مرنى ئاخا كورستانى وى ھمبىز بکەت
و جارەكادى ھەر دوو بىنە يەك
توخم:-
ئەي (ئەسیرى) ھىننە عەشقى مىللەتى (كورد) ت
ھەيە
بىشمەرى لام وايە قەبرى گىرى سەيوات
دەوى (٢)
(ئەسیرى) باس ل بازىرى دېرىنى (كەركوكى)
دكەت ب ناڤى (مېڙووی كەركوكى)
ھۆزانەك تازە ۋەھاندى يە. ب لاندكا كوردايەتى
يى دەنه ناسكىن و دېرۋەكا پر سەرودى يَا وى
دكەت دىكىيەمىننەن زىندى. (٤)

(١) ھاوار ژ (١١) ١٩٣٢ ل ٤ // تىپىنى يەكا زور
گىنگ:
ھىننەك وەسان ھزر دكەن ئەفە ھۆزانَا (حاجى
قادرى كويى) يە لى ئەفە نە ھۆزانَا وى يە بەلكو
يَا (ئەسیرى) يە وەكى ئە و بخوه دېيىزىت (من

ئەسیرى (عبدالخالق سيد حسین بەرزنجى).
ھۆزانقانەك وەلاتپا رىز و نەتەوەيى يە.
ژبازىرى كەقنارى كورستانى (كەركوك) يە.
ئەفە ئىكە ژ ئەقىندارىن كورستانى، ھشىاركەرەكى
بناف و دەنگى مللەتى كورده. (ئەسیرى) دەھۆزانەك
نىشتمان پەرەنەدا يَا ب ناڤى (سنور) كوردو
كورستانى دكەتە ھە قال جىمك:-
كورده دەزانى لە كۇو جىڭرە خزمانى تو
گۇو گەرە بوتى بلىم جىڭە خىلانى تو
كىيۇ (توروس) و عملى حەوزى ئەسکەندەرۇن
غەربىيە تا بەحرى رەش سنورى مەيدانى تو
بەحرى رەشى و ئەرەدەن ئاۋى ئاراسە بىزان
حەدى شىمالە ئەمە بولۇچ و جەولانى تو
ئەلۇن و گولى ئورمى تا سەرى ئاۋى ئاراس
سنورى رۆزھەلاتە جوگە و كىوانى تو
ئەھوازو كىيۇ حەمرىن ژەنگارورى مىسىز
سنورە بۇ جنۇبى باغچە باغانى تو ل ٤
پىشتى (ئەسیرى) سنورىن جوگرافى يَا سىاسى
يَا كورستانى دىيار دكەت، دەيت جە
و بازىرىو ھەزمارا كوردان دەست نىشان دكەت:-
لە ناۋى ئەم سنورە دوانزە و يالىيەت ھەيە
دەلين دوانزە ملىون نفوسە كوردانى تو
حاشا درویە وترا نفوسىيان نە تو سرا
دەگاتە بىست ملىون بىنۇسى قەومانى تو ل ٤
(ئەسیرى) وەك مېڙوو نووس و جوگرافى
ناسەك لسەر خاكا كورستانى و خەلکى وى
راوەستايە. بىاشى دىزانتى ژ بلى كورستانان
مەزن كوردى ل چەندىن وەلات و دەقەران
بەلاقىرىنە:-

لە دەرييە ئەم سنورە لە (ئەنقرە) و (خوراسان)
(بلوش) و (ئەززىزىيەجان) لەۋىشە خزمانى تو
ئەي (وەتەنلىكى) خۇشە ويسىت ناوتىم ئەوجا كە
بىست
مەنلايىكى ساوه بۈرمى دەبو مە قوربانى تو

دل سووتا يانه هەر چى (کورد) هەنەل ٧٠
ھوزانقان ديار دكەت پاشايى ناقدارى كورد
(كەى کاوس) نافى بازىرى كەركوكى دانايى
سەر(كەى كوردى)(٢) و پاشى ژى دەركەفتى يە:-
دوو سال (كەيكاووس) لە ناو دانىشت
ناو شارى رېكخست بە كونج وبەخشت
دەوري ئاوا كرد باخ و بەكشت
ناوى نا (كەى كوردى) ئىنجا لىنى روپىشىت
١ - نەسىرىي..... شاعيرى سورەشكىرى قوناغى
دوايى حاجى قادرى كويى يە.. كەريم شارەزاو
جەبار جەبارى چايخانا شارەوانى، ھەولىر، ١٩٧٤
..... ل ٣٥
٢ - بوقان ھوزان و لاپەريئ وان بزفرە بو:
• نەسىرىي شاعيرى سورەشكىرى قوناغى
دوايى حاجى قادرى كويى.
٣ - گەلەك سەرچاوه ھەنە باس ل كوردىستانى
يا كەركوكى دكەن وەكى (قاموسى الاعلام) يَا
تەپىكارى تۈرك (شمسالدین سامى) پىشقا (پېنچى)
ماڈە (كەركوك) ص ٣٨٤٦. ئەف كتىبە ل سالا ١٩٠٣
باس ل كەركوكى دكەت دېيىت ھەزمارا خەلکى وى
٣٠ ھزار كەسن) ژ وانا (٣/٤) كوردن. ئەو چارىكا
دمىنت (مەسىحى و يەھودى و عەرب و توركمان
و مللەتىن دى نە.

كەركوك (ئەلزاں) ھ كفرى (لورەن) ھ
دل سووتا ويانه هەرچى كورد ھەنە ل ٧٠
(نەسىرىي)(٢) وەك ھوزانقان جەي رېز لىنانى يە
و ل رېزىا پېشىنا ھوزانقانىن بىزاقا رزگارى خوازا
نەتهوايەتى يە.

- (١) (ئەلزاں) و (لورەن) دوو ھەريمىن ناقداران
ل روژھەلاتى فرنسا. ((ھەمان سەرچاوى بەرى
ل)) ٧٠
- (٢) بو ۋان ھوزانان بىنېرە ھەمان سەرچاوه.
(٣) ژ بۇ بەرھەم و ژيان و ھوزانقانى يَا وى
تەماشە بىكە.
• شىعورو ئەدبىياتى كوردى رەفيق حليمى
(ب١). ل ٤١ - ٣٩.
• نەسىرىي شاعيرى سورەشكىرى قوناغى
دوايى حاجى قادرى كويى يە . ل ١٥ - ٢٤.
• مىژۇوی وېزھى كوردى ٢ صديق بوركە يى
ل ٦٨٢ - ٦٨٤

مەلا عبدولخالق ئەسىرىي شاعيرى كوردانم ئەم
غەزەلە كە ب غەلەت و پەلەت وناتەواو لە ئاخىرى
(شەرفنامە) دەرق كراوه بە ناوى (حاجى
قادەرەوە) هي حاجى قادر نىيە هي منه.لاوانى
كوردى كەركوك و سليمانى و كۆيى ئاگايان لە
مەھەيە لە چاپدەرى شەرفنامە لە مەداخەتاي
نىيە...)

- ((گۇفارا ھاوار ٣ (١١)، ١٩٣٢، ل ٤))
ھەر وەها د گۇفارا (ھاوار) ٣ (١٠) دا، (١٩٣٢)
٨، رۇنگىنەك ھەيە لسەر ۋى چەندى پشت گریا
ۋى چەندى دكەت ئەقە ھۆزانا (نەسىرىي) يە نەكويى
حاجى قادرى كۆيى.
٢- مىژۇوی ئەدەبى كوردى. د.مارف، بەرگى
دووەم، چ، ھەولىر، ٢٠٠٢، ل ٦٨٣
٣- مىژۇوی ئەدەبى كوردى. د.مارف، بەرگى
دووەم، ل ٦٨٣
٤- تەماشە بىكە: گۇفارا زارى كرمانجى ٣ (٢١٩)
سالى چوارەم، ٦ نيسان ١٩٣٠، ل ١٢ ١١
نەسىرىي چ كارىگەرى لسەر
ھزرا نەتهوايەتى ھەبوو؟
ھۆزانا (نەسىرىي) يَا كار تىكەرە لسەر ھزرا
نەتهوايەتى و دەست پىكەل خۇرتە ژ بۇ بىزاقا
نەتهوايەتى، نەخاسىمە ھۆزانا وى يَا دنابېڭەرا
سالىن (١٩٢١ - ١٩٣٤) (١) دا... دقۇناغا سالىن
سيھان و چلان دا زىيەتىر بەرھە شورش و
شورەشكىرى چووپى، قىایە كورد ژ بۇ ئازادى و،
سەربەستى و سەر خوھ بۇنى كار بىكەن. دەقى
بىاپلى دا چەندىن ھۆزانىن وەلات پارىزى ھەنە
وەكى ھۆزانا (بەخاكى وەلاتم ل ٧٥). (نىشتمان
پەروھرى ل ٨٧) (مىژۇوی كەركوك. ل ٧٠).
دەھمان ماوەدا باشتىرىن نۇمنىن ھۆزانا نەتهوايەتى
ھەنە وەك (رۆلەي كوردم. ل ٦٥) (بو مدیرى
كائينات
ل ٦٥). (ئىمەش ئەولادى ئادەمین. ل
٦٧). (پاشاي بابانى بلى. ل ٦٩). (٢) دەھۆزانە كا
دىكۈومېنېتى دا بىنائى (مىژۇوی كەركوك) باش
باش ۋى بازىرى رەسەن و كەقنارى كوردان
دەدەتە نىاسىن. پاشى چاوانىيا پەيدا بونا توخمى
كوردان، فەرماندارييابان ل ۋى شارى ديار كريي:-
قەلاتى كەركوك لە جىنى (جەرمەن) ھ
نىشتنى كۇنى خىلى (كەرمەن) ھ
لە پشت ونەوهى (كوردى) گەورەنە
زوانى ئىستەتى (فەيلى) او (لورەن) ھ
كەركوك (ئەلزاں) ھ (كفرى) (لورەن) ھ

نۇوچەيىن ھونەرى

ب: پىرس ئامىدى

رېز ل بەھەمنى قوبادى ھاتە گۈرن

ئازانسا دەنگ وباسىن پەيامنیر بەلاقىريه دەنگ وباسەكى خو دا كو جقاتا ناقدار ياخلىقون سەنتەر ل بازىرى نیويورك چاقخشاندەنەك ل بەرھەمین سينەمايى يىن دەرھەنەرى خودان ئەزمۇنى كورد بەھەمنى قوبادى كر و رىزا تايىھەت ل ۋى فىستەئالى ل ۋى سينەماكارى كورد گرت، كوتىدا دەرھەنەر بخو و روکسانا ساپىر ياخلىقىن وى پىشىكىشى وى كر ل (٢٠١٠/٤/١٤). ئەفه و ۋى لايەكى دى ۋە ب نایاشىكىن فەلمىن وى ھاتە دەستپېتىكىن ئەو ۋى فەلمى (كەسى چ دەنگ و باس ل سەر پېشىكىن ئىرانى نىن) و دىرىزىيا وى دا چەندىن فەلمىن دى نایاشى كرن.

كارا برونى د نویتىن دىكىيەمىت دا

سەرەايەتلىكى يە ل فەنسا و هەۋەزىنا سەرەوكى فەنسا نیكولاز ساركوزى يە دنافا ھونەرى ۋى دا ناقدارىيەكە مەزن ھەيە و بەرەدەوام ئاستى وى يى ھونەرى يى بەرەف پىشىقە دېچىت وەك سترانىيەز و ئەكتەر و نایاشىكەرا جلوبەرگان. ل ۋى دووماھىيى فەلمەكى دىكىيەمىتى ل سەر وى ھاتىه دروستكىن و ھاتە

فروتىن بولى (١٠) وەلاتان. ھەر ل سەر ۋى بابەتى راگەھاندىن فەنسى بەلاقىريه ئەف دىكىيەمىتە ل ۋان نىزىكەن دى وەلاتى فەنسا ھەيتە فروتن كو دەمى وى يى دروست (٩٠) خولەكە، ھاتىه دىاركىن ۋى كۆپىا وى ياخلىقى دىكىيەمىتى (٥٢) خولەكەن. ۋى لايەكى دى ۋە سەبارەت كارى دەرھەنەرى (مارك دىكىيەمىتى ۋى لايى دەرھەنەرى بىدوگو) ۋە ھاتىه ئەنجامدان كوتىدا بەحسى ۋەزىلەنەن (كالا برونى) دەنگ دەستپېتىكىن ئەو ۋى لەپەنەنەن دەنگ و باس ل سەر پېشىكىن ئىرانى نىن) و دىرىزىيا وى دا چەندىن فەلمىن دى نایاشى كرن.

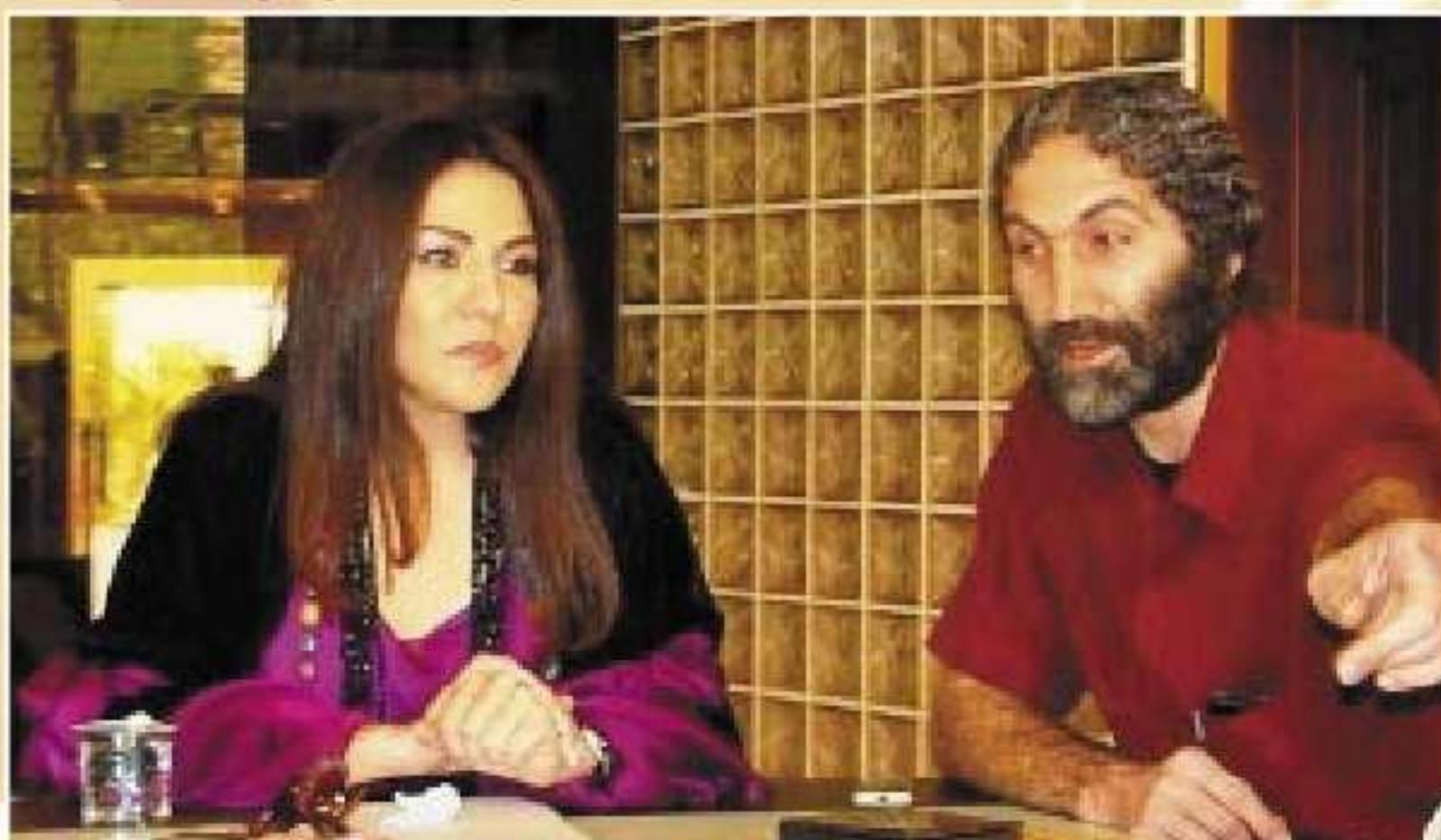
رېكا گۇتنا سترانى جەماوەرەكى زور بو خو دروست بىكەت و نوکە يادچىتە دناف جىهانا سينەمايى دا و پىشكدارىي دەندەك فەلمان دا دىكەت.

فەشارتى نویتىن فەلمى سەتىق سۇدىرىپېرىگى يە

پىشتى چەندىن سەرەتكەن دەرھەنەرى بەرەدەوام دىجىهانا ھونەرى سينەمايى دا دەرھەنەرى ئەمەرىكى يى خودان شىان (سەتىق سۇدىرىپېرىگى) شىا فەلمى خو يى سينەمايى يى ب ناڤىن (فەشارتى) ب دووماھىك بىنیت. دىداخويانىكە تايىھە دا (مېھر نیوز) دەرھەنەرى دا راگەھاندن كو ھەزىمەرەكە ئەكتەر آن شىايىنە رولى تىدا بىكىرن وەك (كىت وېسلىت) و (ئەندەر ئاپتىن). ھەزىيە بىزىن كو ئەف فەلمە ئامازى ب سەرەتاتىن گروپەكە شانوبيي دەدت ل بازىرى سەدەنى. دەرھەنەرى ناڤىرى ل سالا چووپىي كارى دەرھەنەنى بو شانوگەرەكى ل سەدەنى ئەنجام دابۇو و تىدا خانم (كىت لانشىت) وەك دەرھەنەرا ھونەرى كار دىگەلدا كربوو و دىسان ئەندەر ئاپتىن كارى نېتىسانى بو ئەنجام دابۇو. (سۇدىرىپېرىگى) ل سالا (٢٠٠٠) ئى كارى دەرھەنەنى بو فەلمەكى سينەمايى ئەكتەر آن ((مايكل دوگلاس و كاترینا زيتا جونز و بنىسيو دېلىتىرو)) وەك دەرگەرەن خەلاتى ئەسکار دېوارى باشتىرىن دەرھەنەر دا ھاتبوونە دەستتىشان كرن. ھەزىيە بىزىن كو بەرھەمى ئەقى دەرھەنەرى تا دەمەكى دى دى ل سينەمايىن جىهانى ھەيتە نایاشى كرن.

لەپلا فەرىقى دى سترانەكى بولى سەرەتە بە بىزىت

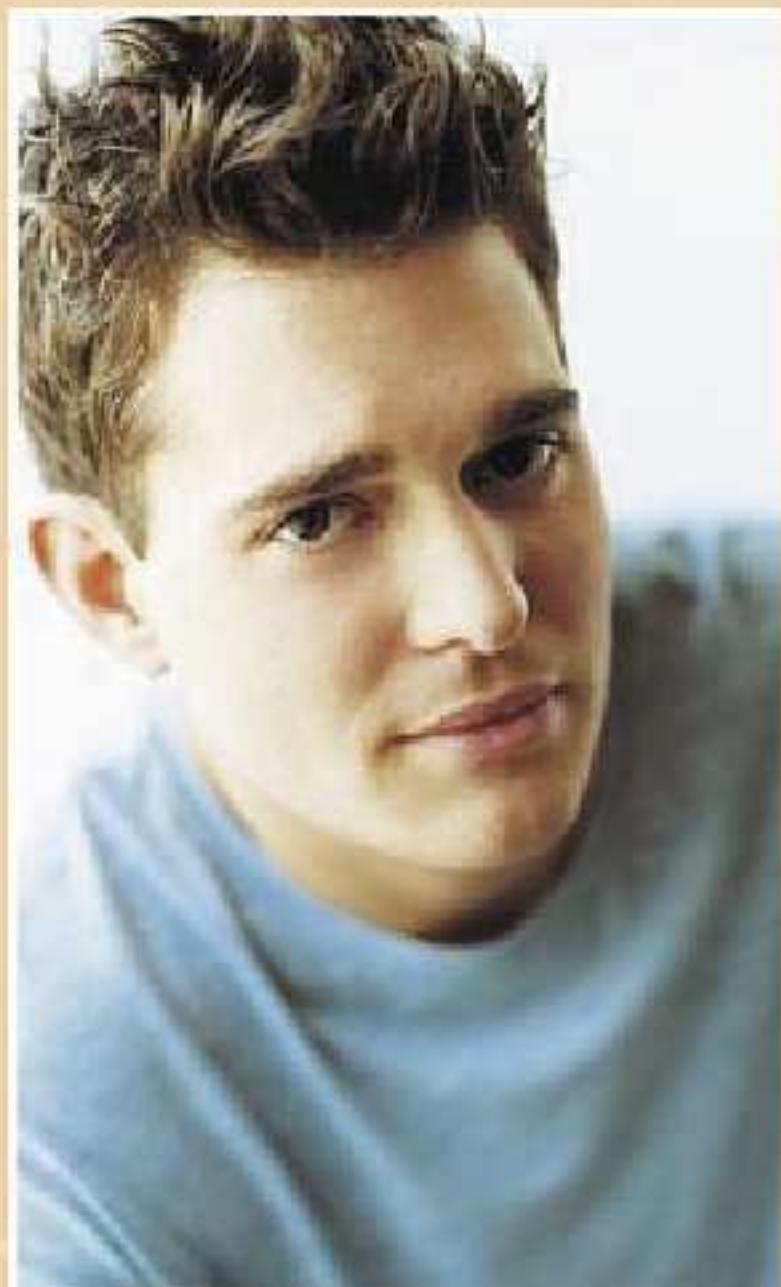
فەلمى سينەمايى يى ب ناڤىن (٨٨)

دا نه ب تنى ژ تشهکى ۋە دىگرىدىاينه
بەلكو دەربرىنى ژ ھەمى لايەنا دكەن
حەتاڭو من ھەلبەستەك ب ژىنگەھى ۋە
دروست كريه كو دېلى سەردەمى دا
بۈويە پىروپلىمەكا مەزن بو خەلکى و
من وەك گەمەكى وەسف كريه و ئەم
ھەمى يى دېلى گەمەيى دا و دېلىت ب
يارىزىن جۇنكى مالا مە ھەمانە.

مايكل بابيل چوار خه لاتین گونو وهر گرتن

سترانبیژی ناقداری کهنه‌دی (مایکل بابیل) و هکو و هرگری سه‌رهکی بو چوار خه‌لاتین (گونو) یعنی کهنه‌دا هاته دهست نیشان کرن. ناقبری شیا چوار خه‌لاتا بو خو مسوگه‌ر بکهت ژوان ژی (باشترين ئەلبوما پوپ و باشترين ئەلبوما سالى ب رىكا ئەلبوما خو يا ب ناڤى (عەشقە کاشت) و باشترين سترانا سالى و ديسا خه‌لاتى لايەنگريين ميوزيکى ب دهست خو ئىخستن. هەرديسا خه‌لاتى "گونو" بو ميوزيکا "راپ" ژى پيشكىشى ((درىيىك)) سترانبیژی نوى یعنی کهنه‌دی هاته کرن. ئەقى سترانبیژی ب رىكا ئەلبوما خو يا ب ناڤى "ئەقە چەندە دويير بولويى" و هك و هرگری ۋى خه‌لاتى هاته دهستنيشان کرن. هەزىيە بىزىن كو ب سه‌رجەمى (٣٩) خه‌لاتا ب شىوه‌كى فەرمى و درى و رەسمەكى تايىھەت دا (٣٢) خه‌لات پيشكىشى وان و هرگران هاتنه‌كى زن.

خو به لاف دکهت کو خودان ڦانتازيا
و داهینانه کا مه زنه نوکه یئي مژویلى
درrostگرنا نويترین ئهلبوما خو يا
سترانايه د په یوهندیه کنی دا بو لیزان
نيت راگه هاند کو نوکه یئي د قوناغا
خو ئاماده کرنی دا بو ئهلبومه کا نوى
کو تا نوکه چوار ستران تو مارکرينه و
چوارين دی د ئاماده نه، و ئه و ڙی د
راگه هاندن کو بو دووماهيا ئه ڻ ساله
دی ب دووماهیک هیت، واته بو سالا
نوى دی هیته به لافکرن و دیسان چ
پیزانیتین دی سه بارهت ئهلبوما خو نه
دانه دیارکرن.

دیوانه دووی یا همه‌لبه‌ستگان نه دیب
چه لکی هاته به لاقرمن

ههلههستقانی کورد یی خودان
شیان ئەدیب چەلکی دووهم دیوانا خو
یا شعری د قەبارەکی ناقنچی دا ب
ناقانی دارا چل ئاواز کو ژ لایی ئیکەتیا
نفیسەرین کورد ڤە ول چابخانا هاوار
هاتە چاپکرن بەلاقکر. دداخویانیکی دا
بو رادیویا دەنگی کوردستان ئامیدیی
تااییەت گوت: ئەڤ دیزاین ژ دەستپیکى
تا نیقەکی ب پیتین ئارامی کو ھندهک
دېیژن پیتین عەرەبی نه هاتیه نفیسین
و ژ دەستی چەپی بو نافەراستی ب
تیپین لاتینی هاتیه نفیسین. سەبارەت
نافەروکا ۋى دیوانى چەلکی گوت: ل
دەستپیکى ھندهک پیناسە نه ل سەر
دیوانى و ددویق دا کریه دیارى بو
ھندهک كەسان وەك (تحسین تاما و
قەھیل ئامیدى و ھندهک كەسىن دى
پیئن خزمەتا ھونەرى کوردى کرین) و
نافەروکا وى ژى ژ (٤٠) تىكستىن
سترانان پىك دەھىن کو زوربەيا ژوان
ھاتىنە ستراندن ژ لایی ھونەرمەندىن ھەر
چوار پارچىن کوردستانى ڤە. ژ لایەکى
دە، ڤە ئە و تىكستىن دىغا ۋى دەۋانى

کو سینه‌ماکاری ئیرانی کاری ده‌ره‌هینانی
بو دکهت ل سه‌ر داخازیا ده‌ره‌هینه‌ری
خانما سترانبیژا کورد (له‌يلا فه‌ریقى)
سترانه‌کى بو فلمى (۸۸) دروست بکهت
و بیژیت. راپورتا ئازانسا (PNA)
دایه دیارکرن پشتى ۋەگەریانا وى
بو كوردىستانى ب مەرەما پروژەكى
هونه‌ری سه‌رەدانا حەلەبچە كر و د
دویف دا گەل ده‌ره‌هینه‌ری ئیرانى و
ستافى کارى كومبۇو و كەقتە دان و
ستاندى ل سه‌ر ۋى بابهتى و ميكانزما
كاركىنى و پشتى پشکەك ژ ۋى بابهتى
ديتى دەستخوشى ل وان كر. هەزىيە
بىژين كو (۸۸) فلمەكى سینه‌مايى يە
ده‌ره‌هینه‌ری ب ھەڭكاريا كومەكا كور
و كچىن بازىرى حەلەبچە به‌رەم
ئىنايە و نوكە يىن د قوناغا دووماهىي
يا فلمى دا و بريار ئەوه له‌يلا فه‌ریقى
سترانه‌کى بو تومار بکهت. سه‌بارەت
چىروكا فلمى (۸۸) چىروكا كچەكى
يە كو پشتى چەند سالەكان دویرى
حەلەبچە دېيت ۋە دەگەرىتەفه كو ژيانا
خول وىرى بوراندبوو راپورتەكى ل
سه‌ر كيميا بارانكىرنا حەلەبچە دروست
بکهت، بەلى دگەل هاتنا وى زاروکەكى
دناسىت و ئەو زاروک بو گەلەك جهان
دبەت و نيشا دىدەت و هزرىن وى يىن
زاروکىنېي دەينە دسەری وى دا كو
ل دەمى كيميا بارانكىرنا حەلەبچە دا
يا ئامادە بۇو. دەمى ۋى فلمى (۹۰)
خولەكە و ل بازىرى حەلەبچە کارى
و تىنەك نە بو هاتىه ئەنحامدا.

**بو سه رالا نوى سترانبيز ديارى
نه هدادغى نويترىن نه لبوما خو دى
نه لاف كەت**

سترانبیژی دهنگخوشی کورد
(دیاری قه‌ردداغی) کو ب زمانه‌کی
جودا و هونه، هک حداواز به، هه من

ڙين و ڦين... راست و شاش

خلمکا شہنشی

د. ناشتی عبدالوده کیم

په یوهندیان دگه ل گریدہت کو ب که فیته
د ده را فین ته نگ دا و کومه کا سختنی
و ده رد ده سه ریان هه قرویشی وی بین.
دیسان هندہ ک جاران ئه ٹ بر سه مروقی
توند و تیز و دژوار و شه روکه دکھت و
دنا ف خه لکی دا و وہ ک که سه کی نه قوله
و نه قهت خویا دیت!!! ل هندہ ک جارین
دی ئه ٹ که سه ل دلینی دگه رن دنا ف
خه لکی دا و وہ ک خاز خازوکان و ئه و
ریکا که سه ک پی خاز خازوکیا دلینی
دکھت یا جودایه ژ نیران بو میان و
یا جودایه ژ که سه کی بو ئیکی دی ل
دویش کاودان و که سایه تی و هزر و
بو چوونین هه رئیکی. بو نموونه دیت
کوره ک ب په یقین خو بین نازک و
ئه زمانی خو یی حولی هه ر داخرا
کچه ک ژی بکھت ئیکسہر بو ب جه
بینیت و ب هه می خزمہ تین وی رابیت
دا دلی وی نیزیکی خو بکھت و وی
بکھت دبن شه په رین خو څه. چاوا بیت
خاز خازوکین دلینی دوو ره نگن: یی
ئیکی و هردگریت و وی چ نینه بدھت، یی
دووی ئه وہ یی هه رد هم خزمہ تی دکھت
و هه می ئومیدین وی ئه ون کو لایی
به رام به ر دل شاد بکھت. ره نگی ئیکی یی
بی هیز و لاوازه و وہ ک په پوک و نه زان
و دل سوژان دھیتہ به ر چا ف. یی دووی
خودان هیز و شیانه و باش نا ف چا فین
خه لکی دخوینیت و ریزی ل هه ست و
بیر و با وہ رین وان دگریت، نه خاسم
هه کھر ئه و خه لک ئه و بیت بین بکارن
داخرا زین وی ماندھل بکھن و نه فیت
نیز که خو بکھت.

برسین دليني ل پرانا جaran
هندهک كه سن دناف ئاگرى بى
بەھربۇونا ۋيانى دا د كەلن و ل
زاروکىي ۋيانا دايىكى نەديتى يە ژېھر
ھەر ئەگەرەكى كو پشتى پىگەھشتىنى
كار تىكىنەكا بەرچاڭ ل سەر كەساھەتا

ئازریان و توندیا دهروونی وی توش
دبیت ب روژی ژبه ر دیمه نین سیکسی
یان مزارین سیکسی، لەوا ژی سینیله
پتر ژ هەركەسی شەيتان دھیتى. چاوا
بیت شەيتان بەرهنگارى ھەمی کەسان
نابیت وەک ئىك. ھندەك مروف ھەروژ
شەيتان دھیتى و ھندەكىن دى نابىن
ژبلی چەند جارەكان د سالى دا. ھەلبەت
ژی ئەو مروفى دخەندقىت دھزر و
خەيالىن سیکسی دا پتر توشى شەيتانى
دبیت. ھندەك جaran خەونىن سیکسی
ل ھشىاريى دھينە مروفى و دبیت زەلام
ئاقا خو ب ھافىزىت دھمنى سويارى
ھەسپى يان تومبىلى يان پايىسگى يان
ھىزكى دبیت يانزى مەلەۋانىدا دكەت
يانزى ديمەنەكى سیکسی دبىنيت.
كور پتر ژ كچان شەيتانى دبىن،
چونكى ئەندامىن سیکسی ل كوران
ديارتى و دەركەفتىرن و پتر ژ نفينا
دگرن و دھينە ئازراندىن.

برسا دليني و برسا سينکسی:

برسا دليني ((عاطفي)) ئه وه يا
مروقى هانددهت و پالددەت بزاڭى بکەت
قيانا خەلکى ل رەخ و دورىن خۇب
دەست خۇقە بىينىت. هندى ئەف قيانە
گەلەك بىت مروف ژى تىر نابىت و
ھەكەر مروف ژۇقى قيانى بى بەھربۇو
دى كەقىتە دېن بارى خەم و كول و
كوقانان ۋە دى مروفەكى بىزار و
پەريشان و شەپرەز بىت. ئەف رەنگى
برسى پىر ل زاروکان ديار دېيت وەك
ئەنجامەك بو بى هيزيما وان و بى
بەھربۇونا وان ژۇقيانا داي و بابان و
نەبوونا شادى و كامەرانى و تەناھىيى
د مالباتى دا. ئەو كەسى تووشى ۋە
برسى دېيت ھەلبەت دى ل تىشەكى
گەرىت برسا وى بېت و وى تىر
بکەت. لەوا ژى هندەك جاران ول ژىر
هندەك كاودانان دەمى زاروک بو سىنيلە
دى بەرى وى دكەقىتە ھەقالىن خراب و

شەيتان هاتن:

ئەو ئاڭە يا ژ كورپى يان زەلامى دەردكە قىت د خەۋى دا پشتى دىتنا خەونە كا سىكىسى. ئەڭ دياردە تۇوشى پرانيا گەنجان دىيت نەخاسم سىنلەيىن بى ھەۋزىن و ئىكەم جار ل ژىيى ۱۴ سال روى ددەت. رىزەيدا شەيتان هاتنى پترە ل جەم سىنلەيان و مروقىن بى ھەۋزىن و كەسین زىدە ئايىندار كو رەنگە ب چاڭەكى كىم ل سىكىسى دىرىن و دەستپەرى ب كارەكى گۈنە دىغان و ھندەك چ تىكەلىا سىكىسى دىگەل رەگەزى دى ناكەن. ھندەك ۋەكولىن خوييا دكەن كو گەنجىن خويىندەقان پتر ژ يىن نەخويىندەقان تۇوشى ۋى دياردى دېن، چونكى خويىن، نەمازە يا چىروكىن سىكىسى ئازريانا وان زىدە دكەت و خەيالىن وان يىن سىكىسى بەرفە دكەت و ل دويىف ۋەكولىنەكى ۲۵٪ ژ قوتابىين ناوەندى و ۷۵٪ ژ قوتابىين ئامادەيى و ۹۰٪ ژ قوتابىين كولىزى تۇوشى ۋى دياردى دېن. ھېز و شىيانىن لەشى رولەكى مەزن يى ھەى دىيت دوو جاران د خەفتىي دا شەيتان بەھىتى مروقى ب نافسالە چۈويي نە پتر ژ ئەجاران د سالى دا شەيتان دەھىتى. دىسان هاتنا شەيتانى ھەۋەندىيا ھەى دىگەل مەزاختنا تىهنا سىكىسى ل مروقى، چونكى گەنجى زوگورد پتر شەيتانى دېنىت ژ مروقى ب ژن. ھندەك جاران مروق، نەخاسم كچ خەونە كا سىكىسى دېنىت بەلى ناكەنە گۈپىتكا خوشى سىكىسى. دېيت ژى كور ئاڭا خو دخەۋى دا ب ھافىزىت بى كو خەونە كا سىكىسى بېنىت، ئەڭ ژى رىكەكە بو رېتنە كەلا سىكىسى يا زىدە. هاتنا شەيتانى ل مروقى يا گرىدايە ب دوشا وي ۋە ۋەرى نىقىتنى و ئەو

دیسان پتیرا ڦان کچان د خوپه رست و د سه رهق و د اسوسائی نه و رهه کا شیزو فرینیا ((پارفے بونا کہ ساتی)) انفصام الشخصیه ل دهه هه یه. ئیک ڙ هزرین گرنگ دهرباره ڦی بابه تی دبیثیت: زاد ل جه م ڦان تو خمه کچان هیما یه کی سینکسی هه یه و خوارن د میشکی وان دا مینا کریارا سینکسی یه ئهوا ب هزرا وان کاره کی زیده گونه ه و شه رم و کریت!!، لهوا ڙی هندی بکارن خو ڙ خوارنی دویر دئیخن. چاوا بیت ئه و که سی تو ووشی ڦی نه ساخی دبیت هه رچه نده یی چرمی و لاوازه، بهلی ب ئاوایه کی سهیر و ئنتیکه یی چفت و قشت و ب ڦه ڙنه کو نیشانا هندی یه نه ساخی يا دهروونی یه نه کو ڙ ڙ بھر ئاریشه کا لھشی یه. ل پرانیا جاران نه ساخی گریکه کیان ئالوزیه ک دگه دهیکا خو هه یه د مالدا. بو نمونه دبیت ئه و دایک یا واسوسائی بیت و پویته کی زیده مه زن ب زاروکین خو بدھت. یانزی یا بی خه م و نه دلو ڦان بیت و چ پویته ب وان نه دهت. د ئه نجامدا دبیت کچه کا سنیله دهربرینی ڙ نه رازیبوونا خول هه مبھر دایکا خو بدھت ب ریکا دهه بھر دان ڙ خوارنی و هک هندھک زاروکان!! جاران ڙی ئه ڦ رهفتاره ل جه م کچی پهیدا دبیت دا کو خو کریت که د چافین خه لکی دا و شوی نه که د یان شوی ب وی که سی نه که د یی مالباتی بو دیتی!! هندھک کچ ڙی سه همک سه ری وان دگریت ده می هه است دکھن ڙ قووناغا زاروکینی دهرباز بونه قووناغا سنیله یی و ئیک ڙ ریکین ماندھلکرنا وی دهه ڙ خوارنی بھر دانه دا کو نیشانین بالغ بونا خو پی ڦھ شیریت. ئه ڦھ و هک من بھر لافه ئاماژه پی دای گله ک پتر یا بھر لافه دناف مالباتین تیر قه رقه شه و ئاریشه دا و کچ هزر دکھت ئه و ئاریشه یین ب سه ری دهیکا وی هاتین دی ئه و ڙی بینیت. هندھک جارین دی کچ ڦی سزا د دانیتھ بھر خو ڦھی وان هزرین سینکسی ئه وین دھینه خه یالا وی و روھشا وی ئیک ددهن.

دگه ل خه لکی پیک گھوریت. به رو ڦاڑی ئه و زاروکی دناف مالباته کا هه ردم ب قه رقه شه و ئاریشه دا رادیت دی یی ڦھ دھر و مه لویل و شه پوکه بیت و نکاریت هه ڦالینی بکھت و ئه ڦینی بدھت. ڙ لایه کی دی ڦھ برسا سینکسی بو که سی یی بھر برسه کا هار و دژواره و ئه ڦ کھسے گله ک جاران راهشتا وی بو زادی و خوارنی دبیتھ نیشانه ک بو بی بھربونا وی یا سینکسی و ل ڦینه زاد دبیتھ شوینگرا سینکسی و خوارن دبیتھ شوینگرا کریارا سینکسی. ل زاروکی ساقا خوشی و ل ڦه ڦتین وی هه می ل دهه ڦی کوم دبن، لهوا ڙی هه رتسته کی ببینیت دی به ته دهه ڦ خو و که یفه کا مه زن بو چیدبیت ل ده می شیردانی یان خوارنی و وک ئه و که سی ڙ کولبی هاتی مه مکی دهیکا خو د میثیت و ل ڦقدھت!! هه کو ئه ڦ زاروکه گله ک جاران ما برسی و تیر نه بوبو ده می مه زنبوو دی هه ر مینیت چاف ل خوارنی و دی کلا خو ب خوارنی داریتھت!! دیسان زانیین دهروونی دبیثن کو ل پیراتی هه کو مروف ڙ هیزا سینکسی دبیت بھری وی ڙ ((بنی وی)) دکھیتھ دهه ڦی، وک زاروکان، و گله ک جاران دی بینی دانعمره ک یی تشنیتھ کی د جویت و ڦھ دجویت و چ ددھی دا نینه!! ئه ڦھ ڙی چونکی ئه ڦ دانعمره یی زفڑی یه مه ڙی زاروکی و هه است ب خوشیه کا سینکسی دکھت ب فی لفاندنا دهه ڦ.

ئیک ڙ ئاریشه یین سنیله یی دل ڙ خوارنی ره شبوونه ب ئاوایه کی کو ئه و سنیله دھیتھ هه ڦمارتن ب که سه کی دهروون نه ساخ. ئاریشه پتر یا بھر لافه دناف کچان دا ((1/9)) و دهست پی دکھت ل ڙی 12 سالی و ڦھ دمینیتھ تا ڙی 21 سالی. ئه نجامی ڦی نه ساخیا دهروونی ئه و هکو کچ دی زراف و زه عیف بیت و ڙ هیزا و ڦھ ڦه نان بیت. تشنی سهیر ل ڦان حالتان ئه و ه پتیرا ڦان کچان ل دهست پیکی د ڦھ لون و پا شی و هسا دهه ڙ خوارنی بھر ددهن کو بی نفیزین وان ڙی راوھستن.

وی دکھت. زانا دبیثن کو ئه و زاروکی پتر ڙ سی مه هان ڙ دھیکا خو دویر بکھیت تو ووشی هزر بھلائی و گه مشوی و سستیا لفیان و گریی و دهه ڙ خوارنی بھر دان و پیشیلین خه وی دبیت. چاره کرنا ڦان که سان ڙی ده می مه زن دبن کاره کی ئیک جار ب زه حمھتھ خو پشتی د ڦقرنے قه باوه شا دھیکن خو ڙی و شوین تبلین ڦی گھورینی دگھل دمینن هه تا مرنی. ل پتیرا ڦان حاله تان مروف تو ووشی خه مباری و بی باوه ری بونی ب که سایه تیا خو دبیت کو ل پا شه رو ڦی شلفین وی ب ڙینا وی دگھل هه ڦزینا وی ڙی دکھن هنده ک ڦھ کولینین دهروونی دیار دکھن کو شیانی مروفی یا دانی و ستاندنی د ڦیانی دا ل زاروکی دهست پی دکھت و وھرار دبیت و ئه و زاروکی بی بھر ڙ ڦیانی زه حمھتی دبینیت د گونجینا خو دا دگھل کھس وکار و هه ڦال و هو گران ده می مه زن دبیت. ئیکم ڦیان د ڙینا مروفی دا دگھل دایکی یه و دایکه ئه و کھسا برسا وی یا دلینی تیر دکھت ب ریکا ڦھ مالین و گه مراندن و نفنگ و نارینک و گرینزین و بھ کھنی و هه مبیزکرن و ماجیکرن و شیردان و شویشتن و ڦھ شویشتن... هتد. ده می مروف مه زنبوو بھری وی دکھیتھ کھسکی دی شوینا دایکی بگریت، کو ل پرانیا جاران هه ڦزینه که، برسا وی یا دلینی زیدھ باری برسا وی یا سینکسی تیر بکھت. برسا دلینی بھر و بیا فه کی بھر فه هتر ڙ برسا سینکسی ب خو ڦه دگریت چونکی ڦبلی مه سه لا سینکسی هنده ک لایه نان رادکھت، وک دکھن گه هشن و ڻیک گرتن و دلسوزی و هاریکاری و پشتھ ڦانی و هاندان... هتد. ڦیانی دوو لا هه نه، لایی ئیکی و در گر تنا ڦیانی یه و لایی دووی دانا ڦیانی یه. ل زاروکی مروف ڦیانی و در گریت و نکاریت ڦیانی بدھت. هه رگا ڦا مه زنبوو دی شیت ڦیانی و در گریت و بدھت و ئه و زاروکی دناف مالباته کا پر ڦیان و دل شادی دا رادیت دی پتر شیت ل پا شه رو ڦی ڦیانی

مروف و گوہرینا سہ قایق زہ میں

کو تیشکا روژی ب شیوه‌یه کن ئاسایی
دەمی دهیت و ب رویی زەمینى دکە قیت،
ریزه‌یه کا مەزن ژۇنى تیشکى قە دگە ریتە
دەرچەی قاتى ئەتموسفیرى، لى ژ بەر
جە ما بۇونا ریزه‌یه کا مەزن ژ گازىن
گەرمكار ل قى قاتى، ئەق گازە د بنە
ئاستەنگ د ریکا زقريينا قى تیشکى دا و د
ئەنجامدا ئەق تیشکا زىدە قە دەمینىتە دناف
قاتى ئەتموسفیرى دا و دبىتە ئەگەرلى
بلندكەن يلا گە، ماتنا زەمنى.

بىسىز پەزىز دەرىمەن ئەرمىسى
يا خۇيا يە كۆ هەر كەسەكى ژ
مە رفۇزانە پېشكىدارىيى د گوھرانكارىيىن
سەقايى دا دكەت. بو نموونە كارەب
مەزنەتلىق ئىدىھەرى ھىزى يە ل دەۋەرىن
گۈندەوار دا، چۈنكى كارەب د ھىتە
چىكىن ژ وىستىگەھىن كارەبايىن گەرمى.
ئەڭ وىستىگەھە كار دكەن ب ھىزا
سووتەمەننىي (بەھرا پېتىر ب رەۋۇيى) و
ھەڙى گۇتنى يە كۆ ئەڭ پروسىسە ژى
يا بەرپرسە ژ رىزكارىكىندا بارەكى مەزن
ژ گازىن گەرمكار. زىدەبارى ۋى چەندى
ئۇتومبىل و باس و تراك ژى رىكەكا
سەردەكى نە بو ۋەگوھاستنا پەرتال و
كەرسىتەمى و ھاولاتيان د ناف بازىدان
دا. ئەڭ ھەر دەۋەسى ب رىكاكى مازووت و
دايزىلە كار دكەن

ل دوماهی، ئەم ھەمی دېر پرسین ژ
رزگارکرنا دووهەم ئۆكسىدى کاربۇنى بو
قاتى ئەتموسفيرى ب رىكا سوتا مازووتى
د ۋەگوھاستنان دا، و ب رىكا ووزديا د
مالاندا (كارەب، گەرمىن و ساركىن).
ئەقە ھەمی د بىتە ئەگەرى راگرتنا گەرمى،
كۈ د ئەنجامدا سىستەمى سروشتىي
ژىنگەھى د ھىتە گوھرىن. ئەقجا يا پىدقى
يە ل سەر مە ئەم پلانەكى دانىن دا كۈ
ب کارئىنانا خۆ بو مازووتى كىم بىكەين،
و دارستانان ب پارىزىن، و دار و باران
بچىنин ل گوند و شار و ئەردىن بەيارە،
چونكى رووهەك رىكەكا سەرەتكى يە بو
مهزادختنا گازا دووهەم ئۆكسىدى کاربۇنى.
ئەف چەندە وارەكى هيمن و پاقۇز بولۇشان
كويىقى پەيدا دكەت و ساخلىميا مرۇققى
ژى مسوگەر دكەت ب رىكا رزگارکرنا
ئۆكسجىنى و پاقۇزكىندا ھەواي. ھەروەسا
ئەف چەندە پىدقىما مە بو ووزديا مال كىم
دكەت ب رىكا دابىنكرنا جەھىن سىبەرى ل
وەرزى ھافىنى و رىكىگرتنا بايىن ب ھىز
ل وەرزى زستانى:

شیوه‌هیه کنی و هسا کو گازین گه رمکار
بهینه چیکرن.

بى گومان گازا دووەم ئۆكسىدى
كاربۇنى گازەكا گەرمكارا گىرنگە د ناڭ
قاتى ئەتموسفيرى دا و ئەو گوھرانكارىين
هاتىنە كردن ژ لايى مروقى ۋە د بوارى ب
كارئىنانا زەقىيى دا، و بىابانكارىيى دا، و
پاقزىكىدا عەردى دا، و كشتوكالى دا و ھەر
چالاكييەكا دى دا، ئەقە ھەمى دېنە ئەگەرا
بلندكىدا ئاستى گازا دووەم ئۆكسىدى
كاربۇنى دناف قاتى ئەتموسفيرى دا.
ھەڙى گوتى يە كۆ گازا ميتان ژى
ھەروەسا گازەكا دى يا گەرمكارە دناف
قاتى ئەتموسفيرى دا و ژىدەرەكى ھەرە
مەزنى ۋەن كۆ ئەم بخودان دكەين مينا پەز،
نە ئەۋىن كۆ ئەم بخودان دكەين مينا پەز،
و چىل، و ھەسپان. ئەق گيانەوەرە بارەكى
مەزن ژ گازا ميتانى رزگار دكەنە دناف
قاتى ئەتموسفيرى دا، د ماوى پروسىسا
قەكىانى دا. ھەروەسا گازا ميتانى د هيته
رزگاركىن ژ زەقىين برنجى دەمى كۆ د
ھىنە پەنكىندىن ب ئاڭى، و ئاخا زەقىيى د
هيته داپوشىن ب ئاڭى و بى بەھر دېيت ژ
ھەواى و ئۆكسجىنى بو ماودى درىز. ل
زىر ۋى بارۇ دۇخى تايىھەت ھندهك جورىين
ميكربان دناف ئاخى دا رادىن ب چىكىدا
گازا ميتانى و ب شىوهيەكى بەرفەرە ۋى
كارى ئەنجام ددهن. ھەروەسا گازا ميتانى
رزگار دېيت د پروسىسا سومقىتا عەردى
دا دەمى دەرىخستا مازووتى و رەزۋىيى
ھەروەسا ئەق جورە گازە رزگار دېيت
دەمى بورىين گازى توشى شىكەستىنى
دېن د رويدانان دا. بارەكى ھەرە مەزن
ژ گازا نايتروس ئۆكسايدى دەقەگەريتە ب
كارئىنانا كەرسىتىن قەلەوەر كىدا كشتوكالى،
ئەق چەندە ژى د مىنیتە لىسەر جورى وى
كەرسىتە ئەۋى دېيتە ب كارئىنان، و
چەوانەتىا ب كارئىنانا وى، و رىكىن ب
كارئىنانى.

ئەۋ گوھرانكارىيە ھەمى ۋىكرا د بىنە
ئەگەرى پەيداكرنا دياردەكى سەقاىىي
يا ترسناك كۆ د بىژنى (دياردا راگرتنا
گەرمى)، ئەوا كۆ گرفتارىيەكى مەزن
چىدىكەت بو زاناييان ئەققۇرۇ. راگرتنا گەرمى
د ھىتە پىناسەكىرن ب زىدەبۇنا رىزەپلا
گەرماتىيا سەقاىىي زەمینى و زەريييان ھەر
ئىنچا چەرخى بىستى و دېيت بەردەۋامىيى
بىدەتە ئى زىدەبۇونى. مىكانىزمما راگرتنا
گەرمى دەختە خوبىاكرن ب وى چەندى

دكتور هوار بلو / دهوك

سەقا د ھىتە پىناسەكىن وەك
رېزەيەك بولۇشى د ماوى دەممەكى
درېز دا (زوربەي جاران دماوى سىيە
سالاندا، يان دېيت د ماوھىيەكى درېزتر دا).
ھەلبەت سەقايانى عەردى نەل ئىك شىوازە،
بەلكۆ يى بەرددەۋامە ب خۇ گوھرىنى ل
دويىف خولەكا سرۇشتى، لى ئەو تاشتى ژ
ھەميان ترسناكتىر ل دەق زانايان ئەقرقۇ
ئەوە كۆ گوھرىنىن سەقاى ئەۋىن ئەقرقۇ
روى دەن بەهرا پىتىر مەرقۇنى دەستتىن
تىدا ھەي ب حالاڭىن خۇ بىن دەۋانە.

بى گومان شورهشا پىشەسازى ئەوا كول چەرخى نوزدى دەستپىكىرى گەلەك گوھرىينىن مەزن ئىخستنە دناف بكارئىنانا مازووتى دا د بوارى چالاكىين پىشەسازى دا، و دئەنجامدا چيايىن مەزنىن پىساتى و گلىشى چىبۈون ل سەر روبي زەمینى. ھەلبەت دەمى كارگەهان دەرفەتىن كارى پەيدا كرينى بو خەلكەكى، ب درىزاھيا سالان ۋى خەلكى دەست ب مشەختىرنى كر ژ گوندان بەرەف بازىران، و ب هزارەھان زەقىين كشتوكالى هاتنە چول كرن و بەيارەكىن دا كو رېيك بەھىنە قەكىن بول كارگەھ و خانيان. ھەروەسا ژىدەرىن سروشتى ژى ب شىوه يەكى مەزن هاتنە ب كار ئىنان ژلايى مەرقۇنى ۋە ژ بول ئاقاڭىن و قەگوھاستن و مەزاختنى. ۋى چەندى ھەمېي پېشكىدارى يەكى مەزن كر دېلىندرىنا ئاستى گازىن گەرمكار دا د ناڭ قاتى ئەتموسفيرى دا ئەۋى كو روبي زەمینى دورپىچ دكەت (قاتى ئەتموسفيرى: ئەۋ قاتى ھەوا يە ئەۋى عەردى دادپوشىت و ھەمى جورىن گازان د ناڭ خودا دجه مېنىت وەكى گازا ئۆكسجىن). ل قىئرە كەرتى و وزەرى يى بەرپرسە ژ سى چارىكىن گازا دووھم ئۆكسىدى كاربۇونى ئەوا كو دھىتە رزگار كرن بول ناڭ قاتى ئەتموسفيرى دا، و ھەر وەسا ئەق كەرتە يى بەرپرسە ژ رزگار كرنا پېشكە كا مەزن ژ گازا ميتان و دووانەمى نايتروس ئۆكسىدى ژى. ھەروەسا ئەق كەرتە يى بەرپرسە ژ رزگار كرنا گازا نايتروجين ئۆكسىدى و ئىكەم ئۆكسىدى كاربۇونى، و ھەلبەت ئەق ھەردۇو گازە نە ژ گازىن گەرمكارن، لى كارتىكىرنە كا تابىھت دكەن د ناڭ ئەتموسفيرى دا ب

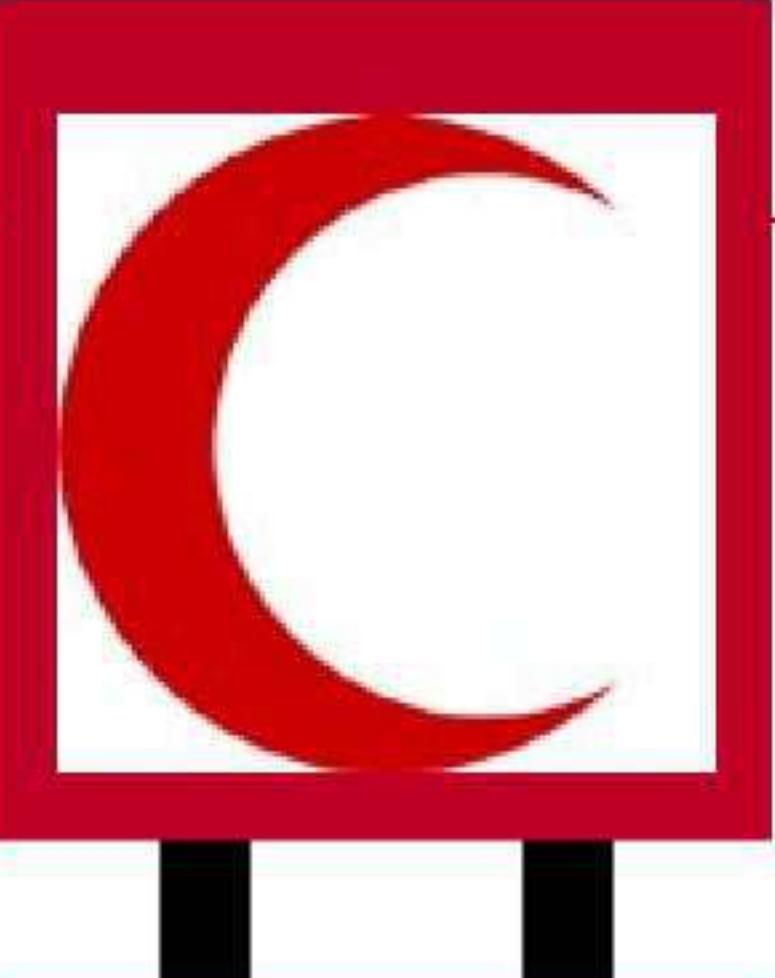
چاره‌کرن:
هەتا نوکه چ چاره‌یین بنبر بو
قى نەساختىنىن ئىنن و ئەم نكارىن
قەگوھاستتا وى ژ دايىابان بو بەرەبابان
بەربەند بىكەين.
۱-هەكەر گوداستنا سورخروكان يا
بە هىز بىت و بىيته ھۆيى كىم خويينا
دژوار دېيت نەساخ بەيىتە قەگوھاستن
بو نەخوشخانى و بەيىتە دانان ل ژىر
چاقىدىرىن و نەدويرە پىدۇقى قەگوھاستنا
خويىنى بىت.
۲-بىتەن ۋەدان و قەھەسان دناف
جهاندا.
۳-دېيت نەساخ پىدۇقى سىلانى
بىت.
۴-دانا ئوكسجينى گەر پىدۇقى بىت.
۵-ل حالەتىن نە دژوار دانا حەبىن
ئاسنى و فولىك ئەسىد.
خۇپاراستن:
ھەندى نەساخ يى دویر بىت ژ وان
خوارن و دەرمانىن مە گوتىن دى يىن
سروشىتى بىت و چ ئارىشە نابن، لەوا
ژى يا فەرە ل سەر كەس و كاران
نەساختى ھانبىدەن خو دویر بىختىت ژ
مەزاختى وان كەرسەيان. دىسان دېيت
كارتەك بو نەساختى بەيىتە دروستكىن
ژلايى نۇژدارەكى قە كۈ تىدا ھاتبىتە
دياركىن ئەو دەرمانىن بەربەندكى بى
نەساختى.

نەساختىكە بالاقە ل جىهانى، نەمازە
ل دەفەرا رۇژھەلاتا ناقىن و كنارى
دەريايى سېي، و ياكىدىا يە ب ھوكارىن
بوماوهىي قە و دېيتە ئەگەرا گوداستنا
(تحلىل) خويىنى و زەركى دەمى نەساخ
ھەندەك خارنىن تايىبەت و ھەندەك
دەرمانان دخوت.
ئەگەر:

نەبوونا ئەنزيمەكى يە دناف
خويىنى دا ب ناقىن ((G6PD)). دەمى
نەساختى ھەندەك خوارنىن مينا باقلەك
و فاصولى و بەزاليا و نىسک خوارن،
يانزى ھەندەك دەرمانىن وەك سەلغا،
كۈرامەفينىكول، دەرمانىن دىرى مەلاريا،
ئەسپىرىن، دەرمانىن دىرى ئىشى زراف،
ھەندەك دەرمانىن دلى. ھەكۈ ئەف
كەرسەتە چۈونە دناف لەشى نەساختى
دا سورخروكىن وى دەھىنە گوداستن و
تۈوشى كىم خويىنى و زەركى دېيت.

نېشان:

- ۱-پىتىو بۇونا رەنگى
 - ۲-سەرئىشان و سەر زەرىن
 - ۳-ئىلنچى
 - ۴-پشت نېشان
 - ۵-تارىبۇونا رەنگى مىزى
 - ۶-وەستىان و كەرخىن
 - ۷-تايەكە سەڭ
- دەست نېشانكىن:
- ۱-وەرگەرتىنە چىروكىن نەساختى ژلايى
 - ۲-نۇژدارى قە
 - ۳-پېشكىنەن خويىنى ل
 - ۴-تاقىگەھى
 - ۵-پېشكىنەن مىزى

نۇژدارى سىلاف

نەساختى باقتاكا (فافىزم)

فیفا و خهلاتهکنی نوی

جوانترين گول د جيھانى دا بو سالا (٢٠٠٩) وهرگرت.
ئيکه تيا ته پاپى يا جيھانى دوو گولين (كريستيانو رونالدو) د وئي ئاههنگى دا هاقېتنه ل سەر شاشا سينه مايى كو هەردوو گول د دريژاهيا (٤٠) ميترا هاتبوونه توماركرن، گولا ئيکى دگەل يانا (مانچىستەر يۇنايىت) يا ئىنگليزى ل سالا (٢٠٠٩) بو د قارەمانىيا يانىن ئەوروپا دا قارەمانىن خولا ل سەر يانا (پورتو) يا پورتوگالى هاتبوو توماركرن، هەروهسا گولا دووئى دگەل يانا (ريال مەدرىد) يا ئىسپانى ل سالا (٢٠٠٩) بو هەر د هەمان قارەمانى دا ل سەر يانا (مارسيلىا) يا فەنسى هاتبوو توماركرن.

كول سەر هەلبزارتىي فەنسا تومار كربو كو هەر كەسەك تەماشى وئى گولى بکەت ب هيچ رەنگەكى باوەر ناكەت دى چىتە د گولى دا و دى ب گولەكا خەيالي ناف بەت.
ھەزى يە بىزىن ل رىكەفتى (٢٠٠٩/١٢/٢١) د ئاهەنگەكا تايىبەت دا ل (زىورخ) پايتەختى سويسرا خهلاتى (بوشكاش) بو جارا ئيکى د دىروكا تەپا پىتى دا هاتە پىشىشىكىن، پشتى يارىكەرى ئەرجەنتىنى و يانا بەرسەلۇنا يا ئىسپانى (ليونيل ميسى) خهلاتى باشترين يارىكەر د جيھانى بو سالا (٢٠٠٩) وەرگرتى ل دويىدا يارىكەرى ب ناف و دەنگ يى پورتوگالى و يانا رىال مەدرىد يا ئىسپانى (كريستيانو رونالدو) خهلاتى

نا/دلشاد سەلام

ئيکه تيا ته پاپى يا جيھانى برياردا سالانه يارىكەرى خودانى جوانترین گول د جيھانى خهلات بکەت و نافى خهلاتى ژى كره (بوشكاش).

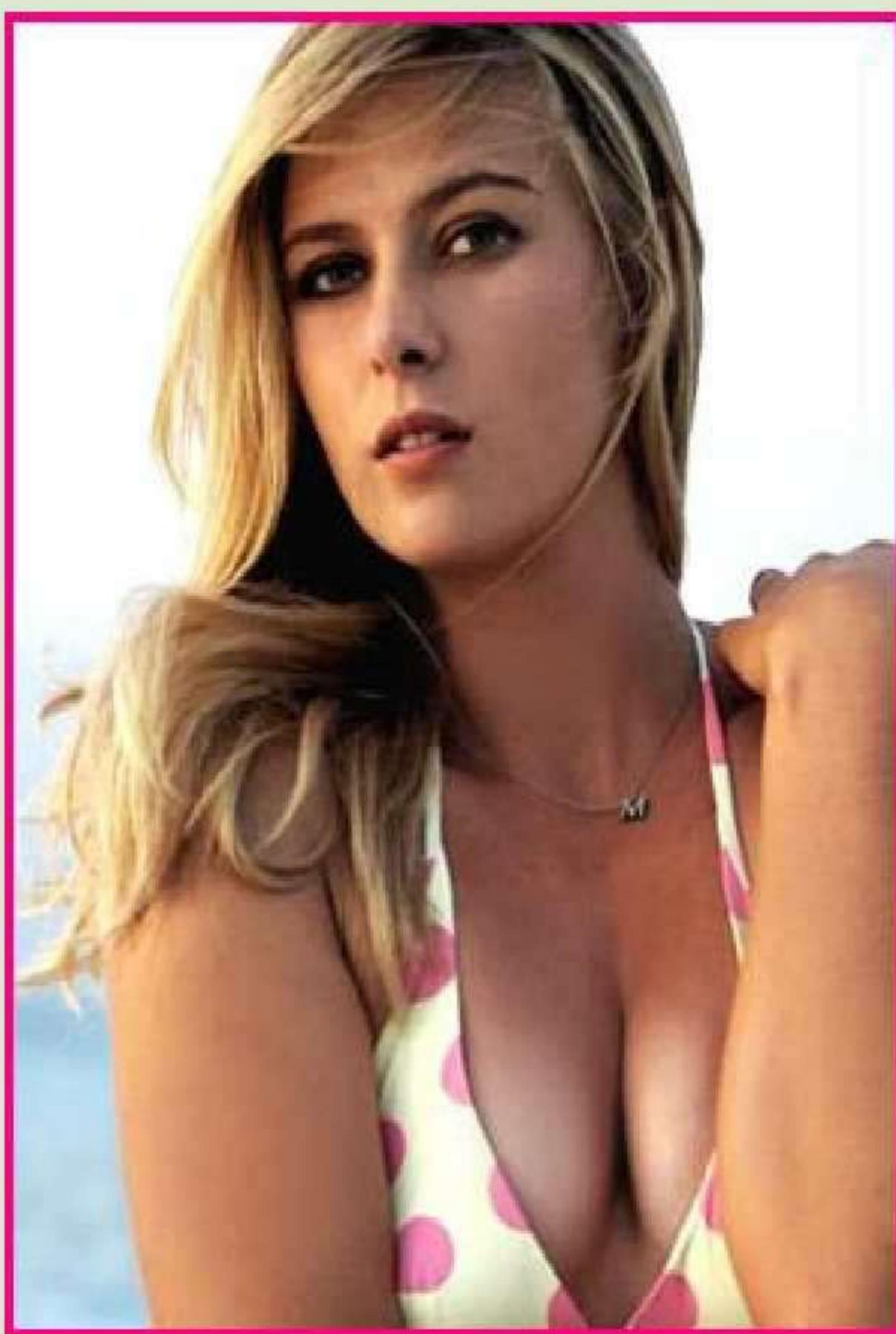
سەروكى ئيکه تيا ته پاپى يا جيھانى (جوسيف سېپ پلاتەر) د مالپەرى سەرەتكى يى فيفايى دا ديار كر كول دەسىپىكا ۋى وەرزى خهلاتەكى نوی بنافى خهلاتى (بوشكاش) دى هيته لناف خهلاتىن فيفايى دا و دى چافەرىي يارىكەرى خودان جوانترین گول بىت، هەروهسا (پلاتەر) دى گوت: ئەو يارىكەرى بىتە خودانى جوانترین گول د جيھانى دا دى خهلاتەكى تايىبەت وەرگرىت نافى خهلاتى ژى (بوشكاش).

سەبارەت ب نافى خهلاتى (پلاتەر) دى گوت: وەك رېزگرتەك بول (بوشكاش) دى سەتىرا بەرى يى هەلبزارتىي (مەجهر) و يانا (ريال مەدرىد) يا ئىسپانى كو خزمەتەكما مەزن بول تەپاپى يا جيھانى كرييە من ئەف نافە يى دانايىه سەر هەروهسا هەمى ئەندامىن فيفايى ژى بقى نافى دلخوش بۇون.

د دريژاهيا ئاخفتنت خودا (پلاتەر) دى گوت: ل دەسىپىكا هەمى سالا و د ئاهەنگەكا تايىبەت دا ل سويسرا دەمى باشترين يارىكەر د جيھانى دا تىتە خهلات كرن لەپەن دى خودانى جوانترین گول ژى هيته خهلات كرن.

د دوماھىك ئاخفتتا خودا (پلاتەر) دى گوت: ئەم گەلەك جاران گولين گەلەك جوان دېبىن كو دېبىتە جەن حىيەتىي و مروف پى سەرسام دېبىت وەكى گولا (ازەينە دىدىن زىدان) دگەل يانا رىال مەدرىد ل يارىيا دوماھىي د قارەمانىا ئەوروپا دا قارەمانىن خولا دەمى ل سەر يانا (باير ليقەركۈزىن) يا ئەلمانى تومار كرى، هەروهسا گولا (روبيرتو كارلوس) دگەل هەلبزارتىي بهرازىل د قارەمانى كاسا كىشۈرەندا

شاها تینسا ئەردى ماريا شاراپوفا

- شاراپوفا:** قاره‌مانیا ئەمریکا یا ۋەكىرى.
١- سالا (٢٠٠٤) بو قاره‌مانا
قاره‌مانیا وېمبليدون یا ۋەكىرى.
٢- سالا (٢٠٠٦) بو قاره‌مانا
قاره‌مانیا قەتەر یا ۋەكىرى.
٣- سالا (٢٠٠٧) بو قاره‌مانا
گۈنگۈرۈن دەستكەفتىن ماريا قاره‌مانىا فەرنىسا یا ۋەكىرى.
٤- سالا (٢٠٠٨) بو قاره‌مانا
٥- سالا (٢٠٠٨) بو قاره‌مانا
قاره‌مانىا ئۆسترالىيا یا ۋەكىرى.
كچان (دینارا سافينا) بون.

ب/دلشاد سەلام

ياريكهرا تينسا ئەردى (ماريا شاراپوفا) ئىكە ژ وان ياريكهرين ھەرە زىرەك د جىهانى دا كۆ شىايى ھەر دىرىي زارو كىنپى خودا بالا پشتەقانىن ياريما تينسا ئەردى بو لايى خۇ بىكىشىت و بىبىتە خودانا پترين پشتەقان د جىهانى دا.

ماريا شاراپوفا ل (١٩٨٧/٤/١٩) ل بازىرى (نايچن) ل ئىكەتىا سوقىيەتىا بهرى (روسيا نوكه) ژ دايىك بۇويه، ل سالا (١٩٩٠) دىرىي (٤) سالىيى دا دگەل باپى خۇ (يورى يوگلى) بەرەف وەلاتى ئەمرىكى رېكەفتىن و ژېر ئارەزويا وى بو ۋى يارىنى ل وىرى ئاڭنجى بۇون.

ئەف ياريكهرا ب ناڭ و دەنگ ھەر دىرىي زارو كىنپى خودا حەۋىيەتىدا ۋى يارىنى بو و بەرددوامى و رېزدىا وى بو ۋى يارىنى ئەف ياريكهرا زىرەك و لىھاتى ژى پەيدابۇو.

ماريا شاراپوفا كۆ درىزاهىا وى (١٨٨) سم و كىشا وى (٦٥) كىلوويه، نها ل بازىرى (فلوريدا) ل وەلاتى (ئەمرىكى) ژيانا خۇ دبورىيەت و ل سالا (٢٠٠١) دەست ب ياريكرىنى كرييە و ب ھەردوو دەستان دكارىت يارىيى بکەت بەلنى دەستى وى يى تايىەت بو ياريكرىنى دەستى راستى يە و ياشىايى ب وان دەستان بىبىتە خودانا گەلەك دەستكەفتان.

ماريا شاراپوفا د (٣٧٥) يارىين تاك دا (٣٠٥) يارى ب سەركەفتتا خۇ دوماھىك ئىنایە و د (٧٠) يارىاندا تووشى خوسارەتىي بۇويه و ھەروەسا د (٥٠) يارىين جووت دا شىايىه دگەل ھەۋالىن خۇ (٢٧) يارىاندا ب سەركەقىن و د (٢٢) يارىاندا تووشى خوسارەتىي بىن، كۆ د پرانيا ۋان يارىين جووت دا دگەل وەلاتىا خۇ ياريكهرا ب ناڭ و دەنگ خودانا رىزا ئىكى د جىهانى دا ل سەر ئاستى

تەخا بەرزە

تايىبەتمەند ب تەخا كىم ئەندامان ۋە هندهك ژ وان جەھى سوپاسىي نە و ھەول دەدەن بو پىتر باشىرنا رەوشا كىم ئەندامانلى ئەندەك رېكخراو ژى ھەنە، بىتى ناقۇن و وەكى ھەر دەزگەھەكى دى يى دەولەتى كەندەلى دنالىدا يَا بەربەلاغە و، ھنەك كەسىن نە پىپۇر و نە ل ئاستى پىدىقى دنالىدا كار دكەن، و ژ بلى تومار كىرنا ناقۇن كىم ئەنداما چ كارىن دى ئەنجام تادەن، يان ژى دروست كرنا ناسنامان و دانا مۇچەيەكى كىم بو كىم ئەندامان، ب چ كار و چالاکىن دى نارابىن، ئەفجا تا ئەف كەسى كىم ئەندام بىيته، كەسەكى بەرھەم ئىنھەر و چالاک و كارا، پىدىقى يە چقاڭ بشىوکى گشتى يى هارىكار بىت، بو ئەقى چەندى و ھەر وەسا پىدىقى يە كەسانىن پىپۇر ل وان دەزگەھ و رېكخراوا وان بېيىتە دامەزراندن، كور تايىبەتمەندىب كىم ئەندامان ۋە دا كور هارىكاريا كىم ئەندامى بىكەن، ژ بۇ ھندى ئەف كىم ئەندامە بىيته كەسايەتىيەكاب ھىزى و ئاڭاڭەر دنالى چقاڭى دا بېشىت وەكى ھەرتاكە كى دى خزمەتا وەلاتى خۇ بکەت، بو دروست كرنا پاشە روژەكە گەشتى.

كىم ئەندامىن ئەقى وەلاتى چ رولى خۇ نىنە دنالى چقاڭى دا، و د دويىرن ژ بەرھەم ئىنانى، ئەقچار چ ژلايەنى رەوشهنىرى ۋە، يان ھونەرى ۋە... هتد ئەف چەندەزى دىزقىريتە ۋە بو كەسى كىم ئەندام ب خۇ، چونكى تانوكە ئاستى وى يى زانستى و رەوشهنىرى لېزىر ((سفرى)) يە، ئەگەر سەحکەينە دام و دەزگەھىن مىرى و قوتا بخانا و زانكۈيىن مە، ئەم چ ھەبوونەكا بەرچاڭ بۇ وان نابىينىن و دېبەرزەنە، ھۆكار ژى بۇ ئەقى چەندى گەلەكىن، لى ژ ھەميان گرۇنگەر ل دىيىھ ھىزرا من، كەس و كارىن كىم ئەندامان، كوئە وزاروکىن خوبىن كىم ئەندام بى بەر دكەن ژ خاندىنى و وان زىيىدان دكەن، دنالىپەرا چوار دىواراندا، چونكە ل دوىيىھ ھىزرا وان يَا پاشكەقىتى، ئەقە باشتىرىن كارە ئەو بۇ زاروکىن خوبىن كىم ئەندام پىشىكىش دكەن و لەيماهىكى ژى دەمى ئەف زاروکە مەزن دىيىھ دى كەسەكى خودان كەسايەتىيەكالا لواز و باوهەرى ب خۇ نابىت و دى يى ۋە دەربېيت ژ چقاڭى و زىدەبارى نەخوشىيەن دەرروونى كور دى تووش بىت و ھەست ب كىماسىي كەت. سەبارەت رېكخراوا دەزگەھىن

شىلال عبدالھافى حسن

راستە كىمبۇون ، يان نەبوونا ئەندامەك ژ ئەندامىن لەشى، مەروقى دئىخىتە ژىر گەلەك كاودانىن نەخوش و گەلەك كىشا و ئاستەنگا بۇ مەروقى پەيدا دىكت، و ئەنجامداна بچوپىكىرىن كەرىارىتىن رۆزانە دېيتە مەزتىرىن ئاستەنگ، زىدەبارى بارى ئابورى و سىاسى چقاڭى كو كارەكى خراب كرييە سەر رەوشا كىم ئەندامان ل كوردىستانى، و ئەگەر ئەم سەحکەينە وان خزمەتكارىن هاتىنە پىشىكىشىرىن بۇ ئەقى تەخى دى بىنىن كور چ كارىن ژ ھەزى و پىدىقى بۇ وان نەهاتىيە كرە، ژلايەكى دېقە يَا ژەميا گەنگەر ئەوھ كىم ئەندامى ب خۇ چ ب خونەكىريە و ئانكۇ وى ھەتا نوکە ھەزىنە كرييە پالپىشىتى بىدەنە سەر خۇ، ئەو ب خۇ خزمەتا خۇ و چقاڭى خۇ بىكەن، بەلكۆن، ھەر يى مايى ب ھېقىيا هارىكاريان ۋە، ئەفجا چ رېكخراوهەك بىت، يان خىزانانى وى ب خۇ هارىكاريا پىش كىش بىكەن .

ھەزى گوتىنى يە كو ھندهك كەسىن كىم ئەندام ھەبوونە شىيانە گەلەك كارىن مەزن ئەنجامدەن، كوت كەسىن ئاسايى و ساخلم ژى نەشىيانە، ئەوان كاران ئەنجامدىنلى رىيژا وان كىم ئەندامان گەلەك يَا كىتمە ھەمبەرى رىيژا وان كىم ئەندامان. د چقاڭى مەدا دى بىنىن كور پىتىريا

ژن ئانکو... حەزىز ئانكۇ... ژيان

و يازھەمىي پېرۇزتر و مەزنتر ئەوه کو ھەۋالىنىيەكا راست و دورست و پاڭز ل گەل ژنى بکەي و ھەمى شولىن وى، ب ئىش و كىفخوشىپىن وى ل گەل پارقا بکەي و ھەستىن دايىكى بزانه ورىزى لى بىگە.

حەزىزىنا ژنى نە گوتىن بتنى يە، لى راستىيەكە ژ دل دەردەكەقىت، ژىلەكى پاڭز، وەدما کو خۇنىزىكى ژنى دكەي ژ بىر نەكەن ژن دايىكە و خويشىكە و يارە.. ژ بەر قى نە دروستى کو ھەۋەرگەرلى ل گەل ژنى بکەن ل سەر بىناتىن (عقلەيتا) كەقىن، بەلى پىدىقىيە دىتتىن خۇ بەر چاف بکەن و راست بکەن بشىوازەكى زانسى و دروست و پاڭز کو ئەم ب گەھىنە حەزىزىنا راست، و جانبۇنا روح و دروستبۇنا ژيانى.

دېن. پرسىار ل ۋىرى دەر دكەقىت ھولى (حەزىزىن - ژيان - ژن) چىيە؟ بەرسقًا مە ژپىش ژنى ۋە يە ژ بەرگە جانبۇن و حەزىزىن يە راست لەھە ژنى تىت دىتىن، و بى ژنى ئەۋەر قەورەم نائىتە بكار ئىنان، ژ بوى ۋى ئىنكى حەزىزىنا ژنى نە بول دل خوشىا زەلامى و دەستەلاتىيا وى بتنى يە، لى بەلى ئەو عەشقا ژيانى بخويە، و ژن ئانكۇ گۈيدانە وى ب ئەردى و خوزايى و پەيدابۇنى (زاروگۇنى) و ژيان و عەشق و جانبۇن و دادوھرى ولى بوراندىن، ئەۋەمى تايىبەندىتىن ژنىيە.

لەورا ژ ژنى حەزىزىن و عاشق بىن، لى حەزىزىنكا پېرۇز و پاڭز.

سەيران شىخو

چەند ياخىدا ب ئىشە ئەو راستى نەھىتە بەحسىرن، ئەو راستىا کو ھەمى زانا و دېروكقان بەحسلى دكەن، و ئەو (مخلوقە - چىكىرى) ل سەر روبي ئەردى بن دەست دكەن يىن کو دەھىتە زانىن ب نازكىرىن وجانترىن و ب رەھمەتىن كەس، ئەو ژى ژن، و ژيانا خۇ قوربانى ژيانا زەلامى دكەت، و گەلەك زەلام وى چەندى رىزى لى ناگىرىت و وى بن دەست و زىندان دكەن، دناف چوار دىواراندا وەك تاوانبارەكى، ۋە ھەۋە ژى وى واتايى دەدت کو كىفخوشىا مەرۆقەكى ل سەر حەسابا كىفخوشىا مەرۆقەكى دى پەيدا دىيت، ئەۋە (فورمەلە) نە وەك ھەۋە ژ بەرگە جەن ژن نە كىمترە ژ جەن زەلامى ل ۋىرى كا راستى و دادەوھرى؟ ما ۋە ھەۋە زولم و ئەنانيتە - ئەز ئەزىيە كى ژ دايىكا خۇ و خويشىكا خۇ و يارا خۇ و ژن و ژيانا خۇ حەزىزىكەت؟

ژيان چىيە و واتايا وى چىيە بى كىفخوشى و بى ژن، و ئەو كىش مەرۆقە ب وى ژيانى رازى دىيت کو ژيانا مەرۆقەكى خراب بکەت؟

بەلى هەر ئىنچ چەوا حەز ژ دايى و خوشكىن خۇ دكەت، پىدىقىيە وەسا حەز ژ ھەۋىنما خۇ ژى بکەت، و رولى ژنى دئافا كرنا جفاكىدا ژ بىر و (انكار) نەكەت، و ژن پەيدا كرنا كىفخوشى و جوانى و حەزىزىكىن يە د ژيانىدا. دەما کو بەرسقًا ۋان تىستان بەھىتە دان دى گەھىن وى راستىي.

گەلەك گفتۇرگۈرن ل دور حەزىزىكىن دەھىنە كرنا، ژ لايى كەنج و كچانغە، پېر و كالاڭن، زەلام، زاروک، لى هەر ئىنچ ژقان ل دويىش ھىزرا خۇ حەزىزەت و شەرۇقە دكەت و اتايى دەھتى.

حەزىزىن ئانكۇ ژيانە، و ژيان ئانكۇ ژن، و ژن ئانكۇ حەزىزىنە و حەزىزىن جوانترىن و پېرۇزىرىن گوتىنە دەھرەنگا ژيانىدا.

ھەمى تىشىن جان و نازاك و ب رەھىشت دناف گوتىنە حەزىزىندا ب جە

په که قتی ب دیتنه کا جفاکی

فهکوله رئی جفاکی: عبدالجبار عبدالارحمان

دفیت ئەف نیرینه بھیته گھورین
چونکه ئەوژی وەک هەمی مروڤان
مروڤه بەس هندهک شیانیت وی
کیمترین دهندهک بیاقاندا.

پشته ۋانیکرنا ۋان خیزانما
وگھورینا هوکارین ژینگەھی ئەو
زاروکى يا كەسى پەكەفتی تىدا
دڙیت وەست ب شکەستنى دکەت
لەمدى پشته ۋانىي دەمى ھەوجه
دی ئەنجامىن باش بىدەستقە ئىنن.
ئەفه ماوى بىست سالانە ل
ئەورۇپا يى پەسەند دکەن كو
چارەسەریا نەخوشى بىریکەك
عادىلانە بھیته كرن ژلايەنى
پزىشکى فە دكەلدا زىدە يى گرنگى
دەن لايەنى جفاکى و مروڤايەتى
كۆ پشتى گرنگىكەكا مەزن دايە
زاروکا بىریكا نەتەويىن ئېڭىرتى
ومافى زاروکا.

رۇزانە گھورین پەيدا دېن ل
سەر سیاسەتا دانوستاندى دگەل
زاروکىن پەكەفتی و تىشى نۇى
دھیتە میدانى، دفیت ئەف زاروکى
پەكەفتى و يى دروست ژىك بھين
جوداکرن و سەرەددەرىيەكە تايىەت
دگەلدا بھیته كرن نموونە زاروکىن
كەر ولال و كورە يان زاروکىن
تىكچونىن دەرونى ورەفتارى
ھەين يان پەكەفتىن لىدھى
پەيدابويە ژ ئەگەرى نەخوشى يان
رويدانەكە دلتەزىن.

خیزانىن پەكەفتىا ھەوجهەين
زىدەتەر ھەنە ژخیزانىن زاروکىن
دروست ھەين سروشتى ۋان

ئەغان پېزازانىن پروفشنال(مهنى)
ئەم بىخن کارى داكو خیزانىن
كىم ئەندامان مفای ژى وەرگەن ل
نوکە ول پاشە رۇژى.

دوو بىرەدۈزىن سەرەكى ھەنە
بو ھەولدان و شروڤەكەنا كەسى
پەكەفتى:-

ئىك:- بىرەدۈزى(نفرىيە)

ئەف بىرەدۈزە پىناسا كەسى
پەكەفتى دکەت ل دويىش كاودانىن
پزىشکى، ئەف مودىل يان رىكە
شروڤەكەنا وان نەخوشىا دکەت
يا مروڤى پەكەفتى دنافرا
دبوورىت و رەنگ قەدانما وى بو
وى نەخوشىي. ئەف مودىلە پىر
گرنگىي دەدت ئاستەنگىن نەخوشى
ل جەن شیانىن وى بەرچاڭەن
و پىشىنارىن وان بو خیزانى ل
دەمى هارىكارىيى كو گرنگى بەن
ئاستەنگىن نەخوشى و ھزرا خول
سەر شىننەن وى نادەن كارى.

دوو :- بىرەدۈزى جفاکى

ئەف بىرەدۈزە بەرۋاڭى
ھزرا پزىشکى يە كو گرنگى دەت
شیانیت نەخوشى و دېبىزت جفاك
ئاستەنگا بو نەخوشى دروست
دکەت و دفیت ئەم ۋان ئاستەنگا
نەھىلەن و ئەم ل چارەسەریا
بگەرين، ھەرودسا دەمى خیزانەكى
زاروکەكى پەكەفتى ھەمى كو
خەلک ب چاڭەكى نزم بەرلى خو
دەت وى خیزانى يان خیزانما وى
ب چاڭەكى نزم بەرلى خو دەتى

پېشگوتن

ھەر خیزانەكە پەكەفتى لى
ھەبن ژ بەر ئارىشا دنالن و ھندى
ژمارا كىم ئەندامان دناف خیزانى
دا زىدەتەن ئارىشىن وان پىرن،
ھەرودسا ھندى رىزى پەكەفتى پىر
بىت و پەكەفتىنا وى دژوارتى بىت
بارى خیزانى گرانتى لى دکەت. ب
سوپاسى ۋە حکومەتا مە ل ۋان
سالىن دوماهىكى ھندهك مووجە
بو ھندهك تەخىن پەكەفتىا
تەرخانكىرىنە و ئەفه جەن شانازىي
يە ئەم داخواز دکەين حکومەت
بەرلى خو بىدەت ھەمى تەخا و
تايىەت ئەقىن شیانىن كارى نەبن
و ئىشىن دومدرىز ھەبن بو وان
ژى مووجە بھىنە تەرخانكىن داكو
هارىكارىيا خیزانىن وان بھىنە كرن
ژلايى دراڭى و ئابورى ۋە.

ئەگەر ئەم دگەل تەخاديا
پەكەفتىا كار بکەين باشه ئەم ل
دەستپىكى بىزانىن مە چ سیاسەت
و ھەلسەنگاندىن ھەبىت، ل سەر
پشته ۋانىكرنا خیزانىن پەكەفتىا
و سروشتى ۋان هارىكارىيا چەوا
بىت؟ پروگرامىن چارەسەری دى
چ بن؟ ھەرودسا پشته ۋانى ل سەر
چەوانىيا سەرەددەرىي دگەل تەخەيا
پەكەفتى، هارىكارىيەن تەرفىيە
بو زاروک و گەنج و خیزانىن
پەكەفتى، يان فيرکرنا پەكەفتى.
ھەر پروگرامەكى بەرلى ئەم
دەست پېيکەين ئەم ھزرا خول
پەسنا باشى و زيانىن وى بکەين.

حکومهتا مه دهمنی هه
پروژه کی دروست دکهت هزرا
په ککه فتی بکهت و جهین تایبہت
بو دهست ئاٹی، جهین دهرباز
بوونی، گهراجین تایبہت بو
په ککه فتیا، ریکین تایبہت هه بن
بو ههمنی ده زگهها ده دما په ککه فتی
ب کورسی بچیت ژور و هه تا
دووماهیکی ژ هاریکاریا...

مَا ژ په رتوكا
Family Support as
Reflective Practice Edited
2009 by Pat Dolan

په یداکرنا خانی و ژيانا وي يا
روزانه خوشکهن.

هاريکاريا پارهی و درافی بو
زاروکی په ککه فتی بهیته کرن داکو
 بشین زاروکی خو ب شیوه کی
جوان مهزن و په روهرده کهنه.
ئه مهول بدھین دگهل دایک و
بابا دهمنی ههست ب شکه ستني و
بی هیزین و خو نزم دیبن ئه مه
هاريکاريا وان بکهین به رو قاڑی
خو ب هیز و سه رکه فتی و نفس
بلند بیینت. باشه ئه گهه دایک و
باب دگهل ئیک روین خواری و
مفای ژ سه ربوريين ئیک و دوو
بیین.

هه وجهه یا دگهل جوری په ککه فتنی
یه وئه ژ خیزانیین په ککه فتی هه بن
پیده ژ دوو جورین هاريکاريا نه:-

۱. هاريکاريا سوزداری ودک
په یداکرنا هه ٹالهه کی تایبہت بو
په ککه فتی دایک و بابا مرؤفه کی
شیره تکار بو خیزانی هه بیت لده مین
پیده ژ بخو مفای ژ سه ربوريين وی
بیین و هه ٹالین خوشک وبرا.

۲. هاريکاریین پراکتیکی ودک
چاره سه ریا بله ز گهه شه کرنا هنده ک
شاره زایین تایبہت ل ده ژ زاروکی
نمودنے هاريکاری بو بوورینا
دهمنی ٹالا ل جهین دلجه کهه، هاتن
و چوونی هاريکاری بو هه بیت،

ڙسـهـرـهـاتـيـتـ جـحـاـكـى

ب: نـارـينـ دـوـسـكـى

ل ڦـىـ دـاـوـيـىـ وـ پـشـتـىـ مـافـىـ ڙـنـانـ
گـهـلـهـكـ هـاـتـيـهـ پـيـشـ وـ ئـهـفـ بـاـبـهـتـهـ
هـاـتـيـهـ ڦـهـ جـوـيـتـنـ وـهـسـاـ دـيـارـبـوـ كـوـ
ئـيـدىـ گـهـلـهـكـ ڙـنـ يـىـ هـهـقـرـيـنـيـنـ
خـوـ دـئـيـخـنـهـ دـبـنـ دـهـسـتـهـلـاتـاـ
خـوـ ڦـهـ وـ بـهـرـانـبـهـرـ رـيـزـىـ لـ وـىـ
رـيـزـىـ نـاـگـرـنـ،ـئـارـىـ كـوـ دـهـمـانـ
نـهـخـوـشـىـ دـاـ دـزـيـتـ وـ ڙـبـهـرـ كـوـ
دـتـرـسـيـتـ هـهـقـرـيـنـاـ وـىـ گـاـزـنـداـ بـ
رـيـكاـ يـاسـايـيـ ڙـىـ بـكـهـتـ هـهـرـ تـشـتـىـ
بـيـتـ بـهـيـنـ فـهـرـهـيـيـ لـ سـهـرـ هـهـمـىـ
تـشـتـاـ دـكـهـتـ يـيـنـ هـهـقـرـيـنـاـ وـىـ پـىـ
راـزـىـ دـاـكـوـ چـ شـكـيـاتـاـ دـزـىـ وـىـ
بلـنـدـ نـهـكـهـتـ،ـهـرـوـهـسـاـ ئـارـىـ كـوـ
رـوـڙـهـكـىـ قـهـسـتـاـ مـالـ بـاـبـاـ وـىـ دـكـهـتـ
ڙـ لـايـنـ بـرـايـيـنـ وـيـقـهـ گـهـلـهـكـ دـهـيـتـهـ
پـاـشـقـهـبـرـنـ،ـڙـبـهـرـ هـنـدـىـ ڙـىـ ئـارـىـ
بـرـيـارـاـ بـهـرـدـانـاـ وـىـ رـادـگـهـهـيـنـيـتـ
دـاـكـوـ ڙـ نـهـخـوـشـيـاـ دـهـرـدـىـ وـىـ
بـهـيـتـهـ دـهـرـ وـ قـورـتـالـ بـيـتـ.

بـهـلـىـ ئـارـىـ نـهـزـانـىـ كـوـ دـىـ
زارـوـيـيـنـ وـىـ بـنـهـ رـيـگـرـ ڙـبـهـرـ پـيـدـقـىـ
وـدـلـوـقـانـيـاـ دـايـكـاـ خـوـ نـهـ ڙـبـهـرـ هـنـدـىـ
ڙـىـ نـهاـ يـىـ دـنـاـفـ وـانـ خـهـمانـ دـاـ
وـ رـوـڙـ بـوـ رـوـڙـىـ كـوـلـاـ دـادـكـهـتـ.
هـهـرـوـهـسـاـ نـاـثـبـرـىـ رـوـڙـهـكـىـ قـهـسـتـاـ
خـوـ كـوـشـتـنـىـ دـكـهـتـ دـاـكـوـ ڙـ رـهـوـشـاـ
خـوـ بـ رـهـقـيـتـ،ـلـىـ هـهـقـالـهـكـىـ وـىـ
لـىـ مـهـسـلـهـ دـبـيـتـ وـ كـارـتـيـكـرـنـىـ
لـىـ دـكـهـتـ وـ جـارـهـكـاـ دـىـ دـزـقـرـيـنـتـهـ
دـنـاـفـ سـهـقاـ وـ بـايـيـ خـيـزـانـاـ خـوـداـ
يـىـ كـوـ رـوـڙـانـهـ دـلـىـ وـىـ دـيـشـيـنـيـتـ.
ئـارـىـ دـ قـانـ رـوـڙـانـداـ توـشـىـ
نـهـخـوـشـيـهـكـاـ گـرـانـاـ دـلـىـ دـبـيـتـ وـ
دـگـهـلـ ڦـيـنـ ئـارـىـ دـاخـازـىـ ڙـ هـهـقـرـيـنـاـ
خـوـ دـكـهـتـ هـارـيـكـارـيـاـ وـىـ بـكـهـتـ

هيـقـيـيـ ڦـهـ،ـلـهـوـرـاـ ڙـىـ نـوـكـهـ نـاـقـبـرـىـ
يـىـ دـهـسـتـگـرـيـيـ دـاـ وـ ڪـچـڪـاـ دـىـ يـاـ
رـهـوـشـهـنـبـيرـ خـوـاستـيـهـ وـ تـاـ رـاـدـهـكـىـ
باـشـ رـهـوـشـاـ وـىـ گـوـهـورـيـهـ وـ ڙـيـانـاـ
وـىـ كـريـهـ دـ ڙـيـنـگـهـهـكـاـ تـايـبـهـتـ
داـهـهـرـوـهـسـاـ ئـارـىـ نـوـكـهـ ڙـ مـرـقـيـنـ
خـوـ ڙـىـ دـورـ كـهـقـتـيـهـ.

گوتنا چىرۇكان بۇ زارۇكى

نېچىرەقان عبدالخالق

نه هەما گوتنا وى ب شىيەھىكى بەرەللايى چونكى گوتنا چىرۇكى ئارمانجا خۇھەيە و هەما بەس دەم بۇوراندە و ھاوىشكىدا زارۇكى يە.

٨- پىدىقى يە ل سەر دەيك و بايان خۇ رەوشەنبىر بکەن ب خواندنا چىرۇكان و ل سەر دەيكى ب تايىبەت، چونكى پتر دەمى دگەل زارۇكى دبۇرۇنىت.

خوش و خۇ دويىركىن ژچىرۇكىن ترسى و ئەفسانىي و كوشتنى كۈشىنەن شوينا خوشىي بۇ زارۇكى چىپكەن پتر بترسىن و دئەنجام دا نەنثىت ژترسان.

٢- ب دەرفەت وەرگرتنا چىرۇكى بۇ گەهاندنا رەوشت و رەفتارىن باش و ساختم بۇ زارۇكى دچارچوئى واندا.

٣- دەمى چىرۇكى ئاشۋىپى بۇ زارۇكى دەيتە گوتن دەيت بىزانتى كۆ ئەف چىرۇكە ئاشۋىپى يە و نە واقعە دا بشىت كونترولى ل سەر خۇ بکەت و جوداھىيەكى بکەت دنابېھرا ئاشۋىپى و واقعى دا.

٤- دەيت زارۇك نەھىتە ترساندىن ب چىرۇكى وەك كەفلى كىن كۆ درندى چىرۇكى دى هيته وى ئەگەر خۇ ژىر نەكەت يان گوهدارى دەيكى نەبىت كۆ دئەنجام دا بىيىتە زارۇكەكى ۋەددەر ژجەڭى ئان ژى بىيىتە كەسەكى دوڑمنكار و هەولبدەت تۇلا ژەھەر كەسەكى ۋەكەت بىي وى ب ئىشىنىت.

٥- گوتنا چىرۇكىن بەربەلاف و خوش بۇ زارۇكى و هەر ژجەڭ و واقعى وى دا پتر وەرگرىت.

٦- گوتنا چىرۇكىن ل سەر زمانى گيانەوەران. ئەف چەندە پتر وەل زارۇكى دكەت وەرگرىت و حەز ژى بکەت، چونكى زارۇك ب خۇ دېزىي زارۇكىنىي دا حەز گيانەوەران دكەت و ئەگەر چىرۇكىن گيانەوەران بەھىنە گوتن دى پتر زارۇك وەرگرىت.

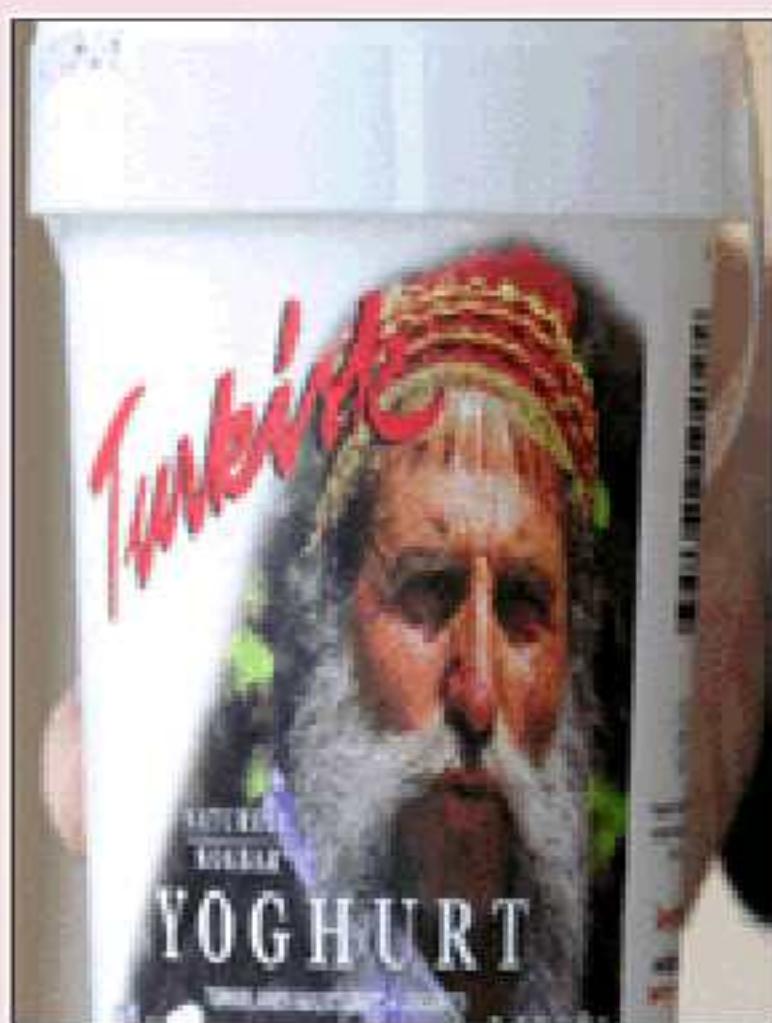
٧- ھەلبىزراتنا چىرۇكى و

ھندىكە چىرۇك گوتنە بۇ زارۇكى گەلەك گرنگى يَا خۇ ھەيە و ئەف گرنگى يە كىمتر نىنە ژ ھەر شىوازەكى دى يى پەرەردەكىنى. تاكو دەيتە ھەزمارتن ل دەف گەلەكان وەك شىوازەك بۇ پەرەردەكىنى و ئەف چىرۇكە دەمى دەچىتە دەزرا زارۇكى دا دىسى دەرگەھان را دەچىت ئەو ژى ب دىتىنا وى يان ژى گوه لى بۇون يان ب خوانداندا وى كۆ ئەف وينە چاپ دىن دەزرا ويدا و كارتىكىنى ل سەر رەوشت و رەفتارىن وى دكەن دېپاشەرۇزى دا.

دەمى زارۇكى گوه ل فى چىرۇكى دېيت ل دويىف ئاستى دارىتىنا وى و خوشيا شىوازى وى كارتىكىن لى دەيتە كىن، چونكى شىواز گەلەكى گرنگە ژبو كارىگەریا چىرۇكى و دىسان دەمى گوتنا چىرۇكى ژى گەلەكى گرنگە دەكەلەنەكى دا ھاتىيە كىن ل زانكويا قاھىرە ل سەر فى چەندى و دىاربۇو كۆ باشتىرىن دەم بۇ گوتنا چىرۇكى دەمى بەرى نەستىنى يە چونكى ئەو چىرۇك دەيىنەتە دەزرا وى دا و پتر وينە يان بۇ كەسىن چىرۇكى چىدكەت و دەيىنەتە دگەلدا تاكو دەنثىت. بەلى ئەم دشىين بىزىن گوتنا چىرۇكى ژى ھونەرەكە و پىدىقى يە ل سەر وى كەسى چىرۇكى دېيىزىت پىگەرىيى ب ھندەك خالان بکەت دەمى دېيىزىت ئەو ژى ئەفە نە:

١- ھەلبىزراتنا دوماهىكىن

تورهبونا زهلامه‌کی یونانی ژبه‌ر به‌لاقبونا وینی وی!!

ئاندریس لیندا، ریقه‌به‌ری ۋى
کومپانىي گوتى، دەمى مە سکالايا
٤٠ پەرى يا وەزراناکوسى دىتى ئەم
ماينە مەندەھوش.

سويد دژيت، گوتى كو وينى وى
ل سەر ۋى سەتلا ماستى، زەلامەكى
بوويي، ناپېرى گوت: ب گوھ لىبۇنا
ۋى دەنگوباسى ئەو گەلهك توره
بۇو.

يونان و توركىا، دنافىبەرا وان
نەخوشىيەكى ژمیزە و كەقىن ھەيە
ھەرچەندە ھەردوو وەلات ئەندامىن
ناتونە، كىشا سىياسى و فەرەنگى
پەيوەندىيا دنافىبەرا وان دا ئالوز
كريي.

كومپانىا (ليندا) يا سويدى
راگەھاند، وينى ۋى زەلامى ل
وينەگرىيەكى كريي و كەسايەتىا
وينەي نانىاسىت.

ژ ئەگەرى بەلاقبۇنا وينى وى
ل سەر سەتلا ماستى، زەلامەكى
يونانى سکالاچىك دژى كومپانىيەكى
سويدى يا بەرھەم ئىنانا ماستى
توركى تومار كر.

ل دويىف دەنگو باسى بى بى سى
ئاتاسيوس وەزراناکوس دخازا
٦٠٠ ھزار دولازان وەك
سزا بۇو وى كومپانىا سويدى كو
وينى وى ل سەر سەتلا ماستى
توركى بەلاف كريي.

وەزراناکوس ژبه‌ر سەمىلىيەن وى
يىن مەزن و درىز دېمەكى تايىبەت
ھەيە، بۇ كەنالەكى راديوسى يى
سويدى گوتى، هەۋالەكى يى كول

بىنى ب سفرەكى بو مليونىر بەلى پى رازى نهبۇو و نە ب دلى وى بۇو!؟!

هارىكاريا وان، د درىزاهىيا ژيانا وى دا
كۆئەقە ژى بو وى ھەمى تشتەكە.

بەردهستكى خارنگەھەكى تونسى ژ
ئەنجامى خەلەتىا كارمەندەكى بەنكەكى
بۇو ملىونىر، بەلى ۋى بەردهستكى
داكۆ وىزىدانما وى وى نەيىشىنىت، ئەو
كارمەندى بەنكى ئەوى كو خەلەتى
كىرى ژ پاشە روزەكى خراب و گران
رزگاركى.

روزىناما (شروع) بەلاقكىرىي،
بەردهستكى خارنگەھەكى ب ناقى
(حەبب عەمرانى) كو ل خارنگەھەكى
بازىرى (سوسە) ل (تونسى) كار دكەت،
ب برا ١٢٠ ملىون دىنارا كودىنە
ملىون دولارىن ئەمريكى ۋەگەراندە
وى بانكا كو حىسابا وى لىيە و ل
دويىف گوتىنا كو پارە خەلەت بىت بۇ
ھاتىن، ئەق كۈزمى مەزن ژى ژ خەلەتىا
ئىك ژ كارمەندىن وى بانكى رويدايم
كۆ ب سفرەكى بو برا وى مۇچى كۆ
پىتىقىه بەھىتە سەر ژمارا حسابا حەببىي
زىدە كربۇو.

حەببىي گوتى:- گەلهك ھەۋال و
خزم و كەسوا كارىن من داخا زىمن كر
كۆ قان پاران بو نەزەرەن، بەلى وىزىدانما
من رىك نەدا من كوب ۋى ۋەكى بىمە
ملىونىر، ژبه‌ر ھندى چۈومە بانكى و من
داخا زى كر كۆ ۋى خەلەتىي چارەسەر
بەن.

حەببىي ئامازە ب وى چەندى ژى
كر كۆ ئەوا بۇ وى ژ وى كارى مایى
باشىا رەفتارا كارمەندىن بانكىيە و

ئەگەرى زويى ز بىرچونى

زويى ژبىرچون ئانكۇ ئاستەكى
نە سروشتى يى ژ بىرچونى و
نەمانا شىانىت بىرھاتنىچت كەقىن،
زويى ژبىرچون دېيت دەملەستىان
ھىدى ھىدى دەست پىدىكەت، دېيت يى
وەختى بىت يان يان ھەرددەم بىت، زويى
ژبىرچو ندبىت تېتىن نوبىي يان بىت
كەقىن ۋەبگەرىت و دېيت ھەردوکا
پىكقە، ھەرچەندە ل دەمى پىرىبۇنەك
سروشتى دېيتە ئەگەرى زەھمەتى
د فيرىبۇنى و بىرئانىنىدا، بەلى نايىتە
ئەگەرەكى شىدیاىي يى ژبىرچونى، بىتى
ئەگەر ئەگەرەكى نەخوشىيەكى بەھىتە
بەراهىكى.

گەلهك ئەگەرى دەروننى و جەستەيى
دېنە ئەگەرى زويى ژبىرچونى زەرba
دەروننى يان يان جەستەيى،

گوتنیں پرہا

ب گوهورن، ئەو، يان دشىتن يان وەردگريت.

ئى دەرى نە.

٤- سەرکەفتا بىتى دژيانى دا، ئەوە توبىشتى ژيانا خوه برىقە بېھى، وەكى تە دەقىت.

٥- بناغى ھەمى شەرا سى تىشتن، زىر، ئافرەت، عەرد.

٦- كەسى بى دەنگ چ جارا تووشى شاشىي نابىيت.

٧- عاقل پەندىدا ۋ دۇزمىنى

٨- ئەو تىشتى مروقى مەزن دكەت، سەرکەفتە .

٩- بو پىشىفە چۈونا مللەتى و ئاڭدانكىدا وەلاتى، ئەم پىدەقى دايىكەكا رەوشەنبىرۇ باش و پەرەردە كەرىن

١٠- ھەمى مروقى، وەكى ھەيقى نە، رەخەكى مروقى يى روھن نە، و ئىككى تارى يە.

شیلان عبدالولوناف حسن

- ۱- ناقداری بهره‌منی سه‌ر بوریی و ماندی بوونی یه.
 - ۲- هه‌ول بدہ هیشتا دژیانا ته‌دا دهستخوشیی ل کارین ته‌ین باش بکه‌ن، و پشتی مرنا ته‌زی په‌سنوان کارابکه‌ن.
 - ۳- ژیان نه‌یا جیگیره، و ئه‌و که‌سین نه شین عه‌قلی خویی که‌قنا

۳۵٪ زحاله تین پنهانچه شیری په یوهندی بخوارنې ډه همه په

و ماددی دژه‌ئوکسینانی تیدایه کو
ب راستی دژی په نجه‌شیری نه.
-ریشالین رووه‌کی گله‌ک
بخو رووه‌کین باقلمه‌نی، دانه‌ویلیت
ته‌مام، فیقی، ماده‌یین په نجه‌شیری
ژ رویقیکان ده‌ردئیخیت و
ناهیلیت ده‌مه‌کی زور ب مینیت د
رویقیکاندا.

بېلى هەر دەم ئىك جورى فيقى ۋى
ئار مانجى ب دەست مە نائىخىت.
باشترين رىنمايىن خو پاراستنى
پەنجەشىرى ئەفە نە:
-ھىدى ھىدى چەورى د خوراکى
خو دا كىيم بىكە.
-گەلهك فيقى بخو، چونكى گەلهك
كىيم چەورى ياتىدا و فيتامين و كانزا

ل دويٺ لڳولينه کا ده زگه هئ
ڦه کولينا په نجه شيرا ئه مريکي ٣٥٪
حاله تين په نجه شيرى ڙ بهر خوراکي
رويددن، ئه ڦه ڙ ميزه به حسى
په يوهند يا خوراکي ب په نجه شيرى
ڦه دهیته کرن، لڳولين دبیڙن
کو دبیت خوراکي کيم چهور و
ترئي ڙ فيقي و رسالين رووه کي
مروڦي ڙ په نجه شيرى ب پاريڙن،

نه خوشپیا سه ده فن بنیاسه؟

دوو که سان و هکی ئیک نابیت.
چونکی نه خوشیا سه ده فی یا
دو مدریزه چاره يه کا دو مدریزه
و جودا جودا بو پیدقیه. ل پتريا
جاران ژی ئه نجامی چاره سه ریی
نابیته جهی رازی بیوونا نه خوشی،
چونکی بنبر کرنا ڦی نه خوشی یا
ب ساناهی نینه و چهندین کریم و
مه رهه م ل بهر دهست دا هنه بو
کیمکرنا زفريا پیستی و ڤیتامین
ئهی ژی یا باشه بو کونترول کرنا
نه خوشیا سه ده فی.

سەدەفى. گەلەك تاقىكىن و ناقيت
قۇنى خوشىيى درېيکى دانە ل
دويفى جە و گوھرىيان ژ رەنگ
و جورى قانى، نەخوشيا سەدەفى
مەيلەكا زىماكى ھەيە و گەلەك
جاران ل وەرزى ھافىنى ئەف قانە
بى چ چارەيەك بەرەف چىپۇونى
قە دەچن. چەندەها دەرمان بو
كونتrolكرنا نەخوشيا سەدەفى
ھاتىنە دروستكىن، ب كارئيانا
قان دەرمانان بو توшибۇويا
ئەنجامىن جودا ھەنە، ب رامانەكا
دىتىر ئەنجامى ئېك دەرمان بو

نه خوشیه کا دوم دریز یا
پیستی یہ، هہتا نوکه ئه گه ری
وی نه هاتیه زانین و ئاشکرا کرن
و چاره یه کا بنبر و ئیک جاری
ری نینه. ئه ٹھ نه خوشیه پتر ل
پیستی ساری و پیستی سار
کاسکا پیی و ئه نیشکان دھیتہ
دیتن، ب رہنگی پیستہ کی سور،
یان پیستہ کی شین و سپی، کو ب
رہنگی تیقکلی سپی دھردکه قیت،
کو وہ کی پیستی ماسی یہ و
ب ساناهی دوہریت، هه رې بر
قی چهندی یہ دیئر نه خوشیا

زهلاوه کی چینی پترز سیده هه فرینیں خو ئینانه کوپتى!!!!!!

پولیسین کویتی زه‌لامه‌کی چینی دهسته سه رکریه کو گوتی ۳۴
ژن هنه و همه‌می ژی نیناینه کویتی.
ل دویف ده‌نگوباسه‌کی روژناما (قه‌بس) یا کویتی، سه رچافه‌کی
ل هیزین ئاسایشا قى وەلاتى ئەف زه‌لامى کویتى ل کومپانىه‌کا
چینى ل کویتى کاردىكت و ژ ئەگەرى دوباره بونا داخازىرنا
قىزا بو هەۋزىينا خو کو ژمارا وانا گەھشته ۳۴ قىزان گومان ژى
ھاتته كرن.

زهلامىن پوليس پشتى ۋە كولىينا ئاپارتىمانا ۋى زهلامى چىنى كو
ل قىزان دا هاتبۇو نېيىين، ۱۳ ئافرەتىن چىنى كو وەك ھەۋىيىن
ۋى زهلامى نە هاتبۇنە گىتن.
پشتى ۋە كولىنى دىگەل ۋان ئافرەتان دەركەفت كو ھەر ئافرەتكە
ب برا ٥ ھزار دو لارىن ئەمرىيکى دايىنە ۋى زهلامى ل بەرامبەر
وەرگىرتىنا قىزان ل كويىتى و مژوپىلى كارى لەش فروشىيى بۇون.

بـ وـ رـ

كاظم - ٢٢/٣/٢٠١٥

دغنان روژان دا دهنج و باسین ته دی هينه گوهارتنه رهنجه زور
جاران ببیته ئەگەر ل دويچۇونا ھندەك كەسان ل سەر تە، دىئەقىندايىن دا
دىي بەختە و دەر بى.

دويپشك: ۱۰/۲۳ - ۱۱/۲۳

سروشتی ژيانا خو بگهره چونکي بizarبوون بوته ژي دروست
دبيت ئەقە ژي دى تە بى يەھر كەت ژ هندهك بزاقان كۆ ژياناتە پيش دئىخن.

۱۰/۲۲ - ۱۱/۲۴

گیسک: ۱۳/۱۲ - ۱۰/۱

هزرين ته بو هلبزارتنا هندهک تستان زور دباشن بهلى نه هيله دلى ته
بييته رينگر بهرامبه رى وان هزرا، دنه قيني دا دى گوهريں دڙيانا ته دا پهيدابن.

سونا - ۱۰۱ / ۲۲ / ۲۰۲۳

تو دکاوند کی دیوار را دبووی ژئگری هندهک هزرین ٹاشوپی،
دی بت دلیقہما ٹھے فنسٹ ای بھر سینگ تھے نازاد بت.

نویسنگ: ۲۳/۰۱/۳

دالخازینه زور دهاریکارن

پولیسین کویتی زه‌لامه‌کی چینی دهسته سه رکریه کو گوتی ۳۴
ژن هنه و همه‌می ژی نیناینه کویتی.
ل دویف ده‌نگوباسه‌کی روژناما (قه‌بس) یا کویتی، سه رچافه‌کی
ل هیزین ئاسایشا ۋەلاتى ئەف زه‌لامى کویتى ل کومپانىه‌کا
چینى ل کویتى کاردکەت و ژ ئەگەری دوباره بونا داخازکرنا
قىزا بو هەۋزىنا خو کو ژمارا وانا گەھشته ۳۴ قىزان گومان ژى
ھاتته كرن.

زهلامىن پوليس پشتى ۋە كولىينا ئاپارتىمانا ۋى زهلامى چىنى كو ل ۋېزان دا ھاتبۇو نېيىن، ۱۳ ئافرەتىن چىنى كو وەك ھەۋىيىن ۋى زهلامى نە ھاتبۇنە گىتن. پشتى ۋە كولىنى دىگەل ۋان ئافرەتان دەركەفت كو ھەر ئافرەتك ب برا ٥ ھزار دو لارىن ئەمرىيکى دايىنە ۋى زهلامى ل بەرامبەر وەرگىرتىندا ۋېزان ل كويىتى و مژوپىلى كارى لەش فروشىيى بۇون.

3/51 3/55 4

په یو دندین ته بین ئه قىنىي پىروزىا وان ژلايى خوشتقى قه دى هيته راگرتن، ئو كەسىن دەرى تەكار دەكەن شىانىن وان ژىين تە كەمىتنىن.

٧/٢٣ - كشف الـ ٦

دويربوونا ته ڙ خوشتئي دئازريينيت کو پتر ب تهه بهيهه گريдан،
بارى ته يئي داري دهیت بهرهڻ باشتر بچيت دا پتر رولي خو يئي ٿڪيڻ
تدا بيار ڪڪئي.

شیوه های تجزیه و تحلیل

هه ڦالين کاري د به رڙ هونديا ته دا کار ناکهن لهوما ئاراميا ده رونى
ل ددق ته يا لاوازه، تو دشىي ب هزرين خو ڙيانا خو بگوهرى و به ردق
خوشىي ڦه بيهي.

፩/፳፭ - ለ/፲፪ : ከ

سەركەفتا تە دەندەك پروزاندا پىر پەيوەندىيەن تە مشەركەت، ئەق
ئى دى جوشەكىغانى زۇبانىدا بۇ تە يەيدا كەت.